

50 LAT BIK

BYDGOSKI INFORMATOR KULTURALNY | 12.24

Justyna Gongala-
-Wyzujak o wystawie
Spojrzenie

Monika Grabarek
o *Kto dzisiaj mówi
za mój kraj*

Katarzyna Boruta
o spotkaniach językowych
w Bydgoszczy

nr 12 (556) ROK MCMXXIV
ISSN 1232-4450
INDEX 38139x
nakład 1000 egz.

ŚWIĄTECZNY Art FESTIWAL Mintaka

KRAUZE / WNUK-NAZAROWA / FELDMAN / RYDZEWSKA
/ GORZYCKI / FRESZEL / KWARTLUDIUM / LIEBCHEN /
CZAPIŃSKA / BŁAŻEJCZYK

6-8 GRUDNIA 2024

MUZEUM OKRĘGOWE W BYDGOSZCZY / GDAŃSKA 4
19.30 / WSTĘP WOLNY

ARTMINTAKA.COM

STWORZYŁ WACŁAW HURCZYMA

ORGANIZATOR

Art Mintaka
FESTIWAL PRACY, SŁUŻBY I WYKONANIA

PARTNERZY

SPONSORZY

PATRONI MEDIALNI

spis treści:

Bydgoskie arcydzieło światowej prozy?	
Michał Tabaczyński	2
Spojrzenie na lokalną fotografię	
Justyna Gongała-Wyzujak	4
Projektowanie z szacunkiem dla najmłodszych	
Agnieszka Wysocka	9
Nieczęste połączenia: czułość, mądrość i rap	
Michał Tabaczyński	11
16.	
Marta Kładź-Kocot	13
Grzybobranie, albo winda międzypokoleniowa	
Miłosz Waligórski	15
Opowieści niewydarzone, cz. 4	
Jarosław „Bisz” Jaruszewski	17
Australia, jakiej możesz nie znać	
Monika Grabarek	19
Integracja przez kulturę	
Katarzyna Boruta	21
Bydgoszcz Music Summit	
Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy	22

wydarzenia:

Akademia Muzyczna w Bydgoszczy	26
Bydgoskie Centrum Sztuki	26
Biblioteka UKW	27
Klub Arka BSM	27
Galeria Miejska bwa w Bydgoszczy	27
Filharmonia Pomorska im. I.J. Paderewskiego	28
Galeria Autorska Jan Kaja i Jacek Soliński	29
Kino Jeremi	30
Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy	30
Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 w Bydgoszczy	31
Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Bydgoszczy	31
Młodzieżowy Dom Kultury nr 4 w Bydgoszczy	31
Młodzieżowy Dom Kultury nr 5 w Bydgoszczy	32
Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy	32
Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego	33
Dom Kultury „Modraczek”	35
Muzeum Fotografii – WSG w Bydgoszczy	35
Opera Nova w Bydgoszczy	36
Pałac Młodzieży w Bydgoszczy	37
Galeria Pleszynski Kobra	38
Stowarzyszenie Pracownia	38
Otwarta Przestrzeń „Światłownia”	38
Teatr Kameralny w Bydgoszczy	39
Stowarzyszenie Koloroffon	39
Towarzystwo Muzyczne im. I.J. Paderewskiego w Bydgoszczy	40
Teatr Polski w Bydgoszczy	40
Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Bydgoszczy	41
Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy	42
Zespół Pałacowo-Parkowy w Ostromecku	44
Dom Liter. Centrum Literatury i Pisma	44
Galeria Wspólna	44

Na okładce: fragment fotografii Marcina Sautera z wystawy *Spojrzenie* (zob. s. 4 i 35).

redaktor naczelny:
Michał Tabaczyński
michal.tabaczynski@mck-bydgoszcz.pl

Eseista i tłumacz (z angielskiego i czeskiego), z wykształcenia dziennikarz, polonista i sławista (UMK w Toruniu), doktor nauk humanistycznych (UJ w Krakowie).

redaktorka wydania:
Emilia Walczak
emilia.walczak@mck-bydgoszcz.pl

Prozaiczka, publicystka, redaktorka książek i czasopism, z wykształcenia kulturoznawczyni (UAM w Poznaniu).

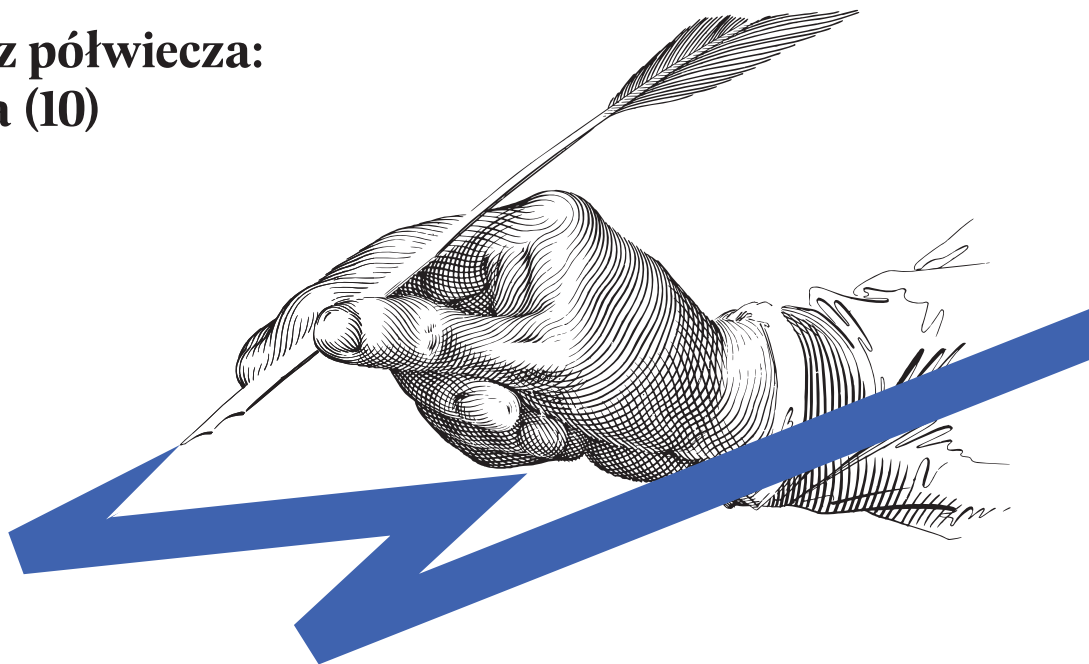
Instytucja kultury
miasta Bydgoszczy

BIK 12/2024 (556), Rok MMXXIV, nakład 1000 egz., dystrybucja: bezpłatny
wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, dyrektorka: Marzena Matowska,
85-056 Bydgoszcz, ul. Marcinkowskiego 12–14, www.mck-bydgoszcz.pl
redaktor naczelny: Michał Tabaczyński, zastępczyni redaktora naczelnego: Emilia Walczak,
redakcja: Szymon Andrzejewski, Kuba Ignasiak, Monika Grabarek, korekta: Emilia Walczak,
skład, opracowanie graficzne: Irmina Pisarek
redakcja: tel. 523 077 124, bik@mck-bydgoszcz.pl, ul. Podwale 15/3, druk i oprawa: Polrastrer
BIK w sieci: www.facebook.com/bik.bydgoszcz

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów oraz zmiany tytułów. Nie ponosi odpowiedzialności za treść programów placówek kulturalnych oraz materiałów informacyjnych i graficznych. Reklamodawcy ponoszą pełną odpowiedzialność za skutki prawne wynikłe z opublikowania dostarczonych przez siebie materiałów. Opinie prezentowane przez autorów nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem redakcji i wydawcy.

Dziesięć z półwiecza: literatura (10)

Bydgoskie arcydzieło światowej prozy?

Tekst: Michał Tabaczyński

1.

To może być najdziwniejszy bydgoski pisarz, jakiego znacie (dokładnie: jakiego NIE znacie). Jego bydgoskość nie jest oczywista: ani się tutaj nie urodził, ani tutaj nie umarł. Mało tego: nie napisał tu żadnej książki, chociaż w naszym mieście debiutował. Tyle że debiut nie był literacki. Mieczysław Piotrowski, bo o nim mowa, debiutował na łamach „Dziennika Bydgoskiego” jako rysownik, kiedy był jeszcze uczniem szkoły średniej: Miejskiego Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego (żadna z książek, a o szkole ukazały się dwie – w tym jedna całkiem solidna publikacja rocznicowa – nie odnotowuje takiego

absolwenta: akurat dla roku, w którym Piotrowski zdaje maturę, roku 1928, istniejące akta odnotowują dane zaledwie trzech z osiemnastu absolwentów – reszta najpewniej zaginęła).

Urodził się we Lwowie w roku 1910. Do Bydgoszczy sprowadza się z rodzicami między rokiem 1923 a 1925 (w księdze adresowej na rok 1922 nazwisko ojca się nie pojawia, podobnie rzecz się ma z księgą na rok 1923, a kolejna księga wychodzi dopiero w roku 1926 – i tam już jest: Tomasz Piotrowski, urzędnik pocztowy, zamieszkały na ul. Kościuszki 18).

Krótki to był pobyt, bo w 1928 roku Piotrowski wyjeżdża na studia do Warszawy. Najpierw uczy się w studium dziennikarskim, ale naukę rzuca przed dyplomem, a następnie w Akademii Sztuk Pięknych, gdzie dyplom otrzymuje w roku 1935. I przez całe życie będzie głównie artystą plastykiem, zresztą świetnym: cenionym ilustratorem książek, twórcą wielu rysunków satyrycznych, projektów okładek... Debiutuje jako pisarz osobliwą powieścią socrealistyczną *Ogrodnicy* w roku 1956.

Późny to debiut. A na następną książkę trzeba będzie czekać ponad dekadę; w roku 1968 ukazuje się *Złoty robak*, a dwa lata później *Plecami przy ścianie*. Po śmierci Piotrowskiego ukaże się jeszcze dłuższe opowiadanie *Podróż Artysty przez Lotaryngię* oraz – całkiem niedawno, bo przed dekadą z okładem – obszerny zbiór dramatów. Ale książka, która mnie interesuje, wyszła jeszcze za życia autora – rok przed jego śmiercią.

2.

Cztery sekundy ukazują się (jak wszystkie książki Piotrowskiego) w Czytelniku w roku 1976. Trudno byłoby uważać Piotrowskiego za pisarza bydgoskiego tylko ze względu na dorastanie w tym mieście (nikt nie uważa za bydgoskiego twórcę Bolesława Micińskiego, niemal rówieśnika Piotrowskiego, który żył tu dokładnie w tych samych latach – wyjechał na rok przed maturą, więc w tym samym roku 1928), gdyby nie ta książka. Akcję *Czterech sekund* osadził Piotrowski w przedwojennej Bydgoszczy, w swoim, można powiedzieć, mieście: mieście swojej młodości.

Powieść jest zasadniczo niestreszczalna i niezwykle trudna w lekturze (albo inaczej: może być zabawna i lekka w lekturze, jeśli nie będziemy próbować dokonywać jej rozbioru i interpretacji, a damy sobie przyzwolenie na lekturę skupiającą się na urodzie języka i dziwaczności opowiadanych nam historii). Powieść ma kilkoro bohaterów, którzy – i to najokrutniejsza zabawa Piotrowskiego – nie dość, że zdają się nierzeczywiści, to jeszcze w trakcie powieści przeżywają równoległe życiorysy, zlewają się ze sobą i przejmują wzajemnie swoje tożsamości. Trudno ustalić, kto w danej chwili jest kim; nie sposób przewidzieć, kto się za chwilę w kogo przedzierzgnie. Chaos panuje nieopisany w tej materii.

Inaczej rzecz ma się z miastem. Ono jest w miarę stałym odniesieniem. Też się zmienia, też się przepoczwarza, ale nie aż w takim wariackim trybie jak bohaterowie. Nigdzie nie pada nazwa tego miasta, ale topografia jest rozpoznawalna, a badacze nie mają wątpliwości („Akcja dzieje się w międzywojennej Bydgoszczy”, pisze Natalia Ambroziak). Dla bydgoszczan – szczególnie tych, którzy jakoś orientują się w przedwojennej Bydgoszczy – lektura może być ciekawą podróżą z tego właśnie powodu: da się śledzić popłatane ścieżki wędrówek narratora i głównego bohatera

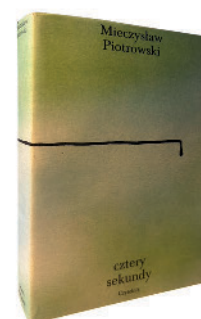
w jednej osobie. Mało jest punktów zaczepienia (ale dla czytelnika-detektywa to może nawet lepiej), a nazwy własne pojawiają się na tych 500 stronach tylko dwie: jedna ulica i jedno przedsiębiorstwo (nie mam zamiaru zdradzać). Ale tyle powinno wystarczyć.

Ale jest więcej zalet tej niezwyklej powieści. Jedną z nich jest na pewno niestandardowy obraz Bydgoszczy: kiedy ktoś lubi gromadzić sobie opisy miasta i ma już w pamięci odpowiednie fragmenty *Mostu Królowej Jadwigi* i *Obozu Wszystkich Świętych* (uderzyła kiedyś już Państwa ta paralelna budowa obu tytułów?), to tu zbierze brakujące części tej wirtualnej układanki. Piotrowski skupia się na nienazwanych przedmieściach (przy odrobinie wyobraźni i zadanego sobie trudu da się je zlokalizować). Proponuje znakomity portret miasta przechodzącego w niemiasto na swoich opłotkach, miasta, które zatracza się w rozpadzie swojej urbanistycznej integralności, miasta, które zanika na swoich krańcach w powolnym procesie dezintegracji... A cóż to powoduje w bohaterach? Nie powiem, trzeba samemu przeczytać.

3.

Powtarzam: jest to lektura niełatwa, bywa irytująca, czasem może wyczerpywać czytelnicze siły i dobre chęci. Ale warto się zmobilizować. Nie warto się poddać. Pisali o Piotrowskim najwięksi: Barańczak, Falkiewicz (ten poświęcił mu nawet całą książkę). Zbigniew Machej pisał o tej powieści tak: „*Cztery sekundy* Mieczysława Piotrowskiego są zapoznanym, zignorowanym arcydziełem literatury światowej, nierozpoznanym, nieuznanym i zapomnianym przez Polaków, w których języku zostało ono napisane”. Zapomniane i zignorowane arcydzieło światowej prozy, którego akcja rozgrywa się w Bydgoszczy. Może lekarstwem na to zapoznanie będzie powtórna edycja dzieł wszystkich Piotrowskiego, do której przygotowuje się Państwowy Instytut Wydawniczy. Można się pospieszyć jeszcze zanim to się stanie modne.

Mieczysław Piotrowski
Cztery sekundy
Czytelnik, Warszawa 1976

Dziesięć z półwiecza: sztuka (10)

Spojrzenie na lokalną fotografię

Tekst: Justyna Gongala-Wyzujak

Na zakończenie serii tekstów poświęconych półwieczu lokalnych sztuk wizualnych warto przyrzeć się fotografii – dziedzinie, która w Bydgoszczy wyróżnia się bogatymi tradycjami i dynamicznym rozwojem. Inspiracją do wspomniania i analizy lokalnej twórczości fotograficznej może być wystawa *Spojrzenie*, otwarta 21 listopada w Muzeum Fotografii w Bydgoszczy.

Chociaż na ekspozycji nie uwzględniono wszystkich interesujących i znaczących twórców oraz inicjatyw związanych z promocją fotografii, pozwala ona na szeroki ogląd fotograficznej sceny miasta. Zróżnicowanie przedstawionych prac umożliwia konfrontację tradycji z nowoczesnością, a także prowokuje do refleksji nad istotą fotograficznego widzenia.

Za każdym zdjęciem stoi historia, która wcale nie musi być opowiedziana
[Marta Zgierska]

Każda fotografia kryje w sobie zamkniętą historię, która nie potrzebuje dopowiedzeń. Fotografowie, dokumentując rzeczywistość, zamykają w kadrach swoje osobiste spojrzenie, wrażliwość i emocje, które odbiorca odkrywa na własnych warunkach. Muzeum Fotografii w Bydgoszczy uczyniło tę ideę osią przewodnią wystawy pt.

Spojrzenie. Ta ekspozycja to nie tylko wgląd w historię lokalnej fotografii, ale także refleksja nad dziejami fotografii jako medium. Obejmuje ona bogaty przekrój sprzętów fotograficznych i fotografii od XIX wieku aż do współczesności. Pierwsza część wystawy skupia się na rozwoju fotografii, łącząc historyczne archiwa i technologie z osiągnięciami współczesnych twórców, a także bada, w jakim stopniu technologia i wyobraźnia wpływają na wizję i ekspresję artystów.

fot. Jarosław Majewski

Aparat jako przedłużenie spojrzenia

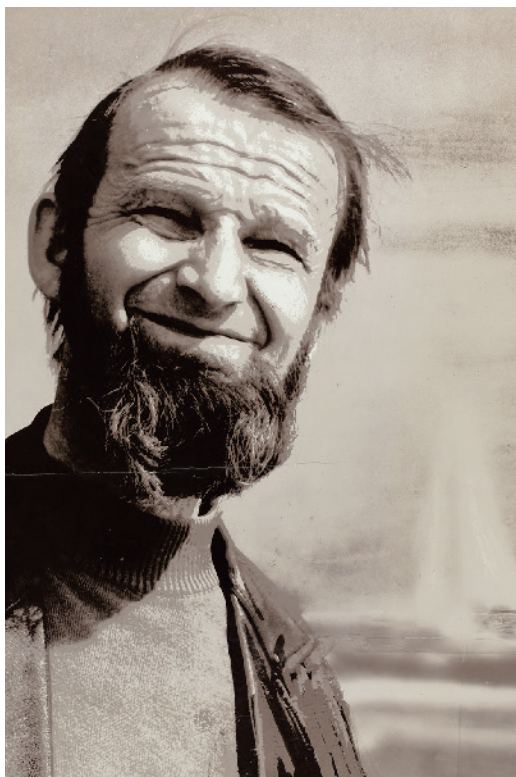
Organizatorzy zachęcają do refleksji nad sprzętem fotograficznym jako kluczowym elementem kształtującym spojrzenie artysty. Wystawa prezentuje szeroką gamę aparatów, od wielkoformatowych modeli, wymagających skupienia i precyzji, po coraz nowsze sprzęty, które sprzyjają mobilności i spontaniczności. Kuratorzy wystawy zwracają szczególną uwagę na niewielki aparat fotograficzny typu landcamera z przełomu XIX i XX wieku, który stał się aparatem podróźnym, wyróżniającym się możliwością korekty perspektywy oraz wyborem płaszczyzny ostrości niezależnie od odległości od fotografowanego obiektu, co czyniło go wówczas niezwykle nowoczesnym. Zwiedzający mogą zobaczyć

też m.in. klasyczną leicę z 1933 roku – aparaty tej firmy to symbol wolności artystycznej, dzięki której fotografia stała się bardziej osobista i dynamiczna.

W tej części wystawy można również zobaczyć sprzęty służące do kreowania określonego fotograficznego spojrzenia, jak choćby zabytkowe urządzenia ciemniowe, przypominające, że obróbka zdjęć od dawna stanowiła integralny element procesu twórczego. Ciekawostką jest magnezjowa lampa spaleniowa – pierwszy wynalazek do oświetlania planu fotograficznego. Jej konstrukcja, wykorzystująca otwarty płomień spalającego się proszku magnezji, stanowi protoplastę współczesnych lamp błyskowych. Obok niej znajduje się też ręczny przyrząd do oglądania zdjęć wykonanych aparatem stereoskopowym. Dzięki dwóm sprzężonym obiektywom zdjęcia te tworzyły iluzję trójwymiarowej przestrzeni, którą można było podziwiać za pomocą stereoskopu. W zestawie dołączono parę fotografii, które pozwalają zwiedzającym doświadczyć tego efektu.

fot. Filip Dziworski

fol. Jerzy Riegel

Spojrzenie w przeszłość

Jednym z najbardziej emocjonujących elementów wystawy jest kolekcja historycznych fotografii, która obejmuje zdjęcia z XIX i XX wieku. Prace te przenoszą nas w przeszłość, ukazując sceny rodzinne, eleganckie portrety studyjne oraz obrazy, które na przestrzeni dekad były typowe dla różnych okresów i stylów fotograficznych. Na wystawie można podziwiać unikatowe „carte de visite”, tableau z zestawami zdjęć, które stanowiły wizytówkę lokalnych zakładów fotograficznych. Takie prace często ujawniają zasady kompozycji i stylu, znamienne dla danej epoki, umożliwiając widzowi odkrycie pewnych wzorców i powtarzalnych motywów w ówczesnej fotografii.

Ta część ekspozycji obejmuje również prace znanych bydgoskich twórców, których działalność pozostawiła trwały ślad w historii miasta. Jednym z nich jest Tadeusz Jankowski (1898–1972), fotograf, który specjalizował się w fotografii kwiatów oraz aktach kobiecych. Jego prace to harmonijne zestawienie natury i ludzkiego ciała, pokazujące jego wrażliwość na piękno i delikatność. Pracownikom Muzeum Fotografii w Bydgoszcy udało się odkryć, że Jankowski zasłynął jako pionier polskiego kolorowego filmu amatorskiego – jego *Wesele Książackie* z 1937 roku, dokumentujące tradycyjne stroje i tańce łowickie, zdobyło uznanie na arenie międzynarodowej, otrzymując nagrody w Wiedniu i Budapeszcie oraz na Wystawie Światowej w Paryżu. Film Jankowskiego uznawany jest przez etnografów za perłę polskiej kinematografii.

Wystawa upamiętnia także m.in. dorobek Zbigniewa Urbaniego (1931–2004) – dziennikarza sportowego, pisarza i żeglarza, który dokumentował sceny sportowe i życie nad wodą, a jego książki marynistyczne i zdjęcia z oceanicznych rejsów dają wyraz jego żeglarskiej pasji. O jego znaczeniu dla miasta świadczy fakt, że jego imię nosi fragment miejskiego nadbrzeża Brdy.

W archiwalnej części wystawy znajdziemy także prace twórców, których sztuka przeszła już do historii, ale którzy odeszli zaledwie kilka lat temu. Do takich twórców należy choćby Edward Cyrklaff (1933–2019) – fotograf amator i inżynier, który skupiał się na codziennych obrazach Bydgoszczy, uwieczniając z wyjątkową wrażliwością, przyjaźniół, znajomych i ulice miasta w autentycznych, intymnych zdjęciach. Cyrklaff jest również twórcą własnoręcznie skonstruowanego powiększalnika, co podkreśla jego wieloaspektową miłość do fotografii.

Na wystawie nie mogło zabraknąć Andrzeja Mazieca (1948–2015), który traktował aparat jako narzędzie do odkrywania niewidocznych na pierwszy rzut oka aspektów miejskiego życia. Był niczym wędrowiec i flâneur, dostrzegający niezwykłość w codzienności. Jego fotografia służyła do nawiązywania relacji międzyludzkich, tworzenia więzi poprzez „spojrzenie”. Maziec porządkował własną przeszłość i pamięć zbiorową.

Ikoną bydgoskiej fotografii był także upamiętniony na ekspozycji Jerzy Riegel (1931–2019). Riegel był mistrzem w ukazywaniu gry światła i cieni, a jego szczególne zainteresowanie izohelią, techniką fotografowania pod kątem naturalnych zjawisk świetlnych, pozwoliło mu tworzyć zdjęcia o plastycznych walorach.

Do lokalnych artystów muzeum zalicza także Jerzego Wardaka (1938–2022), artystę związanego z Toruniem, który swoją pasję do fo-

Choć fotografia analogowa ustąpiła miejsca cyfrowym technologiom, artyści nadal czerpią inspirację z dawnych technik, ale przede wszystkim korzystają z zaawansowanych programów graficznych, które pozwalają na precyzyjną kontrolę nad każdym aspektem obrazu, co daje twórcom praktycznie nieograniczone możliwości.

Ekspozycja nie ogranicza się jedynie do sprzętu fotograficznego, ale zwraca też uwagę na przemysłowy aspekt lokalnej fotografii. W zbiorach muzeum znajduje się wiele archiwaliów z Zakładów Fotochemicznych FOTON (1926–2007) – zakładu, który przez wiele dekad był jedynym producentem materiałów światłoczułych w Polsce. Ekspozycje te przypominają o znaczącej historii bydgoskiego przemysłu fototechnicznego, którego wpływ i dziedzictwo pozostają żywe w pamięci mieszkańców miasta. Wystawa umożliwia spojrzenie na Foton jako na część dziedzictwa technicznego i lokalnej kultury.

tografii rozwijał już w młodości, a w latach 60. był współzałożycielem grupy artystycznej Zero-61. Wardak słynął z realizacji w technice fotomontażu. Warto dodać, że Muzeum Fotografii w Bydgoszczy posiada unikalne zbiory dotyczące Wardaka, w tym nie tylko fotografie, ale także szkice, notatki i prywatne archiwalia, stanowiące cenne źródło wiedzy o jego artystycznej metodzie.

Współczesne spojrzenie na fotografię

Druga część wystawy koncentruje się na refleksji współczesnych fotografów nad pojęciem „spojrzenia” w fotografii, prezentując ich różnorodne interpretacje i podejścia do medium. Wśród autorów znaleźli się tacy twórcy jak Dariusz Gackowski, Józef Żuk Piwkowski, Łukasz Ułanowski, Jakub „Mr.Ed.One” Kwiatkowski, Paweł Ciepielewski, Anna Ajtner, Andrzej Widerkiewicz, Marcin Sauter, Agata Faszczka, Zbigniew „ZbyZiel” Zieliński, Marcin Szpak. Do tego grona dołączyli także artyści zaangażowani w realizację projektu: Marta Rosenthal, Marta Ipczyńska, Jarosław Majewski, Martyna Wenda, Kacper Buńkowski, Filip Dziworski, Martyna Wiśniewska.

Współczesna fotografia lokalna balansuje między nowoczesnością a nostalgią za tradycyjnymi technikami. Liczni artyści sięgają po analogowe środki wyrazu, jak Jarosław Majewski, Marcin Sauter czy Andrzej Widerkiewicz, oddając hold przeszłości i wartościom dawnej fotografii. Także Marcin Szpak i Martyna Wenda eksperymentują z technikami analogowymi. Fotografie Martyny Wendy, w malarskim i symbolicznym stylu, ukazują ślady ludzkiej, destrukcyjnej obecności w naturze. Artystka, wykorzystując odbarwienia, przetarcia i plamy, tworzy obrazy, które oddają melancholię i dramatyzm krajobrazu polskich Sudetów.

Estetyka retro widoczna jest także w reportażowych fotografiach Filipa Dziworskiego oraz Jakuba Kwiatkowskiego. Ich spojrzenie na rzeczywistość zawiera subtelny ładunek emocjonalny, który zachęca do odkrywania piękna prostych, codziennych momentów.

Pomimo bogatych możliwości współczesnej fotografii cyfrowej wielu twórców świadomie ogranicza się do klasycznego czarno-białego obrazu, który nadaje ich dziełom głębię i ponadczasowy charakter. Portrety autorstwa Anny

Ajtner i Dariusza Gackowskiego zwracają uwagę na psychologiczny aspekt „spojrzenia”. Hipnotyzujący wzrok modeli z ich zdjęć zmusza odbiorców do symbolicznej konfrontacji z przedstawionymi postaciami, prowokując do dociekań tego, co niewypowiedziane. Podobny, psychologiczny wyraz ma praca Agaty Faszczki, w której wymowny staje się układ ciała modelki.

Łukasz Ułanowski i Marcin Sauter w swoich fotografiach wydobywają z codzienności elementy surrealizmu i magii. Sauter, w pełni oddany fotografii analogowej, wyraża tęsknotę za jej unikalną plastyką i głębią. Dostrzega w niej połączenie ludzkiej ręki, chemii, kurzu i tego, co nieidealne – co jednak tworzy aurę niesamowitości. Z kolei Ułanowski w swoim podejściu do fotografii skupia się na wizualnym portretowaniu codzienności, które wykracza poza jej konwencjonalne ramy. Choć jego styl wydaje się wyważony i klasyczny, kryje w sobie głębsze warstwy znaczeń.

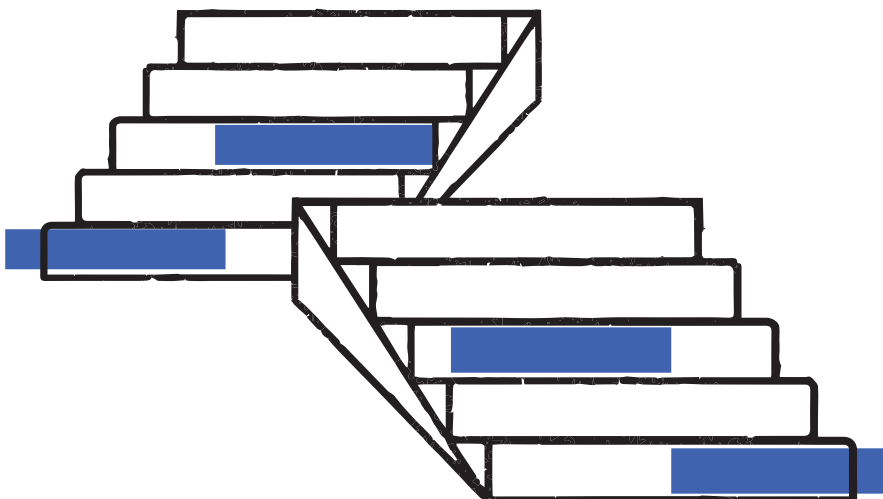
Wielu artystów, takich jak Józef Żuk Piwkowski, Kacper Buńkowski, traktuje „spojrzenie” jako impuls do eksploracji medium fotograficznego. Ich prace mają nowoczesny, wielowarstwowy charakter, a eksperymentowanie z formą i strukturą obrazu jest dla nich sposobem na wyrażenie różnych aspektów spojrzenia – zarówno dosłownego, jak i metaforycznego. Marta Rosenthal z kolei, prezentując kolaż, rozmywa granice między fotografią a rzeźbą. Dla niej „spojrzenie” oznacza przejście od dwuwymiarowego do trójwymiarowego świata, gdzie obraz przekształca się w obiekt przestrzenny, zapraszając widza do fizycznego kontaktu.

Prace Martyny Wiśniewskiej, Andrzeja Widerkiewicza oraz Marty Ipczyńskiej ukazują relacje między fotografią a grafiką. Z kolei ZbyZiel (Zbigniew Zieliński) tak w tematyce, jak i w technice podkreśla malarski charakter fotografii. Jego prace to gra kolorów i tekstur. To interpretacja spojrzenia jako aktu obserwacji rzeczywistości przez pryzmat barw i form, który uwypukla estetyczne detale nawet w prozaicznym, codziennym widoku.

Wystawa *Spojrzenie* to nie tylko wgląd w rozwój technologiczny i artystyczny fotografii, lecz także swoista podróż w głąb ludzkiej percepcji. To ukłon w stronę lokalnych tradycji fotograficznych, które na trwałe wpisały się w historię Bydgoszczy, i wyraz uznania dla współczesnych twórców, kontynuujących i rozwijających tę bogatą spuściznę.

To przestrzeń, w której przeszłość, teraźniejszość i przyszłość spotykają się w kuratorskim spojrzeniu, łączącym pokolenia, techniki i perspektywy. **BIK**

Dziesięć z półwiecza: architektura (10)

Przedszkolna Chatka 2

(Bydgoski Park Technologiczny, ul. Przemysłowców Bydgoskich 1)

Projektowanie z szacunkiem dla najmłodszych

Tekst: Agnieszka Wysocka

Zdjęcia: Dariusz Gackowski

Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny w Bydgoszczy to miejsce z jednej strony ważne dla rozwoju miasta, z drugiej – znacznie oddalone od centrum. Każdy rodzic dziecka w wieku żłobkowo-przedszkolnym wie, jakim wyzwaniem jest poranne odwiezienie malucha do przedszkola i popołudniowe zabranie go do domu. Na terenie Parku pracuje około pięciu tysięcy osób, wśród nich rodzice, którzy każdego dnia (z wyjątkiem weekendów) mają wpisany w kalendarz dowóz/ odbiór pociechy z przedszkola. Dużym ułatwieniem jest otwarty we wrześniu 2024 roku budynek – nie tylko funkcjonalny, ale i piękny w swojej wy-

ciszona prostocie. Bydgoska realizacja dołączyła we wrześniu 2024 roku do grupy polskich zrealizowanych projektów, które urzekają designem i szanują potrzeby najmłodszych. Nie ma gwarancji, że wzrastające w dobrze zaprojektowanej przestrzeni nowe pokolenie będzie wrażliwsze estetycznie, ale warto próbować! We współczesnym myśleniu o tego typu obiektach widoczne są wzorce skandynawskie, gdzie tynki łączą się z drewnianymi okładzinami, dużą rolę odgrywa światło, neutralne kolory dopełniają z umiarem mocniejsze akcenty kolorystyczne, a przestrzenie zewnętrzne i wewnętrzne płynnie przenikają.

Projekt Przedszkolnej Chatki dla Bydgoszczy w 2019 roku przygotowała warszawska pracownia XYstudio, założona w 2004 roku przez Filipa Domaszczyńskiego, Martę Nowosielską i Dorotę Sibińską, mająca duże doświadczenie w projektach budynków użyteczności pu-

blicznej, w tym żłobków, przedszkoli czy domów pomocy społecznej. Z ciekawszych realizacji przywołajmy: Publiczne Przedszkole w Aleksandrowie Łódzkim (proj. 2021), Samorządowy Żłobek w Adamowie (proj. 2020), Dom dla Bezdomnych w Jankowicach (proj. 2018). Za swoje pomysły warszawscy architekci często są nagradzani. O bydgoskiej realizacji jej współautorka Dorota Sibińska opowiadała tak: „Architektura dla najmłodszych użytkowników powinna ciekawić, intrygować, skrywać drobne tajemnice, ale przede wszystkim dawać też poczucie bezpieczeństwa. Stąd pomysł na okna-domki, które tej prostej bryle nadały charakteru, a poprzez swoje proporcje sprawiły, że budynek wydaje się niższy, niż jest w rzeczywistości. W naszym klimacie, w zimowe poranki i wieczory grafitowe bryły utoną w ciemności, widać będzie tylko małe domki, z których bije ciepłe światło”.

Budynek został zestawiony z trzech połączonych ze sobą brył. Jest parterowy, co w tego typu architekturze jest bardzo pożądane, przede wszystkim ze względu na ułatwioną komunikację i bezpieczeństwo. Zakomponowanie obiektu na

tle ściany lasu wpisuje go w krajobraz i jednocześnie wtapia w ciemną zielen sosen. Za jakiś czas budynek jeszcze bardziej zintegruje się z przestrzenią – do elewacji przymocowano linki, po których pną się w górę – niewielkie jeszcze, ale dobrze zapowiadające się – bluszcz i winobluszcz. Ostrość trójkątnych okien równoważą i łagodzą otwory o wykrojach okrętowych bulajów.

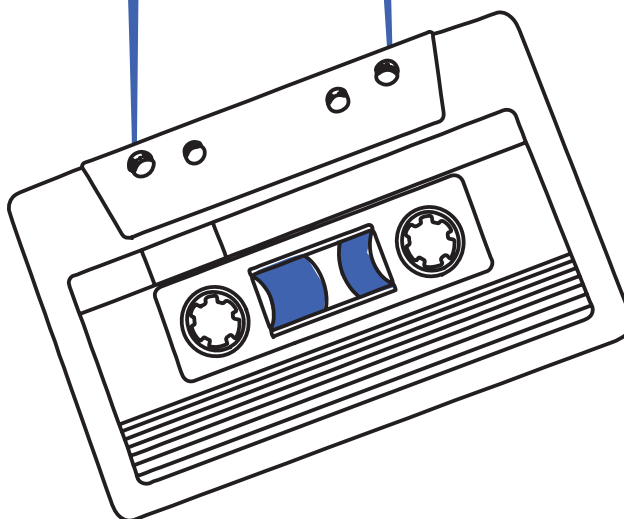
Wewnątrz porządkuje duży hol, a obniżone elementy wystroju dostosowano do wzrostu dzieci. Oprócz drzwi pojawiają się tkaniny rozdzielające pomieszczenia. Miękkich materiałów jest tutaj więcej. Z nich powstały tapicerowane siedziska huśtawek, poduszki i hamaki. Duże przeszklenia wpuszczają do wnętrza jak najwięcej naturalnego światła, a wraz z nim – zaokienny krajobraz. Kiedy zrobi się ciepło, dzieci będą mogły skorzystać ze ścieżki sensorycznej i bawić się w ogrodniczki i ogrodników w przylegającym do przedszkola ogrodzie. **BIK**

*

Cykl powstaje dzięki współpracy z Pracownią Regionalną WiMBP im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy. Korzystałam z:

- <https://www.xystudio.pl/> [dostęp: 15.11.2024];
- <https://bydgoszczinformuje.pl/nowe-przedszkole-powstaje-w-bydgoskim-parku-przemyslowo-technologicznym-to-miejsce-dla-150-dzieci/#images3> [dostęp: 15.11.2024];
- <https://www.architekturaibiznes.pl/architektura/kategoria/przedszkola> [dostęp: 15.11.2024].

Dziesięć z półwiecza: muzyka (10)

Nieczęste połączenia: czułość, mądrość i rap (o *Bładym Królu* Bisza/Kosy)

Tekst: Michał Tabaczyński

Już *Zimy*, produkt młodzieńczy, wczesny, daleki od dojrzałości (co zresztą nie było w żadnym razie jego wadą!) był świetny. Duet Bisz i Kosa po raz pierwszy pokazał, co potrafi. Owszem, nie był pewnie w tamtym rapie pozycją wyjątkową, ale też debiutanckie (ryzykowne to stwierdzenie – bo Bisz nagrywał wcześniej nielegalnie, nie był w tym procederze debiutantem *sensu stricto* – ale oznaczać ma ono twórczość wczesną, która ma się dopiero przedstawić szerszej publiczności, która ma się, urocze to słowo, przebić) produkcje muszą się mierzyć z ograniczeniami swoich

czasów i rynku. Bisz już wtedy miał zadatki na świetnego tekściarza: nie musiało to być oczywiste, ale dobre ucho wychwyci w ówczesnych tekstach załączek tego, kim ich autor się miał z czasem stać.

Podoba mi się Bisz i z B.O.K, i z Radexem (och, ten podoba mi się szczególnie, bo to tam osiągnął liryczną doskonałość), ale najbardziej podoba mi się z Kosą. A najbardziej podoba mi się to, co ten tandem zrobił na *Bładym Królu* (to, co słyszałem z singli z najnowszej ich płyty, *Lata*, świadczy o tym, że nie jest gorzej i Bisz – mimo że płyta ma być prequelem *Króla* – idzie do przodu, cały czas do przodu, otwiera nowe wymiary swojej sztuki). *Zimy* i *Króla* dzieli półtorej dekady ich doświadczeń. A właściwie: naszych wspólnych doświadczeń (*Błady Król* ukazał się w drugim roku pandemii i to też jakoś istotne).

Tak, *Blady Król* jest znakomity. Owszem, przeżywa tu nostalgiczny klimat, ale płyta swoją wyjątkową siłą poświadcza rozległością nastrojów: od melancholii do gniewu, od miłości do beznadziei, od zachwytu do odrazy. Muzyka jest bogata, ale zdaje się, że – nie tracąc swojej atrakcyjności – przede wszystkim służy podawanym tekstom i jakoś usuwa się w cień (kiedy płyta wychodziła, widziałem w jakiejś internetowej dyskusji, jak jakiś entuzjasta proponował wypuszczenie płyty również w wersji bez wokalu; słyszałem tę płytę również na żywo w wersji z żywymi instrumentami i może nie byłoby to wcale bezsensowne: na żywo brzmiało to chyba ciekawiej niż na płycie nawet, bo muzyka zyskiwała więcej autonomii i pozbywała się niejakej sterylności, jaka cechuje produkcję na płycie). Ale paradoksalnie: sama w sobie jest niezwykle chwytliwa.

Wspominałem już o współpracy Bisza z Radexem (który teraz nagrał znakomitą płytę z Matyldą Damięką pod szyldem Matylda/Lukasiewicz). Te ich dwie wspólne płyty (*Wilczy humor* i *Duch oporu*) musiały wiele nauczyć Bisza jako tekściarza. A w każdym razie: uwolniły jego wyobraźnię, skierowały ją w niesamowite rejony. To dość trudno osiągalny stan: opowiadać o naszej współczesności jednocześnie poważnie, ale bez spiny; w gęstym rapie nie rezygnować z poetyckich chwytów; zachowywać atrakcyjność, stroniąc od banału; pokazywać całą tę grę uczuć, jednocześnie nie dając się im ponieść (i pozostać po prostu mądrym, a nie tylko błyskotliwym i efekciarskim).

Chciałem już napisać, że „pomijam już nawet kwestię literackiej inspiracji”, ale tego pominąć nie ma potrzeby, a może nawet nie wolno (bo w końcu i tytuł, i kilka nawiązań w tekstach). Tytuł albumu powtarza tytuł książki Davida Foster Wallace’a, legendarnego amerykańskiego pisarza (zmarłego mniej więcej półtorej dekady przed wydaniem tej płyty, czyli mniej więcej wtedy, kiedy Bisz z Kosą wypuszczali *Zimy*). Książka – w największym skrócie – opowiada historię urzędnika amerykańskiego IRS (Urzędu Kontroli Skarbowej) i miała być w zamierzeniu autora wielką analizą ponowoczesnej nudy. Bisz na płycie nie odtwarza i nie powtarza tamtych tematów, ale raczej nawiązuje do postawy (i czasem też: postaci: „David Foster Wallace umarł, ja gonię pieniądze, choć dla mnie tylko on żyć umiał, i to co, że w książce”) pisarza. Wielki kry-

tyk i osobliwy moralista, Wallace melancholijnie wytykał temu światu jego wady. Dociskając do dechy pedał ironii, żeby zamieniła się ona w swoje przeciwieństwo: czułość, troskę i powagę.

Mniej więcej o tym jest ta płyta. O czułości i trosce, która przekracza zagubienie współczesnego człowieka i jakoś go z tego upadku dźwiga. Musi się tylko pogodzić z własną znikomością („Nie mogę stracić władzy, bo nie panuję nad niczym” oraz „Nie mogę stracić władzy, bo nie panuję nad sobą”), która jednak jest jego suwerenną dziedziną – w tym życiu na przekór upadkowi jest ludzka wielkość, w skromnej wytrwałości przetrwania („Jeżeli sam się nie poddasz, nigdy nie będziesz poddanym”). Małe męstwo w obliczu beznadziejności losu jest także tematem tej płyty („Twoja niezgoda jednocześnie konieczna i bezcelowa jest”). No i jest o miłości – szczególnie wzruszająco o miłości rodzicielskiej (lubię to, że nie jest to jego temat, ale niejako część metafory – wiadać, że to zinternalizowane doświadczenia są budulcem jego tekstów).

I tak to w labiryncie literackich i popkulturowych odwołań tka Bisz swoją opowieść: atrakcyjną, skomplikowaną, poetycką (w znaczeniu: o jakości właściwej dla dobrej poezji, wykorzystującą całą grę poetyckich chwytów), czułą. **EIK**

Bisz/Kosa, *Blady Król*
Pchamytensyf 2021

Bezdroża i labirynty

16.

Tekst: Marta Kładź-Kocot

Odnoszę przedziwne wrażenie, że wszystko wokół toczy się za szybko. Za wiele do załatwienia, za dużo pracy, natłok spraw. Książki, które ukazują się w niewiarygodnym tempie. Nawet te warte przeczytania. Nawet te wymarzone, naukowe. Przyrost Biblioteki nie pozostawia złudzeń – brak nadziei na zgłębienie w ograniczonym czasie ludzkiego życia choćby części tych zasobów. A jednak przyrasta. Pęcznieje, ogromnieje, puchnie. Gdzieś mam stare wydanie trytomowej powieści Carlosa Fuentesa *Terra nostra*. I strasznie mnie ta książka ciągnie, i nie mam kiedy zacząć. Prężą się na półkach w gabinecie tomy Barthes'a, wspaniała seria *Communicare* publikowana przez Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, w dużej mierze poświęcona zagadnieniom pamięci kulturowej, oralności i piśmienności. Podczytuję powoli, systematycznie, ale do końca mi daleko. A nawet do poczucia nasycenia i satysfakcji – tak, przyswoiłam, przeczytałam. Przed książkowymi zakupami

ratują mnie niekiedy, paradoksalnie, reklamy. Oto pojawia się jakieś wznowienie, powieść podobno znakomita. I też mnie ciągnie. Ale czytym przypadkiem wiem, że już ją mam na półce. Od dawna. Tylko nie mam kiedy. Pocieszam się słowami Umberto Eco: to nic złego, że kupuje się więcej książek, niż można przeczytać. Mieszkanie w bibliotece jest samo w sobie wartością dodaną. Mieć teksty na wyciągnięcie ręki. Wyciągać tę rękę, choć chaotycznie, pamiętając, że Biblioteka jest też Labiryntem, a Labirynt może przybrać postać Kłacza – to uczestniczyć w kulturze słowa. To mieć książki na zawołanie, móc je dostosowywać do potrzeb, do tempa, do chęjstwa. To dać sobie niewyobrażalnie cenną możliwość eksploracji.

Jednak żeby eksplorować, trzeba czasu. Przypominam sobie ze zdumieniem dawno minione zimy. Wakacje i ferie, które spędzałam u dziadków. Niewiarygodnie wolno płynące dni. Pisanie długich listów – dla samego pisania. Nieograniczone spacerowanie. Bazgranie, rysowanie, wymyślanie własnych historii. Lektury. Cichy czas, zimą odmierzany ciepłem pieca, tykaniem zegara i szczękaniem babcinych drutów do robotki. Dwa tygodnie – to była mała wieczność. Teraz dwa tygodnie mijają, zanim zdążę je zauważyć. Ten czas, ze swoim powolnym, leniwym rytmem, jego dobrotliwa monotonia podszyta antropologią zupełnie innej codzienności, ciągle we mnie pulsuje. Zapach dymu z kominów,

skrzypienie śniegu pod butami – śniegu, którego w czasach nadciągającej katastrofy klimatycznej niemal już nie widzimy, który stał się również atrybutem pamięci, rekwizytem minionego.

Choć czas zawsze zwycięży, wygra w każdym pojedynku, próbuję go spowolnić metodą kradzieży. Kradnę go mianowicie sama sobie, wytyczając skromny wycinek na potrzeby uniwersalne, najbardziej wymarzone, a takie, których praktykować „nie ma kiedy”, bo konieczności bytowe połkniętych minut i godzin nigdy dobrowolnie nie oddadzą. Wykradam sobie pół godziny o poranku. Siadam z kawą, wybierając jakieś miejsce gdzie indziej niż zwykle, bo to ważne, by odróżnić ten czas – na stołeczku przy wąskim blacie w kuchni albo na nieużywanym zazwyczaj fotelu. I czytam naukową książkę, o której marzyłam, ale nie miałam wcześniej sposobności po nią sięgnąć. Nie jest mi bezpośrednio „potrzebna” do pracy, ale zaspokaja znacznie istotniejszą potrzebę. Potrzebę sensu. Dzięki temu małemu rytuałowi poranek spowalnia, odcina mnie od pośpiechu i zgiełku social mediów (na które narzekać nie będę, bo jeśli je cierpliwie poskramiać, dostarczają mnóstwa wspaniałych treści i wartościowych informacji, że o kontakcie z ludźmi nie wspomnę). Na parę chwil mogę znowu doświadczyć spowolnionego przepływu czasu. Poczuc zapach śniegu.

Czytam teraz w tym kradzionym czasie książkę ze wspomnianej serii *Communicare, Archeologię zatroskania. Staropolskie kalendarze w działaniu* Ady Arendt. I dostaję dokładnie to, czego potrzebuję – naukę, która odeszła od nudnego, wyliczankowego akademizmu w stronę zgłębiania i wydobywania nieoczywistych aspektów przeszłości, pamiętając jednocześnie, że badacz jest zmienną w procesie badania, a nie neutralnym okablowaniem do przewodzenia idei. „Archeologię” definiuje Ada Arendt nowocześnie, jako zgłębianie warstw czasu, sensów i praktyk, a kategoria „zatroskania” akcentuje pochylenie się nad codziennością jako sposobem bycia w świecie. Staropolskie kalendarze pojawiają się jako zdumiewające artefakty, które przetrwały, ocalały, by umożliwić maleńki wgląd w zwykłe, codzienne, potoczne praktyki przeszłości. Stare druki, notatki na marginesach, wycinki życia ludzi, którzy zmarli dawno temu, ale dopóki nie zmarli, mozolili się nad ziemskim tu bytowaniem – daje tak wstrząsające wrażenie

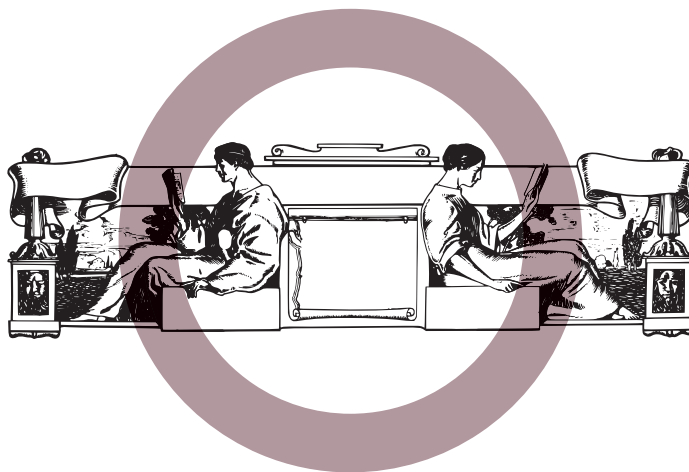
intymnego obcowania z minionymi stuleciami, że właściwa wydaje się Freudowska kategoria *niesamowitego*. Kradnę więc czas poniekąd w dwójnasób – przywłaszczam sobie te poranne pół godziny, a jednocześnie dotykam przeszłości, wkradam się jak duch w faktyczną drobną zdarzeniowość przypadkowych ludzi, którzy pozostawili po sobie świadectwo odręcznego pisma. Zerkam także w świat wczesnych almanachów (istnieje hipoteza, że słowo almanach pochodzić może od starsaksońskiego *al-mongth*, oznaczającego kij kalendarzowy), druków astronomicznych oraz szesnastowiecznych drukowanych kalendarzy ściennych, jak się okazuje – niezwykle wówczas popularnych. Śledzę notki sporządzone piórem – że oto urodziły się Bazylemu Łuszczewskiemu bliźniaczki. Potem zaś zmarły. Kilka lat później zmarła żona. Lakoniczny zapis pomiędzy informacjami o zerwaniu sejmku, o rachunkach i podróżach. Na marginesach zaś dopiski poddanych. Powtarzane zdania. Rozpisywanie pióra.

Natrafiam również na smaczek: niejaki Jakub Kazimierz Haur, siedemnastowieczny autor księgi o ekonomii, doradza, aby mieć w domu „kancellaryję ziemiańską”, to jest stosowny mebel do pisania, pełen przegródek wszelakich na dokumenta, oraz Bibliotekę, „z ktorej się zwykł dowcip, pamięć, y roztropność, do wszelkiej polityki ostrzyć, y polerować”. Stwierdza również: „Do tak potrzebnego czytania Biblioteki, będzie sposobna sama zima przy swej długiej nocy, ktorej przespać niepodobna”, gdyż kiedy takie zawieruchy panują, nijako się z domu wychylić. Lepiej w cichym siedzieć miejscu i oddawać się lekturze.

Jakby mnie znał.

¹ A. Arendt, *Archeologia zatroskania. Staropolskie kalendarze w działaniu*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2019, s. 112.

Korespondencja zagraniczna

Grzybobranie, albo winda międzypokoleniowa

Tekst: Miłosz Waligórski

Na blacie mięsista kropka. Przykrywam ją wysklepioną dłońią i zaraz, lekko tę dłoń unosząc, zaglądam pod spód. Dziewczynka, malutka jak ziarenko. Budzi się w łóżeczku, nie wie, gdzie jest. Nic dziwnego, skoro zgasilem jej światło. Dotąd płątały się nad nią planetki i księżę krążył księżyc, co chwila wypadal z orbity – kraksa i już wracał na tor, przywołany do elipsy przez siły porządkowe kosmosu – a teraz nagła ciemność. Strach.

Rozczapierzam więc palce, do „pokoiku” wpada trochę światła. Tak jest lepiej. Zresztą, dziewczynka nie bardzo boi się mroku, bardziej boi się wind. Wjeżdżanie jeszcze jakoś da się znieść, gorzej ze zjeżdżaniem. Serce wtedy zamiera, przestaje bić i dopiero na dole, kiedy dźwig z przytupem ląduje na parterze, robi ociężały obrót w przód. I życie wraca. Tę fobię ma po ojcu, który zginął w katastrofie powietrznej, oblatując muchę szkolno-treningową typu Iskra. Musze wysiadły skrzydła, zapikowała i bam, plama na podłodze.

Dlatego Mila (tak jej na imię) mieszka na parterze i dzisiaj z tego parteru wyjdzie sobie na grzyby. Najpierw ze szczeliny między kciukiem a palcem wskazującym wychyli się, żeby spraw-

dzić tętno okolicy. Puls będzie w zaniku, nitkowato uciekający, skórzany luk nad głową będzie szumiał łagodnie krwią. W dużych ekranach okularów odbijają się pierwsze promienie słoneczne i rozświetlą jej „domek”.

Uśmiecham się.

Mój uśmiech nic jej nie mówi.

Mila pije wodę z plastikowej butelki przystrojonej w fantazyjne korkardy. Natrętna nakrętka bije ją po nosie. Urodziny, nie wiadomo czyje, były wczoraj, ale świętowanie trwa dłużej. Może całą jesień. Jesienią abdykuje się bowiem z wszelkich ambicji, zwalnia się z obowiązków, wyzwala spod presji społecznej, nie uiszcza się opłat, nie wyrzuca śmieci. Jesień to pora złotego nieróbstwa. Jesienią człowiek nie myśli, a jeśli nawet, to wyłącznie o grzybach. „Grzybobranie, hausty ozonu, barwy! Drobnieć, drobnieć i maleć od nadmiaru boczników, gąsek i kani”.

Odkąd Mila pamięta, próbuje przeżyć śmierć. Już trochę jej to ciąży, brnięcie przez strzępy, karczunek, wytyczanie sensów. Ileż można?! Na szczęście jest listopad, najjaśniejszy miesiąc (jeśli ma się lampkę). Trzeba z szufladki dobyć światło, odbezpieczyć je i korytarzem wśród ech, które ostały się z westchnień, przejść do kuchni, wziąć dwa łyki kakao z wąsatego kubka – to taki z siateczką chroniącą zarost, pamiętka po ojcu – na podpórce do pizzy zjeść sardele i serdelki, a potem schódkami zstąpić do piwnicy, gdzie nocują ulewy pakowane próżniowo. Z lampki pociągnąć po pajęczynach, rozgonić motłoch motyli. Ćmy odsonią widok worka z ziemniakami. Za workiem chrobot chorób, Mila jednak nie po nie tu przyszła.

Wspiąwszy się na palcach, sięga po stojącą na najwyższej półce kapsułkę wody.

Grzyby chcą pić.

Dziewczynce towarzyszy kotek Fafik, dachowiec lwisty, którego przychylność zjednała sobie, wyciągając mu z łapki cierń. Jego udział w leśnym procederze będzie czysto platoniczny. Fafik grzybów nie zbiera. On je obmiaucza, zwłaszcza muchomory. Tyle razy robi „miau”, ile na kapeluszu widzi białych kropek. Nieraz przez to zostaje w tyle. Ma skłonność do zagapiania się na sromotniki, śmiesznie przechyla nad nimi łebek w lewo i w prawo, jakby się zastanawiał, czy to aby nie smardze, wszak są podobne, nie? Czmycha w paprocie, przepada w gąszczu. Mila pyta go potem „Gdzieś ty się szlajał?”, lecz on zachowuje w tej sprawie wymowne milczenie.

Sprzed domu należy cisnąć kapsułką w niebo.

Jeśli kapsułka przyklei się do chmury i nie wróci, deszcz rozpisze się na dobre.

Grzybiarką jest wytrawną. Do południa torbę zapełni borowikami i prawdziwkami, trafia do niej również dekownicy wyjęci spod runa. Potem Mila uda się na polanę jasną jak twarz tej, która właśnie przeczytała cały las, od deski do deski, co do jednej huby. Polana będzie podmokła. Można nazwać ją trzęsawiskiem, bagnem, łęgiem.

Szum zieleni rozpadnie się w drobne igły.

Omszały torf poprzecinają kładki z drewna.

Mila zdejmie buty, ściągnie skarpety, zboczy ze ścieżki, po kostki zanurzy się w wilgoci. Skacząc z kępy na kępę, da popis akrobatyczny, wgłębienia po jej stopach wypełni woda, okresowe jezioro w okamgnieniu wchłonie gleba, chłód przejdzie w ziąb, Mili skostnieją palce. Kiedy zniknie czucie, obudzi się dziwnie znajoma woń i rozedmie nozdrza. Dwa razy – szybko jak ten, co podjął trop – dziewczynka pociągnie nosem... i... dzieciństwo, dzieciństwo dzieciństwa wraca wraz z zapachem, z zapachem bagien. Zalewa ją szczęście, płynie przez kolana, łono, aż pod brzuch, gdzie motyle, gdzie ćmy. Nogi wrastają w krajobraz, w grunt i jeszcze niżej, głębiej, płożą się kłęczami w miękkościach ziemi.

Łęg wyświetla film.

Ktoś chuchnął na okulary.

Mgiełka pierzcha, odsłaniając rysunek, zarys szkoły, boisko, brzęk rozbijanego szkła, jęk zawiasów, sparciałe sznurówki w butach, kadr za kadrem. Z procy, którą dziadek kupił jej mamie na pchlim targu w Koronowie, tłuszciska

dziewczynka trafia w niskie okno, trzask, z kanciapy wybiega woźny w uwalanym fartuchu, jego pięść zawisa w powietrzu i grozi, chociaż sama nie wie komu, woźny też nie wie, po chuligance zostają tylko roztrzęsione krzaki porzeczek, dziewczynka kuca za płotem i, czekając, aż minie niebezpieczeństwo, trzema paluszkami podnosi z trawy cielistego robaczka.

Kamień leży w szatni między rzędami kurtek, stygnie w świeżej kałuży światła, które wcale nie musi być prawdziwe. Prawdziwe, na pewno prawdziwe, są podłoga z lastryko, kułak pomstującego woźnego, milczący dzwonek – czas się zawiesił kilka minut przez dużą przerwę – dygot gałązek, no i sam kamień.

(Kamień się tak łatwo nie zmieni).

*

Żurawi nie słychać, żurawie już dawno są na południu, w Prowansji czy Andaluzji, wszak mamy listopad. Mila wysoko unosi nogi, celebryje cud bosego chodzenia, marsz fakirki po szyszkach i mchu, sztuczki nad sztuczki. Idzie daleko aż po nasyp przecinający bagno. Po nasypie biegnie tor. Jeśli przyłożyć ucho do jednej z dwóch szyn lśniących szronem, słychać świst. Nadjeżdża ślepy pociąg, smoliście czarny. Mila wsiada do wagonu drugiej klasy i oddala się, bo jeszcze nigdy nigdzie się nie zadomowiła. A może to ja się oddalam? Trzy grube palce porywają mnie do tyłu i w górę. Złapany jak szczypta soli frunę coraz wyżej. Wywindowuję się na dach termosfery, skąd kula ziemiska zdaje się kulka, kuleczką, kropką.

I nie wiadomo kiedy, nonszalancko jakby z torbą zakupów opuszczała Pepco, odchodzi mnie przytomność, a moje bezwładne ciało pada przy łóżeczku Mili, tak, tym twardo stojącym na czterech prostych nogach w jaskini ułożonej z dłoni. **BIK**

Opowieści niewydarzone, cz. 4

Tekst: Jarosław „Bisz” Jaruszewski

Timor Vardas był jednym z najbardziej tajemniczych reżyserów naszych czasów. Równie daleki od celebryctwa, jak i wysublimowanych salonów, bezkompromisowo kroczył własną artystyczną ścieżką, nie oglądając się na trendy czy polityczne poprawności. Mimo to, w jakiś niemożliwy do rozgryzienia sposób, trafił jednocześnie w gusta masowych odbiorców, jak i najbardziej zajadłych krytyków. Publicznie pojawiał się z częstotliwością odległej komety, media społecznościowe omijając łukiem tak szerokim, że można by – mylnie? – doszukiwać się w tym jakiejś demonstracji. Choć o rozmowę z nim zabiegały usilnie największe nazwiska filmowego dziennikarstwa, to starania te niezmiennie spełzały na niczym.

Więść, że udzieli wywiadu jakiejś nic znaczącej polskiej blogerce, wywarła niemałe poruszenie, niosąc ze sobą – z braku jakichkolwiek racjonalnych wyjaśnień – dość niesmaczne tabloidowe spekulacje. Prawda była jednak inna

i zgoła irytująca w swej niedorzeczności: Vardas już od dziecka praktykował wróżenie I-Ching, a fakt, że chińska ezoteryka towarzyszyła rozwojowi jego mózgu w neurologicznie istotnych latach, zaowocował u niego wytworzeniem obocznego modelu racjonalności. To właśnie niejasne wskazówki *Księgi Przemian*, po wielu zaskakujących zwrotach akcji (tak charakterystycznych dla jego filmów: sytuacji surrealistycznie zaczerpniętych z życia, przez co wydawały się zarazem nieprawdopodobne i nieuniknione), doprowadziły go do Patrycji Wołas, opisującej na swoim blogu ostatni film Vardasa jako „łabędzi śpiew postprawdy” (to właśnie ta karkołomna fraza wyskoczyła reżyserowi w internetowym widzie podczas jednej ze wstydliwych nocy, gdy wpisywał swoje nazwisko w wyszukiwarkę i wybierał z niej wszystko aż po samo dno sieci).

W dzień wywiadu Patrycja trwała w jakimś niemożliwym do przełamania stuporze i choć od kilku tygodni starała się odpowiednio przygotować do tej przełomowej rozmowy, z dnia na dzień docierało do niej coraz wyraźniej, że jej rola w tej abstrakcyjnej kompozycji wydarzeń jest inna, niż mogłaby sobie tego życzyć. Jej umysł porażony był już nie początkowym wrażeniem niesamowitej szansy i poczuciem „bycia wybraną”, ale raczej intuicją, że pociąg, który nadjeżdża, zatrzyma się na jej stacji tylko na chwilę, tak by mogła go sobie dokładnie obejrzeć, po czym odjedzie w siną dal, zostawiając ją tak jak stała, przestawiając

jedynie – niczym zwrotnicę – wektor jej nadziei: z urokliwych rojeń na temat tego, co mogłoby być, na gorzkie rozpamiętywanie tego, co minęło. W kulturowo-klasowej hierarchii bytów Timor był dla niej istotą bogopodobną, która niezbadanym wyrokiem (jak blisko prawdy bywa czasem intuicja, której nie chcemy wierzyć!) pewnego dnia zdecydowała się zstąpić na ziemię dokładnie w miejscu, w którym Patrycja wierciła się na imitującym wygodę skórzanym fotelu, miętolać w spoconych dłoniach karteluszek z pytaniami. Bezbronna i psychicznie naga, naprzeciw skierowanego na nią oka kamery, które – czy było to tylko wrażenie czy fakt? – wydawało się drwić.

Kiedy później starała się uprzytomnić sobie przebieg wywiadu, potrafiła jedynie przywołać nieliczne pojedyncze klatki ocalałe po przejściu zabójczej fali kortyzolu, która załamała jej układ nerwowy, gdy tylko sylwetka Timora pojawiła się w peryferium jej wzroku. Były to w większości detale, które ocenilibyśmy pośpiesznie jako przypadkowe: długi, dziwnie pokręcony włoszek odstający od brwi reżysera (zauważony przez Vardasa o poranku w hotelowym lustrze, kilkakrotnie chwytny pęsetą w narcystycznym klinczu, ostatecznie jednak pozostawiony), jego niemożliwie spokojne dłonie (siłą przyciskane do ud, dłonie, które wyrwane spod tej przemocy zaczynały, ku przerażeniu reżysera, wieść swoje bujne i autonomiczne życie) oraz coś, co wywarło na Wołás niezatarte wrażenie, coś, czemu poświęcić należy osobne zdanie. Otóż gdzieś z głębi źrenic Timora uśmiechało się do niej dziecko, raczej odczuwane niż widziane, a jednak przecież było tam – przemożnie, niezaprzeczalnie, obywatelniająco.

Muszę przyznać, że zanim skonsultowałem swoje wrażenia z Patrycją, wszystko to odbierałem zupełnie inaczej. Vardas zdawał mi się krańcowo pewny siebie, do tego stopnia, że swoją postawą obrażał w jakiś sposób moje religijne uczucia (o ile zawierzenie humanizmowi czy sztuce można nazwać świecką religią). I nie chodziło mi wcale o to, żeby ten zasłużenie przecież uznany reżyser był skromny na siłę czy też dlatego, „że tak wypada”. Najbardziej ubodła mnie konstatacja, że nie jest on zdolny pomyśleć, że mógłby swoją wyższością kogoś zranić. Więcej: że nie ma to dla niego żadnego znaczenia, w końcu – że w związku z tym „ja” nie mam dla niego żadnego znaczenia (a żadne „ja” łatwo takiej zniewagi

W kulturowo-klasowej hierarchii bytów Timor był dla niej istotą bogopodobną, która niezbadanym wyrokiem (jak blisko prawdy bywa czasem intuicja, której nie chcemy wierzyć!) pewnego dnia zdecydowała się zstąpić na ziemię dokładnie w miejscu, w którym Patrycja wierciła się na imitującym wygodę skórzanym fotelu, miętolać w spoconych dłoniach karteluszek z pytaniami.

nie przełknie, choć bywa to, zgoda, małoduszne, tym bardziej że jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki twórczość Vardasa momentalnie wypróżniła się dla mnie wtedy z całej społecznej wrażliwości, a jego głęboka tajemnica zdała mi się nagle – jak zdarza się to nagminnie – pozorem tajemnicy).

Wracam do tego po dłuższym czasie pod wpływem rozmowy ze znajomą. Dowiedziałem się od niej, że Patrycja Wołás, która zniknęła mi z oczu niedługo po tamtych wydarzeniach, zajmuje się dziś biblioterapią w małym domu kultury na Dolnym Śląsku. Wyrzekła się wszelkich dziennikarskich aspiracji i właściwie odcięła od bieżących modusów rzeczywistości. Wywiad z Vardasem był dla niej przełomowy, jednak nie w kategoriach kariery, był raczej czymś w rodzaju drzewa figowego, pod którym niektórzy osiągają nagle wgląd w sprawy niedostępne dla innych (w tym dla mnie). Timor nazajutrz po feralnej rozmowie zamilkł i milczy do teraz, a upłynęły już od tego czasu ponad cztery lata. A ja? Jestem od tej dwójki równo oddalony, z perspektywy czasu dostrzegając w nas wyraźny trialektyczny układ. W którym ktoś musiał być bogiem, w którego ktoś musiał zwątpić, by ktoś inny (ktoś kto naprawdę na to zasługuje) mógł uwierzyć w siebie. **EIK**

Australia, jakiej możesz nie znać

Tekst: Monika Grabarek

Na przełomie września i października, w Bydgoskim Centrum Sztuki oraz klubie Mózg, miała miejsce wystawa zatytułowana *Kto dzisiaj mówi za mój kraj / Who talks for my country now?* Wydarzenie wspomina Monika Grabarek.

Wiem, że nic nie wiem, mało rozumiem. Ale wiem, co czuję. Gniew, smutek, rozczarowanie. Te stany odczuwam do teraz po spotkaniu ze światem mądrości i piękna sztuki aborygeńskiej, która jak żadna patrzy odbiorcy hardo w oczy, zadaje pytania. Wymaga odpowiedzi, bo milczenia było już dość.

To była wystawa, która jednocześnie zatrzymywała i bardzo poruszała odbiorcę. Wywoływała te sprzeczne stany, tak jak wykluczające się wzajemnie mamy wyobrażenia o Australii. Niby każdy coś wie o tym końcu świata, o pustyni też coś słyszał, ale rzeczywistość jest zupełnie odmienna od naszych fantazji i zdjęć na Instagramie.

Coś, co w zimnym kraju jawi się jako rajaska kraina eukaliptusem pachnąca, była i jest opresyjnym rasistowskim systemem dla rdzennych mieszkańców, pierwszych narodów tej tajemniczej i surowej ziemi. Fascynujące krajobrazy pustyni ukazały ją niczym inną planetę. Metafizyka miejsc niedostępnych, emanująca duchowość, połączenie z przyrodą, kult szacunku dla przodków. Inny porządek wartości. Potęga natury, nieposkromiona przestrzeń. Dramat ludzi, pozabawionych swojej ziemi, zepchniętych do rezerwatów. Ich walka o tożsamość, historię, prawdę.

Portrety ludzi hipnotyzowały. Spoglądały na nas oczy, które widzą, jednocześnie zadają pytania. Pytania, których nie chcemy słyszeć, gene-

fot. Liwia Jezierska

rujące odpowiedzi, przed którymi uciekamy. Tych spojrzeń nie da się zapomnieć. Szczególnie mam na myśli jeden portret. Tych oczu nie zapomni się nigdy. Kto był, ten wie. To lustro.

Zarówno w Mózgu, jak i w BCS wszystko, co było eksponowane, poruszało wszystkie zmysły, wystawa była bardzo sensualnym doznaniem. Dzięki nagromadzonym artefaktom była to podróż do świata sztuki, rytuałów, obrzędów religijnych i duchowości ludzi mieszkających na pustyni. Wystawa uświadomiła nam, jak niewiele wiemy o historii, kulturze, życiu Aborygenów. Zadała pytanie, czy my tu w Europie mamy w ogóle szansę na zrozumienie tego miejsca?

fot. Liwia Jezierska

Bardzo cennym dopełnieniem tego artystycznego i międzykulturowego doświadczenia były ciekawe rozmowy i spotkania z kuratorkami Albertiną i Jane, ze wszystkimi, którzy chcieli dowiedzieć się czegoś więcej. Towarzyszące tym wydarzeniom pokazy filmów, koncert przybliżyły tę niesamowitą kulturę Aborygenów, opowiedziały wstrząsającą historię pierwszego narodu i dały okazję to zadania pytań.

Zadałam dwa.

Co znalazłaś na pustyni? Czym było dla Ciebie to doświadczenie?

Jane Turner: Pustynia to niezwykle miejsce. Nieprzyjazne środowisko dla kogoś z zewnątrz może być zupełnie niezrozumiałe. Niemalże jak obca planeta. Dla mnie pustynia to dom. Tam wszystko jest na swoim miejscu, wszystko jest ważne. Z pustyni wszystko widać lepiej i bardziej. Bezmiar przestrzeni, nieprawdopodobna płaskość terenu sprawiają, że deszcz, chmury deszczowe widać z odległości wielu kilometrów. Deszcz zatem, woda, tak cenna na tym terenie. Jest czas, by się przygotować do jej zebrania.

Wybrałam życie na pustyni, ale nie przetrwałabym tam, gdyby nie wiedza społeczności, która tam żyje. Wpuścili mnie do swojego świata, obdarzyli hojnością, sami mając niewiele. Nauczyli, jak tam przeżyć, szanować zasady, które do tego są niezbędne.

Pustynia to cudowne miejsce, daje przestrzeń i oddech. To mój dom. Kocham go.

Albertina Viegas: Pustynia stała się moim domem. Przebywanie ze społecznością aborygenką Nagaanyatjarra dało mi poczucie sensu i przynależności do tego miejsca i do ludzi.

Dlaczego boimy się, my, ludzie zachodniej cywilizacji, mądrości pierwszych narodów?

J.T.: Nie wiem, to bardzo dobre, ważne pytanie. Być może dlatego, że jest to wiedza zbyt konfrontacyjna z tym, co uważamy za prawdę, czego uczą nas w szkole, z tymi wszystkimi dogmatami, które mamy wdrukowane przez zachodnią kulturę. To wielkie wyzwanie dla człowieka Zachodu: zakwestionować swój świat, zadać trudne pytania. Boimy się duchowości, tej ich symbiozy z naturą. Tego metafizycznego połączenia. Chcemy mieć nad wszystkim kontrolę, przewidywać. Mieć władzę. A nad pustynią i deszczem nie da się zapanować. Na szczęście.

A.V.: Jeśli masz na myśli ich nierozdzielny związek z naturą, miejscem pochodzenia, sposobem odczuwania świata, to wydaje mi się, że po prostu ludzie Zachodu nie są otwarci na takie doświadczenie życia, nie każdy jest w stanie to poczuć i zrozumieć. **BIK**

Integracja przez kulturę: jak spotkania językowe wzbogacają życie mieszkańców

Tekst: Katarzyna Boruta

W Bydgoszczy, gdzie mieszkają ludzie z różnych krajów, integracja staje się coraz ważniejsza. Lokalne inicjatywy, takie jak spotkania w stylu English Speaking Club, to nie tylko okazja do nauki czy praktykowania języka obcego, ale również szansa na budowanie wspólnoty oraz zrozumienia. W międzynarodowym mieście, które z roku na rok przyciąga coraz więcej cudzoziemców, kultura stała się narzędziem do zbliżania ludzi o różnych historiach i doświadczeniach.

Kultura jako most

W grodzie nad Brdą jest wiele miejsc, które stanowią doskonale tło dla integracji przez kulturę. Poza spotkaniami uczestnicy English Speaking Clubów mają możliwość wspólnego odkrywania bydgoskich muzeów, galerii sztuki czy Opery Nova, gdzie muzyka i sztuka przełamują wszelkie bariery językowe. Szczególnie ceniona jest Wyspa Młyńska, gdzie można nie tylko podziwiać piękno miasta, ale też porozmawiać o historii Polski i lokalnych tradycjach.

Jak podkreślają uczestnicy międzynarodowych spotkań, integracja to proces obustronny. Bydgoszczanie pomagają przyjezdnym w zrozumieniu polskiej kultury, załatwieniu codziennych spraw czy uczestnictwie w wydarzeniach. Z kolei to pomaga obcokrajowcom poczuć się częścią nowego otoczenia. Jednak ta wymiana wzbogaca również samych mieszkańców naszego miasta, którzy dzięki spotkaniom poznają fascynujące historie, nowe spojrzenie na życie, a także rozwijają swoje umiejętności językowe.

Wspólna nauka i przyjaźń bez granic

Warto dodać, że spotkania w stylu English Speaking Club są zgodne z Celami Zrównoważonego Rozwoju (SDG), które zostały przyjęte przez wszystkie 193 państwa członkowskie ONZ. Na szczególną pochwałę zasługuje bydgoska inkluzja i równe szanse. Dzięki takim inicjatywom

społeczność grodu nad Brdą przyczynia się do budowania zrównoważonego, otwartego społeczeństwa, w którym każdy – niezależnie od pochodzenia – ma swoje miejsce.

Integracja przez kulturę to inwestycja w przyszłość miasta. Tworzenie przestrzeni, w których spotykają się ludzie o różnych korzeniach, pokazuje, że różnorodność jest wartością, która wzbogaca życie nas wszystkich. Każdy, kto przyjdzie, może nie tylko nauczyć się czegoś nowego, ale także przyczynić się do budowania zjednoczonej, otwartej i pełnej wzajemnego szacunku społeczności.

Świąteczne spotkania międzynarodowe – kultura i język jako łączniki

Zbliżające się święta to czas, który sprzyja refleksji i budowaniu więzi międzyludzkich. Dla wielu, zwłaszcza tych, którzy są daleko od rodzinnych stron, okres ten może wiązać się z uczuciem samotności. Inicjatywy integracyjne, takie jak English Speaking Club, mogą stanowić wsparcie i tworzyć przestrzeń, w której każdy może poczuć się częścią społeczności. To nie tylko okazja do praktykowania języka angielskiego, ale również do wzajemnej pomocy, dzielenia się tradycjami i doświadczeniami, co szczególnie w tym okresie zbliża ludzi różnych narodowości. Dzięki wspólnemu odkrywaniu bydgoskiej kultury – od muzeów po koncerty – uczestnicy spotkań mogą odnaleźć w sobie nowe pokłady empatii i zrozumienia, które wypełniają przestrzeń miasta szczególną atmosferą jedności i bliskości.

Tego rodzaju spotkania odbywają się m.in. w: Młynach Rothera, Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bydgoszczy oraz w Cafe Kino. Informacji o dokładnych datach i godzinach warto zasięgnąć bezpośrednio u organizatorów. Dzięki temu każdy ma szansę znaleźć spotkanie, które odpowiada jego potrzebom i zainteresowaniom. **BIK**

2–3 grudnia 2024, ZPP w Ostromecku i Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy Bydgoszcz Music Summit

**Tekst: Miejskie Centrum Kultury
w Bydgoszczy**

Bydgoszcz Music Summit 2024 to dwudniowe wydarzenie o międzynarodowym znaczeniu, mające na celu kształtowanie przyszłości europejskiej branży muzycznej. Naszą ambicją jest stworzenie ram dokumentu wyznaczającego kierunki rozwoju branży, a także wypracowanie wytycznych wspierających spójny rozwój sektora na poziomie europejskim. Dzięki obecności ekspertów, liderów branży i decydentów liczymy na owocne dyskusje i wymiany doświadczeń. Wydarzenie odbędzie się 2 i 3 grudnia, będzie streamowane na żywo w dwóch językach na naszym FB i na youtube'owym kanale MCK-u.

Focus on Cities (2 grudnia, Pałac Nowy w Ostromecku)

Przedstawiciele Miast Muzyki UNESCO ze świata podzielą się swoimi doświadczeniami w zakresie budowania strategii wspierających sektor muzyczny i kreatywny. Bydgoszcz, jako nowy członek tej Sieci, ma aspiracje rozwijać swoją markę Miasta Muzyki UNESCO, czerpiąc inspirację od bardziej doświadczonych miast. Wprowadzeniem do dyskusji będzie analiza roli muzyki jako narzędzia transformacji ekologicznych i społecznych, która pokaże, jak miasta mogą przyczynić się do realizacji założeń Agendy 2030 poprzez rozwój kultury i muzyki.

Focus on Policies (3 grudnia, MCK w Bydgoszczy)

Rozpocznemy działania na rzecz stworzenia Europejskiej Strategii Rozwoju Branży Muzycznej. Naszym celem jest wypracowanie wstępnych ram, które będą punktem wyjścia do dalszej współpracy międzynarodowej i budowania spójnej wizji rozwoju muzyki w Europie.

Obecność ekspertów oraz licznych przedstawicieli branży stwarza niepowtarzalną okazję do konstruktywnej wymiany wiedzy i wspólnego opracowania strategii, która pomoże przezwyciężać trudności, z jakimi zmagają się artyści na arenie międzynarodowej.

Skupimy się na czterech kluczowych obszarach: mobilność artystów i przepływ dzieł muzycznych: staramy się zidentyfikować i omówić sposoby na pokonanie barier administracyjnych i społecznych, które mogą ograniczać działalność międzynarodową artystów; europejska strategia eksportowa dla muzyki: naszą aspiracją jest rozwinięcie strategii, która wzmocni obecność artystów europejskich na rynkach światowych, z uwzględnieniem różnorodności muzycznej; regulacje cyfrowe i ochrona praw autorskich: w kontekście dynamicznie rosnącego znaczenia platform cyfrowych zamierzamy przyrzeć się potrzebom sektora w zakresie ochrony praw i wynagrodzenia dla twórców; rola miast i regionów w zrównoważonym rozwoju sektora muzycznego: będziemy omawiać, w jaki sposób miasta mogą wspierać rozwój lokalnych ekosystemów muzycznych, sprzyjając równocześnie przemianom gospodarczym, społecznym i ekologicznym.

Bydgoszcz Music Summit 2024 stawia sobie za cel nie tylko wzmocnienie pozycji miasta na międzynarodowej scenie muzycznej, ale także stworzenie platformy, która umożliwi wspólne poszukiwanie kierunków rozwoju branży muzycznej w Europie na kolejne lata. **BIK**

Program

**2.12.2024, poniedziałek, Pałac Nowy w Ostromecku;
część konferencyjna dostępna online dla publiczności**

Bydgoszcz Music Summit: Focus on Cities

godz. 9.00–14.00: I sesja robocza – praca ekspertów przy okrągłych stołach (warsztaty zamknięte);

godz. 14.00–15.00: lunch;

godz. 15.00–18.00: konferencja (sala balowa)
– transmisja online.

PROGRAM KONFERENCJI:

godz. 15.00–15.15: powitanie;

godz. 15.15–17.00: prezentacje Miast Muzyki UNESCO w kontekście budowania strategii Miast Kreatywnych na świecie – transmisja online;

godz. 17.00–17.15: przerwa;

godz. 17.15–18.00: debata *Zrównoważony Rytm Miast. Muzyka jako siła napędowa przemian ekologicznych i społecznych* – transmisja online;

godz. 18.00–20.00: II sesja robocza – praca ekspertów przy okrągłych stołach (warsztaty zamknięte).

**3.12.2024, wtorek, godz. 10.00–16.30,
sala kinowo-widowiskowa; wydarzenie otwarte dla publiczności – obowiązują zapisy poprzez formularz zgłoszeniowy, liczba miejsc ograniczona – transmisja online**

Bydgoszcz Music Summit: Focus on Policy

PROGRAM KONFERENCJI:

– **godz. 10.00–10.45:** przywitanie gości oraz podsumowanie prac grup roboczych z pierwszego dnia, rozpoczęcie transmisji online;

– **godz. 10.45–11.45:** panel I: *Mobilność artystów i przepływ dzieł muzycznych: usuwanie barier administracyjnych i socjalnych;*

– **godz. 11.45–12.00:** przerwa;

– **godz. 12.00–13.00:** panel II: *Europejska Strategia Eksportowa dla Muzyki: wzmacnianie obecności europejskich artystów na rynkach międzynarodowych;*

– **godz. 13.00–14.00:** lunch;

– **godz. 14.00–14.15:** przyznanie Bydgoszczy honorowego tytułu Miasta Muzyki przez Radę Polskiego Rynku Muzycznego – Anna Ceynowa (prezeska RPRM);

– **godz. 14.15–15.15:** panel III: *Regulacje cyfrowe i ochrona praw autorskich w kontekście nowych mediów i platform streamingowych;*

– **godz. 15.15–15.30:** przerwa;

– **godz. 15.30–16.30:** panel IV: *Rola miast i regionów w budowaniu zrównoważonego sektora muzycznego;*

– **godz. 19.00:** koncert Polish Music Kaleidoscope – Bydgoska Akademia Jazzu (bilety do nabycia za pośrednictwem bilety24.pl oraz w kasie MCK-u). A Kaleidoscope of Polish Music to rys polskiego krajobrazu muzycznego w jazzowych opracowaniach, dedykowany uczestnikom międzynarodowej konferencji Bydgoszcz Music Summit 2024 oraz bydgoskiej publiczności. Usłyszymy m.in. jazzowe wariacje utworów kompozytorów klasycznych: Andrzeja Panufnika, Fryderyka Chopina, oraz opracowania kompozytorów muzyki filmowej: Jana A.P. Kaczmarka, Bronisława Kapera, Henryka Warsa, Krzysztofa Komedy. Pojawią się także jazzowe szkice na temat polskiej muzyki folklorystycznej. Wykonawcami będą wykładowcy Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy: Kamila Abrahamowicz-Szlemko (śpiew), Emilia Hamerlik (śpiew), Klaudia Kaczyńska (śpiew), Michał Szlemko (instr. klawiszowe), Grzegorz Nadolny (bas), Mateusz Krawczyk (perkusja) i Bartosz Haliniak (saksofony).

Adresy bydgoskich instytucji kultury

Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego, ul. J. Słowackiego 7, 85-008 Bydgoszcz, tel. 523 210 582, www.amfn.pl **11**

Akademicka Przestrzeń Kraetywna przy Wyższej Szkole Gospodarki, **Muzeum Fotografii**, ul. Karpacka 52, 85-164 Bydgoszcz, adres do korespondencji: ul. A. Naruszewicza 11, 85-229 Bydgoszcz, tel. 52 567 00 07, email: muzeumfoto@byd.pl, www.muzeumfoto.byd.pl

Artgallery, Stowarzyszenie Działalności Artystycznych, ul. Gdańska 54, 85-021 Bydgoszcz **5**

Biblioteka UKW, ul. Szymanowskiego 3, 85-074 Bydgoszcz, tel. 52 326 64 60, biblioteka.ukw.edu.pl **40**

Bydgoskie Centrum Informacji, ul. Batorego 2, 85-104 Bydgoszcz, bcic@visitbydgoszcz.pl, www.visitbydgoszcz.pl **4**

Bydgoski Instytut Głosu - profesjonalne centrum doskonalenia głosu, ul. Śniadeckich 21/4, 85-011 Bydgoszcz, tel. 500 347 009, bydgoski.institutglosu@gmail.com, www.bydgoskiinstytutglosu.pl **39**

Bydgoskie Centrum Sztuki im. Stanisława Horna-Popławskiego, ul. Jagiellońska 47, 85-097 Bydgoszcz, tel. 668 892 896, www.bcs.bydgoszcz.pl **3**

Bydgoskie Towarzystwo Heraldyczno-Genologiczne, 85-165 Bydgoszcz, ul. Tucholska 15/50, prezes: Andrzej Nejmian

Bydgoskie Towarzystwo Naukowe, Societas Scientiarum Bydgotiensis, Bydgoszcz Scientific Society, ul. Jezuicka 4, 85-102 Bydgoszcz, tel./fax 523 222 268, www.btn.bydgoszcz.eu, prezes prof. dr hab. inż. Marek Bieliński, **6**

Dom Edukacyjno-Kulturalny „REGNUM” przy Fundacji „Nowe Pokolenie”, ul. A. G. Siedleckiego 12 i ul. Bośniacka 3, dyr. Joanna Dobska, tel./fax 523 711 051, 793 101 280, www.nowe-pokolenie.pl, fundacja@nowe-pokolenie.pl

Dom Kultury MODRACZEK, ul. Ogrody 15, tel./fax 523 713 331, www.modraczek.smbudowlani.pl, e-mail: modraczek@smbudowlani.pl, agnieszka.buzalska@smbudowlani.pl, dyr. Agnieszka Buzalska

Dom Kultury ORION, ul. 16 Pułku Ułanów Wlkp. 1, 85-319 Bydgoszcz, tel. 523 487 201, kierownik Nikoleta Stachura

ELJAZZ – Centrum Artystyczne, ul. Kręta 3, 88-117 Bydgoszcz, tel. 523 221 574, 662 152 726, www.eljazz.com.pl **16**

Filharmonia Pomorska, dyrektor Maciej Puto, ul. A. Szwałbego 6, 85-080 Bydgoszcz. Sprzedaż biletów w kasie FP: wt.-pt. w godz. 14-18 oraz godzinę przed koncertem. Rezerwacja telefoniczna w godz. 12-14. Tel. 52 321 02 34, e-mail: kasa.biletowa@filharmonia.bydgoszcz.pl; www.filharmonia.bydgoszcz.pl **7**

Fundacja Fotografistka, ul. Pomorska 68A/1, Bydgoszcz, tel. 508 732 871, <https://fotografistka.pl> **21**

Fundacja „Wiatrak”, ul. Bołtucia 5, 85-791 Bydgoszcz, tel. 523 234 810, www.wiatrak.org.pl, e-mail: sekretariat@wiatrak.org.pl

Galeria 85, prowadzi Ewa Pankiewicz, ul. Gdańska 17, 85-006 Bydgoszcz, tel. 523 226 222 **17**

Galeria ALIX, M. i M. Dobeccy, ul. Jezuicka 26 **18**

GALERIA AUTORSKA Jan Kaja i Jacek Soliński, ul. Chocimska 5, 85-097 Bydgoszcz, tel. 608 596 314, www.autorska.pl, galeria@autorska.pl **8**

Galeria Francuska MISTRAL, przy WSG, prowadzi Henryka Stachowska prezes Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Francuskiej, ul. Garbary 2, budynek A, tel. 668 705 587

Galeria Innowacji UTP, ul. Prof. S. Kaliskiego 7, 85-789 Bydgoszcz, kier. dr Anna Bochenek, czynne 10-17

Galeria MDK 1 przy MDK nr 1, ul. Baczyńskiego 3

Galeria Miejska bwa w Bydgoszczy, dyrektorka: Karolina Leśnik-Patelczyk, Gmach główny **12** (ul. Gdańska 20) wtorek–piątek: 10.00–18.00 sobota–niedziela: 11.30–16.30, wstęp wolny, www.galeriabwa.bydgoszcz.pl, bwa@galeriabwa.bydgoszcz.pl, tel. 52 339 30 50;

Galeria Miejska bwa w Bydgoszczy **10** (ul. Gdańska 3): wtorek–piątek: 11.00–18.00, sobota: 11.00–14.00, wstęp wolny

Galeria Wspólna (MCK+ZPAP), ul. Batorego 1/3, 85-104 Bydgoszcz, tel. 523 221 447, e-mail: galeriawspolna@onet.pl **22**

Galeria Pleszynski Kobra, 85-079 Bydgoszcz, ul. Kościuszkii 27, tel. 0048 600451577 **43**

Izba Pamięci Adama Grzymały-Siedleckiego, WiMBP, ul. Libelta 5, tel. 523 238 207, czynne: wt. i pt. 13-18, śr. 10-15 **19**

Jagiellońska 1, Dom Aukcyjny i Galeria Sztuki, ul. Jagiellońska 1, 85-067 Bydgoszcz, www.jagiellonska1.pl **37**

Kino Jeremi / Hangar Kultury, Zespół Szkół nr 5 Mistrzostwa Sportowego, ul. Gen. A. Fieldorfa „Nila” 13, 85-796 Bydgoszcz, tel. 52 343 66 67, e-mail: monika.jarzyna@liceumxv.edu.pl

Klub ARKA, ul. M. Konopnickiej 24a, 85-124 Bydgoszcz, tel. 523 487 202, kierownik Nikoleta Stachura

Klub HEROS, ul. Gen. W. Thomée 1, Bydgoszcz, tel. 523 430 004, kierownik Grażyna Wrzeciecionek

Klub Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, ul. Sułkowskiego 52a, 85-915 Bydgoszcz, tel. 261 413 550, kierownik mgr Marek Trojan. Biblioteka Klubu IWSPSz, tel. 261 413 563, kierownik mgr Zdzisława Gajownik, e-mail: klubiwspsz@wp.mil.pl

Klub Miłośników Australii i Oceanii, ul. Plac Kościeleckich 8, pok. 8, Bydgoszcz, adres do korespondencji: ul. Janosika 3/78, 85-794 Bydgoszcz, prezes Lech Olszewski, tel. 607 120 182, 52 343 75 11, www.kmaio.polus.pl **20**

Klub Miłośników Kaktusów, przy Klubie „ARKA” BSM, ul. M. Konopnickiej 24a, 85-124 Bydgoszcz, przewodniczący Jerzy Balicki, tel. 523 215 538

Klub ODNOWA, al. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego 38, tel. 523 631 867, e-mail: klubodnowa@interia.pl, www.klubodnowa.strefa.pl, kier. Grażyna Salemska

Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, pl. Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz, tel. 52 585 15 01-03, www.kpck.pl. Dyrektor: Ewa Krupa, sekretariat@kpck.pl; Galeria Sztuki Ludowej i Nieprofesjonalnej pl. Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz, tel. 52 585 15 06, www.galeria.kpck.pl, Kierownik: Katarzyna Wolska, galeria@kpck.pl **29**

Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, ul. Marcinkowskiego 12, 85-056 Bydgoszcz, tel. 523 255 555 (informacja), sekretariat@mck-bydgoszcz.pl, www.mck-bydgoszcz.pl **25**

Międzynarodowe Centrum Kultury i Turystyki oraz Esperantotur ul. M. Skłodowskiej-Curie 10, 85-094 Bydgoszcz, tel./fax: 523 461 151, e-mail: info@esperanto.bydgoszcz.eu

Młodzieżowy Dom Kultury Nr 1, ul. K.K. Baczyńskiego 3, 85-805 Bydgoszcz, tel. 523 755 349, fax 523 450 628, e-mail: mdkn1bydgoszcz@go2.pl, www.mdk1.bydgoszcz.pl, dyr. Piotr Skowroński

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2, im. Henryka Jordana, ul. Leszczyńskiego 42, 85-137 Bydgoszcz, tel./fax 523 731 795, dyr. Adam Łętocha. Biblioteka Literatury Fantastycznej im. Jerzego Grundkowskiego, Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Bydgoszczy, czynna: środa 16.30–19.30.

Młodzieżowy Dom Kultury nr 3 (Zespół Szkół i Placówek nr 1 w Bydgoszczy), ul. Stawowa 53, 85-323 Bydgoszcz, tel. 52 373 25 15, fax/tel. 52 348 68 68

Młodzieżowy Dom Kultury nr 4, ul. Dworcowa 82, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 523 224 413, e-mail: mdk4@cps.pl, www.mdk4.bydgoszcz.pl, dyr. Małgorzata Gładyszewska **23**

Młodzieżowy Dom Kultury nr 5, ul. Krysiwiczowej 8, 85-796 Bydgoszcz, tel./fax 523 485 002, dyr. Jolanta Wawrzonowska, www.mdk5.bydgoszcz.pl, mdk5@mdk5.bydgoszcz.pl

Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy, ul. Mennica 10, 85-112 Bydgoszcz. Godziny otwarcia: pon – 12.00–18.00 (wystawy nieczynne), czw – śr. 10.00–18.00, pt – 10.00–20.00, sb – niedz. 12.00–20.00. E-mail: info@mlynrothera.pl, tel. 887 467 208, mlynrothera.pl **38**

Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, ul. Berwińskiego 4, 85-044 Bydgoszcz, tel./fax 523 462 318, e-mail: muzeum@ukw.edu.pl, czynne: wt.–pt. 10-14, dyr. prof. dr hab. Adam Sudół **24**

Muzeum Kanału Bydgoskiego im. Sebastiana Malinowskiego, przy III LO, ul. Staroszkolna 10, 85-209 Bydgoszcz, www.kanalbydgoski.pl, tel. 693 765 075, e-mail: muzeum@kanalbydgoski.pl

Muzeum Mydła i Historii Brudu, ul. Długa 13-17, 85-032 Bydgoszcz. Rezerwacja tel. 525 157 015, e-mail: warsztaty@muzeummydla.pl; www.muzeummydla.pl **15**

Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, ul. Gdańska 4, 85-006 Bydgoszcz, dyrektor: Anna Kornelia Jędrzejewska, sekretariat: tel. 52 52 53 555, sekretariat@muzeum.bydgoszcz.pl; www.muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Nauki i Literatury: tel. 883 366 055, wyklad@muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Edukacji: tel. 52 58 59 911, edukacja@muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Promocji i Marketingu: tel. 52 58 59 929, 52 58 59 926, promocja@muzeum.bydgoszcz.pl. Biblioteka i Czytelnia: biblioteka@muzeum.bydgoszcz.pl, tel. 52 52 53 515, 52 52 53 516, godziny otwarcia: wtorek: 10.00-15.00, środa: 12.00-15.00, czwartek: 10.00-15.00, piątek: 12.00-15.00, sobota, niedziela, poniedziałek: nieczynne. Godziny otwarcia: Gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, Zbiory Archeologiczne, Galeria Sztuki Nowoczesnej, Europejskie Centrum Pieniądza, Dom Leona Wyczółkowskiego, Spichrze nad Brdą, Apteka Pod Łabędziem: wt., czw. 10.00–18.00, śr., pt. 12.00–20.00, sob., niedz. 12.00–18.00, poniedziałek nieczynne. Explozeum: Zamknięte do 28 lutego. Centrum Edukacji Muzealnej, godziny otwarcia: 9.00-15.00. **26**

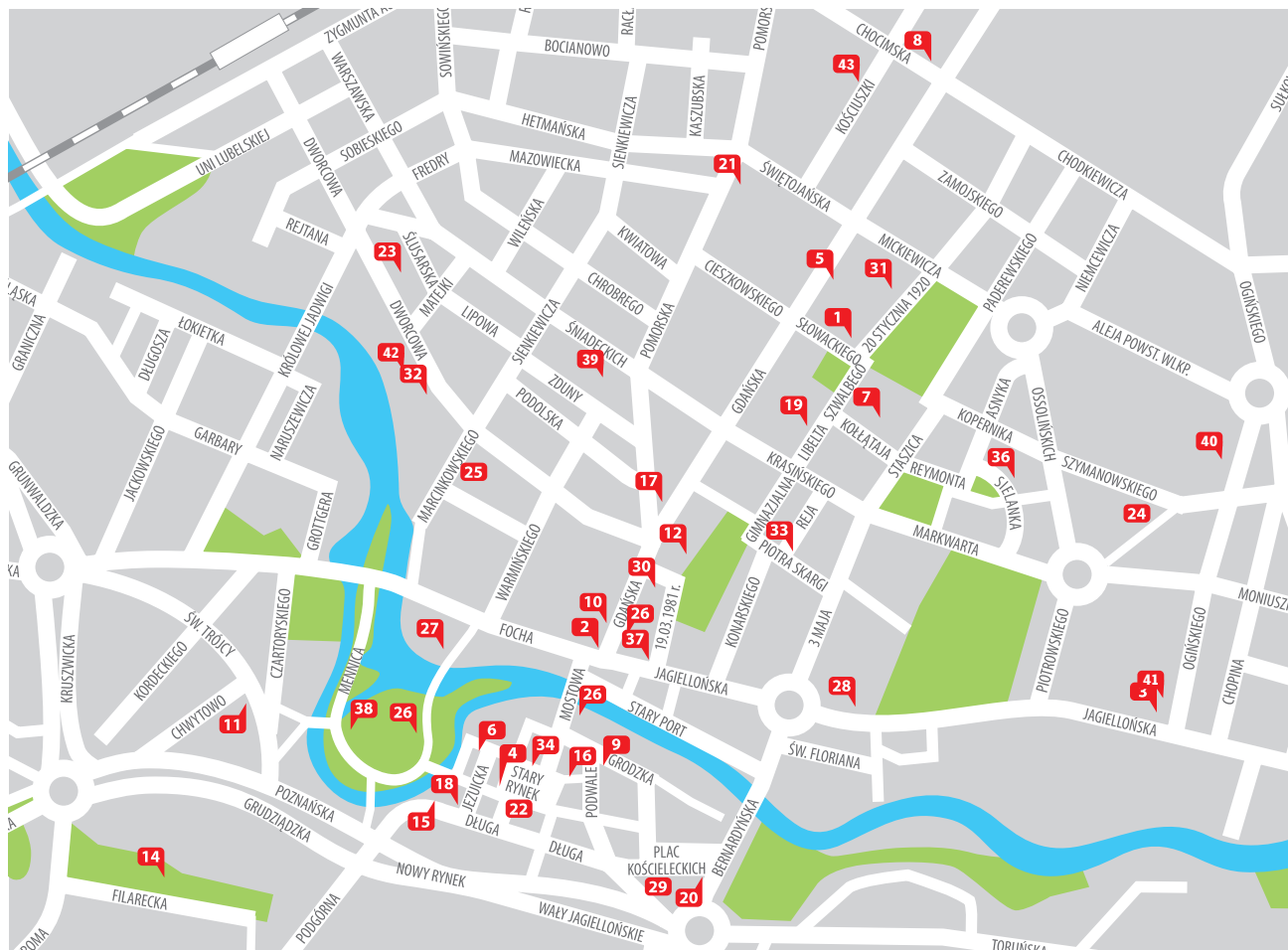
Muzeum Wodociągów:

Hala Pomp, ul. Gdańska 242 oraz **Galeria Wieży Ciśnień**, ul. Filarecka 1, www.muzeum@mwik.bydgoszcz.pl **14**

Muzeum Oświaty, ul. M. Curie-Skłodowskiej 4, tel. 523 426 590

Muzeum Wojsk Lądowych, ul. Czerkaska 2, 85-641 Bydgoszcz, dyr. Wojciech Bartoszek, tel. 261 414 876. Godziny otwarcia: poniedziałek – nieczynne; wtorek, środa, piątek – godz. 8.30–15.30; czwartek – 8.30–18.00, sobota – 12.00–16.00, niedziela – 10.00–14.00; wstęp wolny. www.muzeumwl.pl

Opera Nova w Bydgoszczy, dyrektor: Maciej Figas, ul. Marszałka Focha 5, 85-070 Bydgoszcz, tel. 523 251 502, Dział Promocji i Obsługi Widzów oraz przedsprzedaż biletów: tel. 523 251 655, fax 523 251 636. Kasa biletowa tel. 523 251 555. Obiekt dostosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych, www.operanova.bydgoszcz.pl **27**

Otwarta Przestrzeń „Światłownia”,
ul. Św. Trójcy 15, 85-224 Bydgoszcz,
swiatlownia@onet.pl, www.swiatlownia.eu **11**

Pałac Młodzieży, ul. Jagiellońska 27,
85-097 Bydgoszcz, tel. 523 210 081,
www.palac.bydgoszcz.pl, dyr. Magdalena Bereda.
Tutaj: Galeria Pałac **28**

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
im. Mariana Rejowskiego, ul. Skłodowskiej-Curie 4,
85-094 Bydgoszcz, tel. 523 413 074;
www.pbw.bydgoszcz.pl,
dyr. Ewa Pronobis-Sosnowska

**Polski Związek Chórów i Orkiestr Oddział
Kujawsko-Pomorski,** ul. Warmińskiego 13, 85-087
Bydgoszcz, tel. 739-907-482, Prezes Janusz Stanecki
mail: sekretariat@pzchiokp.pl

Stowarzyszenie Artystyczne „MÓZG”,
www.stowarzyszenie.mozg.art.pl, ul. Gdańska 10,
85-006 Bydgoszcz, tel. 523 455 195 **30**

**Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania
Młodzieży,** ul. Salezjańska 1, 85-792 Bydgoszcz,
tel. 52 344 34 01, 600 371 696; 52 376 67 39 (po godz.
16.30); email: sswm-bydgoszcz@salezjanie.pl

Teatr Kameralny w Bydgoszczy,
Dyrektor: Mariusz Napierała, ul. Grodzka 14-16,
85-109 Bydgoszcz. Biuro: Centrum Kongresowe
Opery Nova, ul. Marszałka Ferdynanda Focha 5,
85-070 Bydgoszcz. Tel. 885 904 192,
e-mail: biuro@teatrkameralny.com,
www.teatrkameralny.com **9**

Teatr Pantomimy „DAR”,
www.dar.art.pl; e-mail: teatrdar@wp.pl,
tel. 523 407 468, 602 572 021, 602 257 675

Teatr Polski im. Hieronima Konieczki,

dyrektor: Wojciech Faruga, al. Mickiewicza 2,
85-071 Bydgoszcz, tel. 523 397 841, Kasa biletowa:
czynna od środy do piątku w godzinach 14.00-18.00,
al. Mickiewicza 2 (wejście od parku od ul. 20 Stycznia
1920) oraz godzinę przed spektaklem, tel. +48 523
397 818, tel. +48 885 607 090, bilety@teatrpolski.pl;
www.teatrpolski.pl **31**

Toniebajka. Księgarnia dla wszystkich,
ul. Focha 2, 85-070 Bydgoszcz, tel. 665 192 904 **2**

Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych,
ul. Dworcowa 62/2, 85-009 Bydgoszcz,
tel. 523 213 371, prezes Maria Papała **32**

Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy,
ul. Jezuicka 4, tel./fax 523 225 196, 523 454 434,
www.tmmb.pl, e-mail: biuro@tmmb.pl, skrytka
pocztowa nr 17, 85-169 B 37,
prezes Jerzy Derenda. Biuro Zarządu
czynne pon.-pt. 9-15 **6**

**Towarzystwo Muzyczne im. Ignacego Jana
Paderewskiego,** ul. ks. Piotra Skargi 7,
85-018 Bydgoszcz, tel./fax 523 270 291,
www.konkurspaderewskiego.pl,
prezes prof. Katarzyna Popowa-Zydroń **33**

**Towarzystwo Operowe im. prof. Felicji
Krysiewiczowej,** ul. Focha 5, 85-006 Bydgoszcz,
prezes Zenona Tomczak, tel. 603 993 852,
sekretarz zarządu Danuta Świącichowska **27**

Towarzystwo Polsko-Austriackie, Oddział B.
ul. Stary Rynek 5, 85-104 Bydgoszcz, tel. 609 678 277,
e-mail: lubomira.kubiak@gmail.com, prezes Lubomira
Kubiak, dyżury w każdą drugą środę miesiąca **34**

Towarzystwo Polsko-Niemieckie, ul. Fordońska 120.
Dyżury w każdy trzeci poniedziałek miesiąca w godz. 13-16,
e-mail: tpn1@wp.pl, www.facebook.com/tpn.Bydgoszcz,
prezes Danuta Szczepaniak-Kucik, tel. 504 100 024,
sekretarz Krystyna Bender-Dudziak, tel. 605 666 936

Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Francuskiej,
Prezes: Beata Żmuda, tel. 693 925 911, wiceprezes:
Maria Pastucha, tel. 694 582 721, www.tppf.byd.pl

Urząd Miasta, Biuro Kultury Bydgoskiej,
ul. Sielanka 8A (I piętro) 85-073 Bydgoszcz,
tel.: 52 58 58 189, fax: 52 58 58 832, e-mail:
bkb@um.bydgoszcz.pl, dyr. Magdalena Zdończyk **36**

Wędrowniczek – Klub Turystyczny,
prezes Adam Czachorowski, tel. 523 251 635

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. dr. Witolda Beły w Bydgoszczy – Dyrektor –
Dagmara Reszkowska-Gierden, ul. Długa 39,
85-034 Bydgoszcz, tel. centrala 52 323 80 08,
52 33 99 200, tel. sekretariat 52 328 73 90, 52 33 99 225,
e-mail: sekretariat@wimbp.bydgoszcz.pl,
www.biblioteka.bydgoszcz.pl **35**

Sopocki Dom Aukcyjny, ul. Jagiellońska 47. 85-097
Bydgoszcz, tel. 602 593 826, sda.bydgoszcz.pl **41**

Świetlica Ukraińska, ul. Dworcowa 57/1, 85-009 Bydgoszcz,
tel. 884 841 966, e-mail: zahnitkoliliia@gmail.com,
dyrektor: Liliia Zahnitko **42**

Redakcja „BIK” prosi Państwa o weryfikację danych:
bik@mck-bydgoszcz.pl

AKADEMIA MUZYCZNA
imienia Feliksa Nowowiejskiego
w Bydgoszczy

Akademia Muzyczna w Bydgoszczy

- 3.12.2024, wtorek, godz. 19.00, Aula Akademii Muzycznej, ul. Słowackiego 7; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

Wtorek z muzyką dawną

Weronika Kober sopran, Christian Zinke viola da gamba, Cecylia Stanecka viola da gamba, Łukasz Maciosek violone, Dorota Zimna klawesyn. W programie: G.B. Ferrandini, C. Lambert, M.P. de Montéclair, J. Rosenmüller.

- 7.12.2024, sobota, godz. 16.00, Sala Audytoryjna Domu Polskiego, ul. Grodzka 1; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

Musica Spiritus Movens

Anna Wilk sopran, Emilia Biskupska fortepian, Ewa Leszczyńska fortepian, Piotr Zuchowski fortepian, studentki klasy śpiewu prof. dr hab. Hanny Michalak i dr Anny Wilk, ks. Mateusz Ziemelewski słowo. W programie: S. Barber, V. Bellini, J. Brahms, E. Granados.

- 8.12.2024, niedziela, godz. 11.30, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej, ul. Gdańska 20; bilety można nabywać w serwisie Bilety24 oraz pół godziny przed audycją w foyer Sali Koncertowej (ceny biletów: dla dziecka 8 zł, dla osoby dorosłej 12 zł, dla posiadacza Karty Dużej Rodziny 7 zł)

CCXLVII Poranek Muzyczny dla dzieci z rodzicami

Na grudniowym spotkaniu wraz z muzykami zaśpiewamy najpiękniejsze polskie koledy. Porozmawiamy o śpiewie chóralnym, o pięknie utworów wielogłosowych i roli dyrygenta w zespole. Wspólnie przygotowujemy się na wizytę niezwykłego gościa z dalekiej Laponii, który przywiezie dla naszych małych melomanów świąteczne niespodzianki. Audycję poprowadzą Karolina Pesta i Michał Lipski.

- 10.12.2024, wtorek, godz. 19.00, Sala Koncertowa im. prof. R. Suheckiego, ul. Staszica 3; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

CCCXXVII Bydgoski Wtorek Muzyczny

Przemysław Buczek klarnet, Katarzyna Bąkowska skrzypce, Mariusz Klimsiak fortepian. W programie m.in. R. Strauss.

- 12.12.2024, czwartek, godz. 17.00, Aula Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich, ul. Konarskiego 5; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

CLXIII Koncert Organowy

Radosław Marzec organy.

- 14.12.2024, sobota, godz. 18.00, Muzeum Wodociągów, ul. Gdańska 242; bezpłatne wejściówki do odbioru od 11.12.2024 w Dziale Artystycznym AMFN (ul. Słowackiego 7, pokój 019), 1 osoba może otrzymać maksymalnie 2 wejściówki, liczba wejściówek jest ograniczona

Koncert jazzowy w Piwnicy Pod Hydrantami

Joanna Żółkoś-Zagdańska śpiew, Kamila Abrahamowicz-Szlemko śpiew, Klaudia Kaczyńska śpiew, Sabina Myrcek śpiew, aranżacje, Emilia Hamerlik śpiew, prowadzenie zespołu wokalnego, Michał Szlemko fortepian, aranżacje, Adam Lemańczyk fortepian, aranżacje, Kacper Kasprzak fortepian, aranżacje, studenci wokalistyki jazzowej, prowadzenia zespołów jazzowych i muzyki rozrywkowej oraz instrumentalistyki jazzowej na kierunku jazz i muzyka estradowa, Kaja Frankiewicz prowadzenie. W programie: utwory o charakterze świątecznym, zimowym, pastorałki, koledy w autorskich aranżacjach Michała Szlempy, Adama Lemańczyka, Kacpra Kasprzaka, Sabyiny Myrcek i Wiktorii Czuchaj.

- 14, 15 i 16 grudnia 2024, godz. 18.00, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej, ul. Gdańska 20; bezpłatne wejściówki do odbioru od 11.12.2024 w Dziale Artystycznym AMFN (ul. Słowackiego 7, pokój 019), 1 osoba może otrzymać maksymalnie 2 wejściówki, liczba wejściówek jest ograniczona

Imre Kálmán – Księżniczka czardasza

Studenci Wydziału Wokalno-Aktorskiego i Instrumentalnego, Karol Drozd reżyseria i choreografia, Angelika Wojciechowska asystent choreografa, Piotr Wajrak kierownictwo muzyczne, Bartłomiej Tomaka koordynator projektu. Atrakcyjna celebrytka, wschodząca gwiazda filmowa, angażuje się uczuciowo pod wpływem nieustępliwego wielbiciela, stałego bywalca nocnych lokali, lokalnego „księcia” dzielnicy, dla którego ustosunkowani rodzice zaplanowali już inną przyszłość matrymonialną. Jego przyjaciel, czerpiący garściami z uroków kawalerskiego życia, przypadkowo poznałszy urok prawdziwej miłości, pomaga pokonać wszelkie przeszkody, by dać szczęście rozdzielonym kochankom.

- 17.12.2024, wtorek, godz. 19.00, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej, ul. Gdańska 20; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

Koncert specjalny

Orkiestra Kameralna AMFN w Bydgoszczy, Paweł Zalejski prowadzenie.

- 18.12.2024, środa, godz. 19.00, Sala Koncertowa im. prof. R. Suheckiego, ul. Staszica 3; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

Koncert świąteczny

Orkiestra Historyczna AMFN w Bydgoszczy, Michał Marcinkowski, Marcin Tarnawski kierow-

nictwo artystyczne. Zachęcamy do spędzenia magicznego zimowego wieczoru przy dźwiękach barokowej muzyki w wykonaniu Orkiestry Historycznej AMFN w Bydgoszczy. Usłyszymy m.in. dzieła Arcangela Corellego – kompozytora, który doskonale potrafił oddać ducha świątecznej harmonii i subtelnego piękna baroku.

- 19.12.2024, czwartek, godz. 19.00, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej, ul. Gdańska 20; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

Koncert laureatów III Międzyuczelnianego Konkursu Kompozytorskiego Ciemna strona sztuki

Pedagodzy i studenci AMFN w Bydgoszczy. W programie kompozycje laureatów konkursu.

- 22.12.2024, niedziela, godz. 17.00, Sala Rótundowa Pałacu w Lubostroniu; bilety można nabywać w Pałacu w Lubostroniu pół godziny przed koncertem, bilety w cenie 35 zł normalny, 30 zł ulgowy (dzieci, studenci, emeryci, renciści)

CCLV Koncert Pałacowy

Koncert Świąteczny. Anita Urban-Wieczorek mezzosopran, Agnieszka Bartoszewicz flet, Marianna Sibirakova fortepian, studentki klas śpiewu i fletu. W programie: koledy i pastorałki.

inf. mgr Anna Cudo

Bydgoskie Centrum Sztuki

- do 17.01.2025

Sztuka samurajów

Wystawa to przekrojowe spojrzenie na historię wojowników, którzy na ponad 800 lat zdominowali archipelag Wysp Japońskich. Nie jest naszym celem ocena ich życia i dokonań z dzisiejszego punktu widzenia. Niełatwo jest odpowiedzieć na pytanie, kim byli. Z jednej strony, to brutalni wojownicy, politycy dążący bez pardonu do celu, ludzie skrywający emocje. Z drugiej strony, poeci wrażliwi na naturę, kochający sztukę, potrafiący dostrzec piękno w sposobie, w jaki starzeje się kamień w ogrodzie. Współpraca: Maciej Płotkowiak i Michał Czerniak (Fundacja NOZOMI).

- 4.12.2024, środa, godz. 19.00; wstęp wolny; wystawa przedaukcyjna od 20.11.2024

Sopocki Dom Aukcyjny w Bydgoszczy: Aukcja Rzeźby i Obiektów Przestrzennych – aukcja online i stacjonarnie

Wśród twórców, których dzieła znajdują się na aukcji, są artyści szczególnie ważni dla bydgoskich miłośników sztuki, m.in. Zbigniew Gostomski, urodzony w Bydgoszczy, nie tylko słynny malarz i rzeźbiarz, ale też aktor teatru Tadeusza

04.12 19:00

AUKCJA RZEŹBY

1 OBIEKTÓW PRZESTRZENNYCH

SOPOCKI
LOKAL AUKCYJNY
BUDOWLANA 2
81-600 SOPOCZKI

AUKCJA RZEŹBY
POBUDOWLANA 2
81-600 SOPOCZKI
KONTAKT: 71 734 10 00 00
WWW.SOPOCKI.PL

WYSTAWA PRZEDARCIENIA
19.12.2024 - 21.12.2024
POBUDOWLANA 2
81-600 SOPOCZKI
KONTAKT: 71 734 10 00 00
WWW.SOPOCKI.PL

Kantora, czy Michał Kubiak, którego podpis widnieje w Bydgoskiej Alei Autografów, autor licznych bydgoskich posągów. Wielu bydgoszczan zapewne ucieszy obecność w katalogu Jerzego Kędziory, którego prace rzadko pojawiają się na rynku aukcyjnym, stanowiąc nie lada gratkę dla kolekcjonerów. Choć znaczna część prezentowanych w katalogu obiektów to dzieła sztuki współczesnej, dom aukcyjny sięgnął również po rzeźby twórców na stałe wpisanych w kulturę i historię sztuki, takich jak Wacław Szymanowski, Konstanty Laszczka, Xawery Dunikowski czy Stanisław Horno-Popławski.

■ 7.12.2024, sobota, godz. 14.00; wstęp wolny
XIV Poruszenia: spotkania sztuki i psychoanalizy – wokół wystawy Sztuka samurajów

Prowadzenie: Elżbieta Marchlewicz i Maria Szuster, współpraca: Kujawsko-Pomorskie Koło Psychoterapii Psychoanalitycznej. Spotkanie pozwoli nam na podzielenie się z innymi odbiorem, rozumieniem i skojarzeniami wokół przedstawianych dzieł. Myślimy o Poruszeniach jak o możliwości pobycia razem we wspólnej przestrzeni między dziełem a nieświadomością każdego z nas. Jesteśmy przekonane, że przez całe życie zwracamy się ku innym. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w twórczości artystycznej. Uważamy, że w sztuce są pokazywane i twórczo przekształcane procesy, które zachodzą w każdym z nas – dzięki temu wszyscy możemy być odbiorcami.

■ 11.12.2024, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny
Wykład Hanny Kostołowskiej z cyklu Kątem Oka: Rzeźba (nie)żywiona. O współpracy artystów z naturą

Hanna Kostołowska – historyczka sztuki, tłumaczka z jęz. włoskiego, redaktorka, animatorka kultury, okazjonalnie kuratorka wystaw. Absolwentka historii sztuki i filologii włoskiej na UAM w Poznaniu. Od 2014 współtworzy magazyn o sztuce „Artluk”. Obecnie współpracuje z magazynami „Format” i „Restart”. W latach 2018–2021

manager Mojego Teatru – prywatnego teatru w Poznaniu. Autorka licznych artykułów o sztuce współczesnej, tekstów kuratorskich oraz tłumaczka literatury włoskiej.

inf. Natalia Pichlacz

Biblioteka UKW

■ 3.12.2024, wtorek, godz. 17.00 (galeria i hol I piętro); ekspozycja czynna do 10.01.2025

Otwarcie wystawy fotograficznej Lecha Olszewskiego Śladami marzeń – Australia

Australia, Terra Australis Incognita (Nieznany Południowy Ląd), jak nazywali ją pierwsi europejscy podróżnicy, to najbardziej odosobniony, najmniej zaludniony kraj świata, najmniejszy kontynent na Ziemi, pradawna kraina Aborygenów. Kraina czerwonych piasków, pustynnych szlaków, bezkresnych równin, prastarych grzbietów górskich, niecodziennej roślinności i fauny. Do dziś, niezmiennie, pobudza wyobraźnię podróżników i podróżujących, kusząc egzotyką, odmiennością, odosobnieniem i niezwykłą przyrodą. Autor zdjęć jest prezesem KMAiO. Jedną z jego pasji są podróże. Odwiedził kilkadziesiąt państw, ale odległą Australia jest jego ulubionym celem. Prezentowane zdjęcia są plonem jego piątej, dwumiesięcznej wyprawy w ten rejon świata w 2017 roku. Wystawa zorganizowana z okazji jubileuszu 40-lecia Klubu Miłośników Australii i Oceanii w Bydgoszczy.

inf. Barbara Maklakiewicz

Klub Arka BSM

■ 4.12.2024, środa, godz. 17.30, ul. Konopnickiej 24A

Turniej Jednego Wiersza – otwarty konkurs poetycki

Prowadzenie: Stefan Pastuszewski, Roman Siodkiewicz.

■ 10.12.2024, wtorek, godz. 14.00, ul. Konopnickiej 24A

Aktywny Senior Arka – tworzenie świątecznych stroików

Zajęcia ze Stowarzyszeniem Miłośnicy Górzskowa. Obowiązują zapisy, liczba miejsc ograniczona. Prowadzenie: Monika Wawrzyniak i Beata Kowalczyk.

inf. Klub Arka

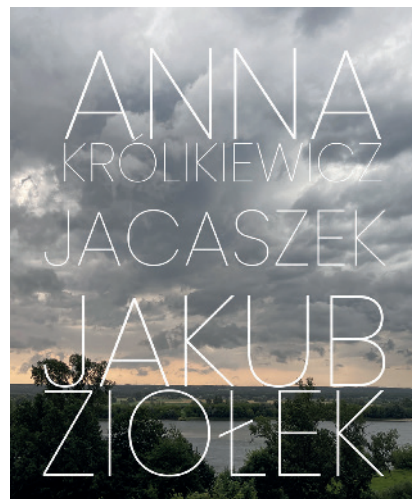
**GALERIA
MIEJSKA BWA
W BYDGOSZCZY**

Galeria Miejska bwa w Bydgoszczy

W dniach 24–26 grudnia 2024 i 31.12.2024
Galeria Miejska bwa w Bydgoszczy – nieczynna.

■ do 29.12.2024, ul. Gdańska 20

Znikając nad Wisłą

WYSTAWA W RAMACH DZIAŁALNOŚCI FUNDACJI W788

www.klubmiolownikow.org.pl

Wystawa stanowi podsumowanie tegorocznych nadwiślańskich pobytów rezydencyjnych Anny Królikiewicz, Michała Jaszczaka i Jakuba Ziółka realizowanych w ramach działalności Fundacji W788. Prowadzony od roku 2019 program rezydencyjny jest zaproszeniem do chwilowego zaniechania na rzecz wytechnieniowego bycia w naturze. Ten regeneracyjny charakter wynika z potrzeby, jaką dostrzeżono wśród osób twór-

czych, artystek i artystów. Otwarcu wystawy towarzyszył koncert Michała Jacaszka, a dodatkowym gościem wystawy jest Radek Klasa, który jest laureatem nagrody przyznawanej przez Fundację W788 podczas Międzynarodowej Wystawy Rysunku Studenckiego Rysować.

■ do 12.01.2025, ul. Gdańska 20

Dobrowolność

„Napięcie w ciele, serce bije w przyspieszonym rytmie, kropelki potu, ściśnięty żołądek o poranku. Mętlik w głowie, decyzje do podjęcia, upływający czas. Tu powinien być głęboki wdech i wydech, ale co z tego, skoro stać mnie tylko na ten płytki? Kładę się płasko na podłodze, zamykam oczy. Zostawiam siebie w spokoju. Dobrowolność – swoboda bycia w przestrzeni. Bierzesz tyle, ile chcesz i możesz. Celem wystawy jest zapropowanie metod bycia ze sobą, ale o głębi i intensywności zdecyduje odbiorca. Raz potrzebujemy skrupulatnej, dobitnej analizy, notatki z samopoznania, innym razem chcemy zanurzyć się w samym pozaintelektualnym byciu. Żadna z metod nie jest lepsza ani gorsza, nie potrzeba hierarchii ani stopniowania. Nie dominuje tu kategoria innowacyjności, ale raczej sympatia dla procesów refleksji i swobody oraz samego doświadczenia dzieła sztuki” – Karolina Pikosz. Artyści: Natalia Bażowska, Eda Kranc, Magdalena Moskwa, Aleksander Radziszewski. Kuratorki: Karolina Pikosz i Agnieszka Gorzaniak.

■ do 26.01.2025, ul. Gdańska 20

Marta Szulc / Suche oczy

Przepracowywanie traum przypomina chodzenie po spirali. Czasami wydaje się, że wracamy do punktu wyjścia, ale jesteśmy w nowej płaszczyźnie traumy, która wcześniej była niedostępna do zbadania. Nowa wystawa Marty Szulc *Suche oczy* jest kontynuacją jej wcześniejszych poszukiwań i pracy z wypartymi emocjami. Tytuł wskazuje na cechę traumy, którą jest niemożność zobaczenia, jaka jest rzeczywistość, ponieważ przeżywane wydarzenia są zbyt bolesne, aby je przyjąć. Ta forma ślepoty jest samoobroną, czasami jedyną możliwością uratowania siebie. Jest to druga odsłona tej wystawy, która pod koniec 2023 roku była prezentowana w Centrum Sztuki Galeria EL w Elblągu. Kuratorka: Emilia Orzechowska. Koordynacja: Danuta Milewska.

■ 3.12.2024, wtorek, godz. 18.00, ul. Gdańska 3

Rezydencje Artystyczne: Magdalena Ciemierkiewicz – Powiedz mi, miasto, co o nich wiesz

W Galerii Miejskiej bwa w Bydgoszczy przez trzy tygodnie, w ramach naszego Programu Rezydencji Artystycznych, gościliśmy artystkę Magdalenę Ciemierkiewicz. Punktem wyjścia jej działań w Bydgoszczy był spacer po Fordonie. Artystka przemierzała dzielnicę w poszukiwaniu mikrohistorii, szczególnie tych związanych z losami kobiet i historyczną wielokulturowością Bydgoszczy. Do 1983 roku w Fordonie funkcjonowało znane z rygoru więzienie dla kobiet, gdzie w czasie II wojny światowej przetrzymywano Polki i Żydówki transportowane następnie do obozów Auschwitz i Ra-

vensbrück. Artystka z czułością i uwagą przygląda się ich losom, poszukując ich śladów w archiwalnych dokumentach i fotografiach. Przed wojną w dzielnicy tej mieszkało najwięcej bydgoskich Żydów, których obecność wciąż pamięta tutejsza architektura i historie mówione. W północnej części dzielnicy znajduje się Dolina Śmierci – miejsce egzekucji kilku tysięcy mieszkańców. Analizując lokalną pamięć, artystka subiektywnie wybiera tropy. Za pomocą archiwalnej kwerendy, spaceru, rozmowy z mieszkańcami oraz działań artystycznych, ze znalezionych fragmentów układa własną opowieść o Fordonie, z perspektywy osoby odwiedzającej go po raz pierwszy. Dzięki wykorzystaniu światła i głosu pokazuje znane historie, czytając je jeszcze raz, na nowo, w innym świetle. Tkana w ten sposób wystawa – zdjęć, historii mówionych, ruchomych obrazów – podkreśla m.in. wartość powtórzenia, wytrwałości i kontynuacji, jak również wartość powrotu i poszerzenia świadomości, perspektywy. Kuratorka: Danuta Milewska.

Magdalena Ciemierkiewicz,
fot. Remi Urant, 2024, z archiwum artystki

■ 14.12.2024, godz. 12.00, ul. Gdańska 20; czas trwania: 3 godziny, bez limitów wiekowych; wstęp wolny, obowiązują zapisy: karolinapikosz@galeriabwa.bydgoszcz.pl

Warsztaty mandalowe towarzyszące wystawie *Dobrowolność*

Prowadzenie: Mayra Wojciechowicz: „Podczas warsztatów przez pierwszą godzinę opowiadam o symbolice roślin w różnych kulturach, pracy z intencją i sposobach komunikacji z roślinami. Pozostałe dwie godziny to część praktyczna, podczas której uczestniczki i uczestnicy tworzą własne roślinne mandale”.

■ w każdą środę miesiąca, godzina do ustalenia z grupą, ul. Gdańska 20; wstęp wolny, obowiązują zapisy: tel. 52 339 30 62

Dziecko na warsztat: Niuch. Wąchamy dzieło sztuki

Czy wiecie, że dzieło sztuki może być zapachem? Sprawdźmy, co na ten temat mówią prace Magdaleny Moskwy. A potem stworzycie swoje własne kompozycje zapachowe! Mieszanie olejków eterycznych przypomina trochę mieszanie farb na palecie. Przekonajmy się, jakie obrazy można namalować z zapachów. Prowadzenie: Karolina Pikosz i Karolina Rybka – kuratorki Galerii Miejskiej bwa w Bydgoszczy.

■ 2.12.2024, godz. 12.00, ul. Gdańska 20
wstęp wolny

Sztuka w samo południe! Warsztaty dla seniorów: *Uśmiech Dobrej Cioci Unrry, czyli krótki wykład o ratowaniu świąt i całego świata*

Sztuka w samo południe – cykl spotkań poświęconych sztuce i szeroko rozumianej kulturze, adresowanych do osób w wieku 60+. Grudniowe spotkanie nawiąże do wspomnień pierwszych polskich powojennych Wigilii, kiedy to rolę św. Mikołaja przejęła w zbiorowej wyobraźni szcudra „ciocia UNRRA”, będąca ludyczną personifikacją akcji pomocowej Narodów Zjednoczonych kierowanej do zrujnowanych krajów. Spektakularna operacja humanitarna miała nie tylko wpływ na gospodarkę i sytuację socjalną w Polsce, ale również stała się kwestią polityczną, ideologiczną, zaznaczyła się w kulturze i sztuce... Prelekcji towarzyszyć będzie prezentacja unikatowych pamiątek „Made in UNRRA”, zebranych przez Adama Gajewskiego – kolekcjonera i propagatora historii, animatora Miejskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy. Prowadzenie: Adam Gajewski.

■ 4.12.2024, godz. 18.00 ul. Gdańska 20;
wstęp wolny

Bydgoska Akademia Sztuki – wykład: Agnieszka Wysocka – *Ikony polskiego designu. Rajmund Teofil Hałas – stoliczek „kawa i papierosy”*

inf. Danuta Pałyś

FILHARMONIA
POMORSKA
IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO
W BYDGOSZCZY

Filharmonia Pomorska im. I.J. Paderewskiego

■ 4.12.2024, środa, godz. 19

Wieczór barokowy

Orkiestra Kameralna Capella Bydostiensis, Piotr Pławner dyrygent, Konrad Mielnik prowadzenie. Repertuar: J.S. Bach – *Koncert skrzypcowy E-dur*; Francesco Onofrio Manfredini – *Koncert na Boże Narodzenie nr 12*; Arcangelo Corelli – *Concerto grosso g-moll op. 6 nr 8 „Na Boże Narodzenie”*; Georg Philipp Telemann – *Koncert polski G-dur, TWV 43:G7*; Antonio Vivaldi – *Concerto grosso g-moll, RV 156*. Koncert, który zabierze państwa w podróż przez barokową muzykę pełną blasku, elegancji i emocji, z elementami świątecznej radości. Wszystkie kompozycje prezentowane tego wieczoru należą do najważniejszych przykładów barokowej muzyki instrumentalnej, łącząc ze sobą różne style i tradycje muzyczne. Ich wspólnym mianownikiem jest mistrzowska konstrukcja, wyrafinowanie brzmienia oraz emocjonalna głębia. To będzie prawdziwa uczta dla miłośników muzyki barokowej, oferująca

zarówno chwilę zadumy, jak i momenty radości. Z pewnością rozświetli państwa świąteczny czas i pozwoli zanurzyć się w pięknie dźwięków, które przetrwały wieki, wciąż urzekając i zachwycając swoją pełnią wyrazu.

■ 10.12.2024, wtorek, godz. 19

Maanam – Nocny patrol

Orkiestra Kameralna Capella Bydgosciensis, Adam Lemańczyk kierownictwo artystyczne, Kasia Moś śpiew, Mateusz Ziółko śpiew, Przemek Świerk gitara elektryczna I, Bartek Wanecki gitara elektryczna II, Bartek Werachowski gitara basowa, Tomasz Harry Waldowski perkusja, Tomasz Skrętkowski instrumenty perkusyjne, Wojciech Jachna trąbka/flugelhorn, Szymon Łukowski saksofon. W programie piosenki z albumu *Nocny patrol* zespołu Maanam w aranżacji Adama Lemańczyka. *Nocny patrol* to jeden z najbardziej kulturowych albumów zespołu Maanam. Wydany został w 1984 roku, w trudnych warunkach politycznych i społecznych Polski lat 80. Zespół, mimo cenzury i ograniczeń, odnosił sukcesy dzięki swojej muzycznej niezależności i charyzmatycznej wokalistce – Korze. Piosenki z *Nocnego patrolu* stały się hymnami pokolenia, które dorastało w czasach PRL-u. W warstwie tekstowej pojawiały się mroczne, niejednoznaczne obrazy, które odbijały niepewność i napięcie społeczne tamtych lat. Bydgoska publiczność wysłucha tych legendarnych przebojów w nowych aranżacjach Adama Lemańczyka.

■ 13.12.2024, piątek godz. 19

Hej, kolęda, kolęda!

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Chór Dziecięcy Filharmonii Pomorskiej, Marta Trudzińska przygotowanie chóru, Chór Zespołu Szkół Katolickich w Bydgoszczy, Anna Golz przygotowanie chóru, Chór Unisono ze Szkoły Podstawowej w Brzozie, Magdalena Ro-

baszkiewicz przygotowanie chóru, Małgorzata Chruściel śpiew, Piotr Waclawik dyrygent, Magdalena Miśka-Jackowska prowadzenie. W programie polskie kolędy w aranżacjach Krzysztofa Herdzina i Adama Lemańczyka.

■ 18.12.2024, środa, godz. 19

Kolędy na wiele głosów

Chór Akademicki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Tomasz Kotwica dyrygent, Justyna Khil sopran, Damian Wilma baryton, Michał Wachowiak organy. Wieczór, który już od lat wprowadza melomanów w świąteczną atmosferę, wypełniając serca radością, nadzieją i spokojem. Zabrzmią polskie, tradycyjne kolędy w opracowaniu na chór i solistów z towarzyszeniem organów.

■ 20.12.2024, piątek, godz. 19

Słowicze kolędowanie

Orkiestra Kameralna Capella Bydgosciensis, Chór Chłopięcy i Męski Filharmonii Poznańskiej Poznańskie Słowiki, Maciej Wieloch dyrygent, Marcin Gałęski organy, Krzysztof Szaniecki prowadzenie. Wyjątkowy koncert, który przeniesie państwa w atmosferę radosnych, pełnych ciepła świąt Bożego Narodzenia. W programie znajdują się zarówno tradycyjne polskie kolędy, jak i znane melodie bożonarodzeniowe z całego świata w opracowaniu na chór chłopięcy, orkiestrę i organy. Nie zabraknie również utworów instrumentalnych. Różnorodność programu sprawi, że każdy znajdzie coś dla siebie.

■ 30.12.2024, poniedziałek, godz. 17.00 i 19.00

■ 31.12.2024, wtorek, godz. 17.00 i 19.00

Koncerty sylwestrowe

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Daniel Nosewicz dyrygent, aranżacje, Anna Grzelak śpiew, Anna Karwan śpiew, Kuba Badach śpiew, Kamil Bijoś śpiew, Artur Orzech prowadzenie. W programie przeboje Burta Bacharach i Barbry Streisand. Tegoroczne koncerty sylwestrowe nie będą miały w sobie nic z kabaretu czy wodewilu. Będą za to prawdziwą uctwą muzyczną w amerykańskim stylu lat 60., 70., 80. i 90. minionego stulecia. Zapewnią nam to znakomici i rozpoznawalni soliści oraz wirtuozeria bydgoskich symfoników.

Koncerty edukacyjne:

■ 6.12.2024, piątek, godz. 9.30, 11.00, 12.30, 14.00

Poranek muzyczny dla seniorów pt. Przystole wigilijnym – rodzinne kolędowanie

■ 21.12.2024, sobota, godz. 10.30 i 12.30

155. Od brzuszka do uszka maluszka

■ 21.12.2024, sobota, godz. 10.30 i 12.30

Akademia WioliMisia

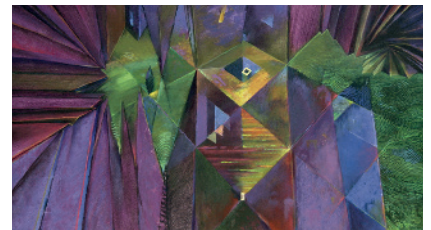
inf. J. Narewska

Galeria Autorska Jan Kaja i Jacek Soliński

■ 5.12.2024, czwartek, godz. 18.00, ul. Chocimska 5

Kamienie szlachetne – otwarcie wystawy obrazów Wojciecha Nadratowskiego

Wojciech Nadratowski,
Do do, akryl na płótnie, 100 x 60 cm

Wojciech Nadratowski, ur. w 1957 w Wąbrzeźnie. Malarz i rysownik, zajmuje się także grafiką wydawniczą, ma na swoim koncie pokaźną liczbę opracowań graficznych przygotowanych do literatury pięknej i poezji (Wydawnictwa Pomorze). W latach 80. XX w. współpracował z „Ilustrowanym Kurierem Polskim”. Od 1979 związany jest z Galerią Autorską Jana Kaji i Jacka Solińskiego w Bydgoszczy. W latach 1980–1984 zajmował się działaniami konceptualnymi pod auspicjami (założonego przez siebie) Biura Strat Bezpłatnych. Jest autorem kilkunastu indywidualnych wystaw malarstwa. Uprawia głównie pejzaż oscylujący między poetyckim realizmem, abstrakcją a surrealizmem. O swojej twórczości mówi: „Jest to próba subiektywnej rekonstrukcji i przemiany zewnętrznych wartości w kompozycję ułożoną według własnej logiki i wrażliwości”.

■ 5.12.2024, czwartek, godz. 18.00, ul. Chocimska 5

Postracjonalność – spotkanie autorskie Włodzimierza Bykowskiego oraz promocja książek *Dyktatura absurdu* (2022), *Natura Humana* (2023) i *Homo diabolicus* (2024)

Włodzimierz Józef Bykowski, ur. w 1967 w Bydgoszczy, projektant przemysłowy i graficzny, malarz, rysownik, fotograf, regionalista, popularyzator aktywnej turystyki rowerowej i kajakowej, autor przewodników i książek. Debiutował w 1986 scenariuszem i rysunkami undergroundowego komiksu *Szybel wg Mikołaja Gogola*. Od 1991 zajmował się reklamą i wystrojami wnętrz, a od 1995 tworzeniem wydawnictw reklamowych, książek, plakatów, opakowań, znaków towarowych, logotypów. Od 1999 opublikował ok. 30 przewodników turystycznych, które najczęściej ilustrował własnymi zdjęciami – ich łączny nakład przekroczył 100 tys. egz. Pisał artykuły o tematyce turystycznej oraz społeczno-politycznej. W latach 2002–2005 pracował jako redaktor graficzny czasopisma parolotniowego. Od 2005 projektuje design parolotni Dudek. Miał 20 indywidualnych wystaw malarstwa, rysunku i fotografii oraz kilkanaście spotkań autorskich.

inf. Jacek Soliński

Kino Jeremi

■ 5.12.2024, czwartek, godz. 19.00

Strefa interesów

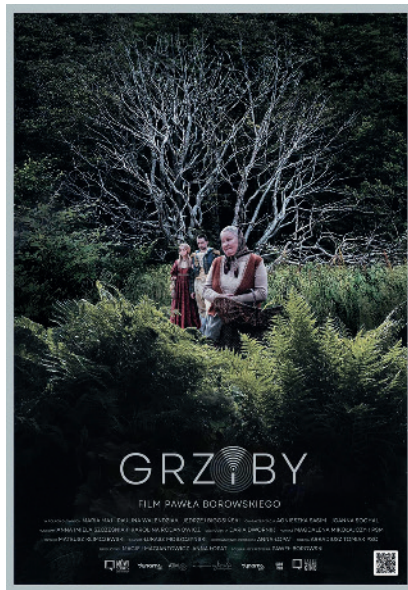
Rudolf (Christian Friedel) wraz z żoną Hedwig (Sandra Hüller) oraz czwórką dzieci i psem mieszkają w przestronnym, pedantycznie czystym domu z wypielęgnowanym ogrodem i szklarnią. Celebrytują rodzinne obiady, marzą o wakacjach w ukochanych Włoszech. W weekendy lubią popływać kajakami lub pospacerować po lesie z przyjaciółmi. Jednak zza ścian ich domu często dobiegają niepokojące odgłosy, a czasem rozpaczliwe krzyki, ponieważ Rudolf Höss jest komendantem obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau.

■ 12.12.2024, czwartek, godz. 19.00

Grzyby

W sielankowym lesie starsza kobieta natrafia na tajemniczą młodą parę, która twierdzi, że się zgubiła. Ich oszczędne wyjaśnienia budzą jej podejrzenia co do ich prawdziwych intencji.

■ 19.12.2024, czwartek, godz. 19.00

Miłość jak miód

Komedia o dojrzałej przyjaźni i miłości, która przychodzi niespodziewanie i nie patrzy na metrykę.

Ceny biletów: normalny 13 zł, ulgowy 8 zł, członkowie Klubu Filmowego wstęp wolny.

inf. Monika Klawitter

KUJAWSKO-POMORSKIE
CENTRUM KULTURY
W BYDGOSZCZY

Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy

■ 3.12.2024, wtorek, godz. 18.00; wstęp wolny

Z cyklu Czytajmy się: *Przerastanie martwego gołębia* – spotkanie z Adą Żurawską i Bartłojem Siwcem

Tym razem spotkają się dwie różne poetyki. Osoby piszące o odmiennych doświadczeniach i skali emocji. Oczami wyobraźni ujrzymy sceny porażające dosłownie albo obserwacje z daleka. *Przerastanie* Ady Żurawskiej i *Martwego gołębia* Bartłojem Siwca coś jednak łączy – to wściekłość na to, czego doświadczamy. Prowadzenie: Alicja Dużyk.

■ 5.12.2024, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny

Jest taki dzień – koncert świąteczny

Koncert w wykonaniu zespołów wokalnych z KPCK. W czasie świątecznego spotkania zapre-

zentują się: Zespół Feniks, Żeński Chór Kameralny Belcanto oraz nowo powstały Zespół Pieśni Tradycyjnych. Nie zabraknie znanych i lubianych koled, pastorałek oraz piosenek świątecznych, a także muzycznych niespodzianek.

■ 6.12.2024, piątek, godz. 18.00; wstęp wolny

Z cyklu I żeby się spotkać i pogadać: *Jak nie trzasnąć patelnią w trakcie przygotowywania wigilii?* – spotkanie z psychoterapeutką Katarzyną Król-Głowicką

Podczas dyskusji zrobimy wiwisekcję systemu rodzinnego. Zwrócimy uwagę na funkcjonujące przekonania i schematy. Istotne staną się ćwiczenia komunikacji w relacji. Zastanowimy się, co zrobić, aby nie zdejmować różowych świątecznych okularów. Prowadzenie: Alicja Dużyk.

■ 10.12.2024, wtorek, godz. 18.00; wstęp wolny

Literatura w Centrum: 35 tekstów na 35-lecie SPP Oddział Bydgoszcz

2 grudnia 1989 na prezesa SPP Oddział Bydgosko-Toruński powołano znanego poetę, eseistę Kazimierza Hoffmana. Od tamtego czasu minęło już 35 lat, ale stowarzyszenie wciąż trwa, przyciąga nowych pisarzy, organizuje spotkania autorskie. Pamiętając o tych, co odeszli, o ich spuściznie, posłuchajmy utworów tych, co trwają. Niech wybrzmie 35 tekstów, 35 wierszy, krótkich próz. Warto tego dnia być z nami, w KPCK, w Salonie Hoffman, który nieprzypadkowo tak właśnie został nazwany.

■ 12.12.2024, czwartek, o godz. 18.00; wstęp wolny

Filcowy świat – Alina Hejna – otwarcie retrospektywnej wystawy tkanin

Na wystawie zaprezentowane zostaną tkaniny wykonane za pomocą techniki filcowania na sucho i mnóstwa tkackich eksperymentów. Wystawa towarzyszy XXI Ogólnopolskiemu Przeglądowi Amatorskiej Tkaniny Unikatowej. Czynna od 12 grudnia 2024 do 31 stycznia 2025 roku.

■ 13.12.2024, piątek, godz. 17.00; wstęp wolny

Klub Miłośników Podróży: *Arabia Saudyjska – wbrew mitom, Michał Kwiatkowski*

Arabia kojarzy się z pustynią, złożami ropy i monarchią absolutną. Nasz gość przełamie mity, ukazując niezwykłą kulturę, tajemnicze oazy i gościnność Saudyjczyków. Dowiemy się, dlaczego Arabia Saudyjska staje się jednym z najciekawszych miejsc do odkrycia oraz jak zmienia się pod wpływem nowoczesności.

■ 14.12.2024, sobota, godz. 10.00; więcej informacji o biletach: galeria@kpck.pl

Warsztaty tkackie: *Miejskie Tkanie – Spląt(K)ANIE*

Zapraszamy osoby dorosłe, które chcą zgłębić magię przeplatania osnowy i wątku. Na warsztatach uczestnicy będą poznawać tajniki tkania

tkaniny na krosienku tkackim. Po oswojeniu osnowy i wątku uczestnicy podejmą próbę stworzenia własnej formy użytkowej lub dekoracyjnej. Wydarzenie towarzyszy XXI Ogólnopolskiemu Przeglądowi Amatorskiej Tkaniny Unikatowej). Warsztaty poprowadzi Beata Palikot-Borowska, autorka wystawy *Rytm wątku* prezentowanej w Salonie Hoffman od 7.11 do 5.12.2024 roku. Liczba miejsc jest ograniczona. Zapisy do 13.12.2024. Więcej informacji: SMS 517 799 994 lub e-mail: galeria@kpck.pl.

- 15.12.2024, niedziela, godz. 11.00–15.00, ul. Toruńska 28; wstęp wolny

Świątecznie w Pracowni Ceramiki – warsztaty

Chętni będą mogli zwiedzić Pracownię oraz zapoznać się ze specyfiką sztuki ceramicznej. Przy rozgrzewającej herbatce i pachnących pierniczkach uczestnicy wykonają własne ozdoby choinkowe bądź drobne prezenty. Zapraszamy osoby w każdym wieku. Spotkanie połączone będzie z kiermaszem wyrobów podopiecznych Warsztatu Terapii Zajęciowej „Biały Domek”.

- 19.12.2024, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny

LXXXI Spotkania z Historią u Hoffmana: Bromberg, czyli Bydgoszcz, która Żydów nie chciała, Mariusz Rettig

Prelekcję wygłosi Mariusz Rettig, autor książki (wydawnictwa źródłowego) *Bromberg, czyli Bydgoszcz, która Żydów nie chciała. Izraelici z Bydgoszczy i okolice na łamach prasy*.

Ponadto w grudniu:

Zapisy na bal kostiumowy *Filmowe wspomnienia – bal dla babci i dziadka*

23 stycznia 2025 roku o godz. 18.00 w restauracji Zatoka (ul. Św. Floriana 6A) przeniesiemy się do krainy filmowych klasyków. Seniorzy! Przywdziejcie kostiumy ulubionych postaci filmowych i wspólnie z nami świętujcie ten wyjątkowy czas! To doskonała okazja, by bawić się w stylu Hollywood, tańczyć do znanych melodii i tworzyć niezapomniane wspomnienia. Ceny biletów: 150 zł dla słuchaczy Kujawskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Akademii Sztuk Wszelakich przy KPCK w Bydgoszczy; 170 zł dla osób niebędących słuchaczami KUTW i ASW. Zapiszcie się już dziś, aby zapewnić sobie miejsce na tym wyjątkowym wydarzeniu. Informacje o zapisach: tel. 780 181 770 lub e-mail: joanna.gabriel@kpck.pl.

Zapisy do Klubu Seniora „Złota Jesień”

Klub Seniora „Złota Jesień” jest najstarszym i największym klubem działającym w KPCK oraz jednym z najstarszych klubów w woj. kujawsko-pomorskim, a nawet w kraju. Ma wieloletnią tradycję w kulturowaniu działalności w środowisku lokalnym seniorów, organizuje wczasy i wycieczki, cotygodniowe spotkania, coroczne obchody Dnia Seniora, Dnia Kobiet, spotkania wigilijne oraz kultury już bal sylwestrowy. Zapraszamy wszystkich seniorów szukających towarzystwa i pragnących

zaangażować się społecznie do zapisu do „Złotej Jesieni”. Osoby, które chcą zostać członkami lub sympatykami klubu, prosimy o kontakt z Ireną Kiedrowską – nr tel. 504 632 799.

Czytanie w Hoffmannie – kreatywne spotkanie z literaturą dziecięcą

W wakacje wystartował w KPCK nowy literacki cykl skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. W grudniu tematem spotkania z wychowankami Przedszkola Niepublicznego „Centus” jest książka Ellen Karlsson *Jak ratowaliśmy Wigilię*. W ramach cyklu zapraszamy bezpłatnie na zajęcia literacko-manualne, które odbywają się w Salonie Hoffman KPCK. Prowadzące wykorzystują elementy czytania wrażliwego, czyli smakowania literatury wieloma zmysłami oraz angażowania słuchaczy. Później, poprawiając manualne umiejętności, za pomocą różnych technik ilustrujemy to, co usłyszeliśmy albo sobie wyobraziliśmy. Idąc dalej tropem emocji i fantazji, tworzymy własną historię. Zajęcia prowadzą: Anna Urszula Serwach, Barbara Laskowska i Alicja Dużyk. Zapraszamy przedstawicieli przedszkoli i szkół do współpracy, czyli literackiej wycieczki do KPCK. Kontakt: barbara.laskowska@kpck.pl.

Galeria Sztuki Ludowej i Nieprofesjonalnej KPCK

Czynna od pon. do pt. w godz. 10.00–17.00. Nasza galeria jest jedynym miejscem w Bydgoszczy, w którym znajdziecie niepowtarzalną, robioną ręcznie i z pasją przedmioty na prezenty, dla siebie, na każdą okazję. Zachęcamy do odwiedzin, czekają na was unikalne dzieła twórców ludowych i polskie tradycyjne rzemiosło – rzeźba, malarstwo, haft, ceramika, wiklina, plastyka obrzędowa czy biżuteria.

inf. Anna Serwach

Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 w Bydgoszczy

- od 14.12.2024, sobota

Wystawa pocztówek i ozdób bożonarodzeniowych...

...wykonanych przez dzieci młodsze i starsze uczęszczające na zajęcia plastyczne MDK 1. Aby przybliżyć wszystkim atmosferę świąteczną, na korytarzu naszej placówki prezentujemy prace związane ze świętami Bożego Narodzenia. Są to pocztówki, witraże i inne dekoracje, które dodadzą świątecznego blasku wnętrzu naszej placówki.

- 15.12.2024, niedziela, godz. 11.00

Koncert Świąteczny Pracowni Muzycznej MDK 1

Koncert kolęd i pieśni bożonarodzeniowych dla zaproszonych gości. Kolędy i pastorałki zagrane

na ukulele, gitarze, keyboardzie oraz zaśpiewane przez wychowanków MDK 1 przeniosą słuchaczy w magiczny świat polskiej tradycji bożonarodzeniowych. Przywołają niepowtarzalną magię świąt – białego obrusa, choinki, prezentów oraz radosnej atmosfery.

inf. Katarzyna Klarkowska

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Bydgoszczy

- 6.12.2024, piątek, godz. 9.00, sala gimnastyczna

III Wojewódzki Konkurs Mikołajkowe Śpiewanie

Konkurs adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym. Głównym celem konkursu jest kultywowanie tradycji świąt Bożego Narodzenia, rozbudzenie i rozwijanie wrażliwości estetycznej oraz aktywności artystycznej wśród dzieci.

- 14.12.2024, sobota, godz. 15, scena widowiskowa

Spotkanie kolędowe *Piernikową nutą*

Zapraszamy dzieci z rodzicami na spotkanie kolędowe, podczas którego na scenie wystąpią dzieci z koła rytmiki i koła gitary klasycznej.

- 20.12.2024, piątek, godz. 17.00, sala nr 22

Zimowa piżmówka w świątecznych klimatach

Będziemy bawić się do największych polskich i zagranicznych przebojów. Co ubrać na pidżama party? Oczywiście piżamę, ale nie koniecznie – ma być świątecznie, wygodnie i kolorowo! A więc możecie zdecydować się również na sorty, T-shirt lub bluzkę z zabawnym świątecznym motywem.

inf. Justyna Gorce-Bałut

Młodzieżowy Dom Kultury nr 4 w Bydgoszczy

- 17.12.2024, wtorek, godz. 16.00, sala kameralna MDK4, ul. Dworcowa 82

III Regionalny Międzypokoleniowy Przegląd Pastorałek i Piosenek Zimowych Rodzinne Duety

Tradycyjne pastorałki oraz piosenki świąteczne będą wykonywane w duetach rodzinnych. To doskonała okazja, aby zaprezentować swoje umiejętności wokalnie-instrumentalne oraz

wspólnie spędzić czas w rodzinnym gronie, celebując magię świąt. Jury wyłoni najciekawszy występ, a zwycięski duet zostanie nagrodzony. Więcej szczegółów nt. wydarzenia można znaleźć na stronie: www.mdk04.edu.bydgoszcz.pl.

inf. Marcin Cichy

Młodzieżowy Dom Kultury nr 5 w Bydgoszczy

- 1.12.2024, niedziela, godz. 16.30, ul. Krysiewiczej 8

Mikołajkowy Kiermasz Świąteczny

Rozpoczynamy oczekiwanie na święta razem z elfami, Mikołajem i Olafem. Na scenie kolędy, pastoralki, konkursy, a także animacje świąteczne. Razem z elfem Chrupką i Bąblem poznamy nową przygodę prosto z fabryki elfów. Dodatkowo będzie czekać kawiarenka, sesja zdjęciowa, poczta Mikołaja i wiele stoisk ze świątecznymi różnościami – i nie tylko.

- 7.12.2024, sobota, godz. 10.00, ul. Krysiewiczej 8

Konkurs wiedzy o Fordonie Nasz Fordon

Konkurs skierowany jest do dzieci z klas IV–VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców. Rozegrany zostanie w kategorii „dzieci” i „rodzice”. Dodatkową atrakcją imprezy będzie spotkanie autorskie z Błażem Bembiną, autorem publikacji *Nowy Fordon*.

- 4–10 grudnia 2024, godz. 16.00–19.00, ul. Krysiewiczej 8

Maraton pisania listów

Zachęcamy do udziału w międzynarodowym działaniu na rzecz praw człowieka. Akcja organizowana przez Amnesty International, która polega na pisaniu listów do decydentów, którzy mają realny wpływ na losy ludzi na świecie. Przyjdź do MDK 5 i razem z nami stań w obronie praw człowieka.

MARATON PISANIA LISTÓW

AMNESTY INTERNATIONAL

inf. Szymon Kaźmierczak

Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy

- wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów
- piątek, godz. 10.00–20.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów
- sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała Młyn-Maszyna

- wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów
- piątek, godz. 10.00–20.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów
- sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała Węzły. Opowieść o mieście nad rzeką

- wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów
- piątek, godz. 10.00–20.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów
- sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00; bilety na wystawę dostępne online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała SOWA

- do 5.12.2024, Spichrz Mączny, I piętro; wstęp wolny

TYPE TEXT ROOTS – wystawa czasowa

TYPE TEXT to międzynarodowy projekt poświęcony statycznej i kinetycznej typografii. Od 2017 odbyło się już wiele jego prezentacji, w tym w Polsce, Francji, Emiratach Arabskich, Indonezji, Iranie, Niemczech. Celem tej części projektu, czyli TYPE TEXT ROOTS, jest zebranie prac zaprojektowanych przez studentów z różnych uczelni z różnych zakątków świata na wspólny temat. Studenci biorący udział w projekcie TYPE TEXT ROOTS zaprojektowali prace przedstawiające ich oczyszczony region przez typografię. Do każdego projektu dołączony został krótki opis, który wyjaśnia zamysł autora i ideę pracy. W ten sposób można nie tylko podziwiać poszczególne realizacje, ale także poznać fascynujące opowieści i doświadczenia, które zainspirowały artystki i artystów.

- do 5.12.2024, Młyn, antresola; wstęp wolny

TYPE TEXT POSTER EXHIBITION – wystawa czasowa

TYPE TEXT to międzynarodowa kolekcja prac typograficznych utworzona w 2017. Stanowi zbiór kuratorski zgromadzony na przestrzeni lat przez kuratorkę projektu dr hab. Agnieszkę Ziemiszewską. Każdy pokaz TYPE TEXT opiera się na innej kolekcji prac, poświęcony jest innemu za-

gadnieniu i miejscu. Tym razem prezentowana jest w Młynach Rothera, a swoją premierę w Bydgoszczy miała podczas Bydgoskich Dni Projektowych.

- do 31.12.2024, Spichrz Mączny, parter; wstęp wolny

Typoteka – indeks polskich krojów pisma – wystawa czasowa

Typoteka to indeks krojów pisma stworzonych przez twórców związanych z Polską. „Kroje pisma” to komplety wizerunków liter i znaków pisma stworzone przez twórców tak, by inni mogli za pomocą tych liter i znaków tworzyć napisy, składać teksty. Typoteka kupia się na krojach stworzonych na potrzeby typografii. Prezentuje pisma drukarskie i typograficzne, które reprodukowane są na nośnikach: czcionkach, matrycach, nośnikach transferowych czy w postaci fontów cyfrowych. Zespół Typoteki: Mateusz Machalski (pomysłodawca i koordynator), Michał Jarociński (pomysłodawca i koordynator), Andrzej Tomaszewski (redaktor historyczny), Adam Twardoch (wsparcie merytoryczne), Ania Wieluńska (wsparcie merytoryczne), Borys Kosmyńska (wsparcie merytoryczne).

- 5 i 19 grudnia 2024, godz. 18.30–20.00, kawiarnia Nowe Miejsce w Młynach Rothera; wstęp wolny

Młyński rozmownik #47 i #48

Chcesz poćwiczyć języki obce, a przy okazji poznać nowych ludzi? Zapraszamy na spotkanie w międzynarodowym towarzystwie, podczas którego będziemy rozmawiać i wymieniać się doświadczeniami. Będziemy rozmawiać – po angielsku, po polsku, po ukraińsku, a kto wie, może po francusku czy w farsi. To wszystko zależy od was.

- 6.12.2024, piątek, godz. 17.00–19.00, Spichrz Zbożowy, II piętro; bezpłatnie, obowiązuje zapisy online lub w kasie Młynów

Spotkanie autorskie z Robertem Małeckim

Robert Małecki to jeden z najbardziej popularnych autorów kryminałów na polskiej scenie literackiej, organizator Gwiazdzbioru Kryminalnego Kujaw i Pomorza, festiwalu debiutów i premier powieści kryminalnych. Podczas spotkania porozmawiamy o książce *Skrzyp*, która jest kontynuacją bestsellerowej i wielokrotnie nagradzanej serii Roberta Małeckiego o komisarzu Bernardzie Grossie. Spotkanie poprowadzi Anna Spychaj.

Ponadto:

Wywiad-rzeka: archiwum bydgoskich historii

Nowa strona internetowa Młynów Rothera wywiad-rzeka.mlynrothera.pl już jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych nią osób. To projekt, w którym słuchamy wspomnień o życiu codziennym, opowieści „zwykłych ludzi”, dotyczących wydarzeń, o których przeczytamy w podręcznikach, i tych, które interesują nas w drugim człowieku, niekoniecznie z perspektywy wielkich narracji. Opiaramy się na pracy z pamięcią i z żywymi

organizmami: spotykamy się z bydgoszczanami i bydgoszczankami, chcącymi podzielić się swoimi wspomnieniami. Nagrywamy ich opowieści. Spisujemy historie uwiecznione na zdjęciach. Skanujemy pamiętki i dokumenty. Każdy z nas ma w końcu swoją własną Bydgoszcz, a każda z opowieści, które nosimy w sobie, jest ważna i warta wysłuchania. Nasze archiwum gromadzi i udostępnia zdjęcia, historie mówione, materiały audio i wideo związane z Bydgoszczą i jej mieszkańcami i mieszkańcami. W celu pobrania materiałów z zamiarem ich późniejszego wykorzystania, a także w celu podzielenia się zdjęciami czy opowiedzenia historii prosimy o kontakt pod adresem: wywiadrzeka@mlynrothera.pl.

inf. Adrianna Kwiatkowska

Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego

Działania edukacyjne:

Grupy zorganizowane (ze szkół, ale nie tylko) zachęcamy do zapoznania się z nową ofertą edukacyjną MOB na rok szkolny 2024/2025. Folder z propozycjami opracowanymi przez Centrum Edukacji Muzealnej, Aptekę pod Łabędziem i Explozeum znajdziecie na stronie muzeum w zakładce „Edukacja”.

- Centrum Edukacji Muzealnej, ul. Mennica 6

Rodzinny Piątek w Wyczółkowym Lesie

Zapraszamy do skorzystania ze specjalnej oferty dla dzieci do 6. r.ż. z opiekunami. W każdy piątek w godz. 14.00–17.00 zapraszamy do samodzielnej zabawy w pokoju sensorycznym wzbogaconym o ciekawe zadania dla maluchów. Bilety w cenie 17 zł/dziecko, 1 zł/opiekun, do nabycia w kasie Centrum Edukacji Muzealnej od wt. do pt. w godz. 8.00–14.00.

- 7.12.2024, sobota, godz. 10.00 (czas trwania: 2 h)

Twórcza Sobota: Słomiany zapal! Warsztaty tworzenia oryginalnych dekoracji ze słomy

Tym razem spróbujemy swoich sił w tworzeniu tradycyjnej ludowej ozdoby ze słomy – pająka w nowoczesnym wydaniu. Zainspirowani pierwotną tradycją oraz naturalnym surowcem – żytnią słomą – stworzymy stylowe świąteczne dekoracje, które można będzie zawiesić w domu. Warsztaty przeznaczone są dla dzieci od lat 10 wraz z opiekunami, a także osób dorosłych. Organizatorzy zapewniają przygotowaną słomę żytnią oraz wszystkie inne materiały do warsztatów, których część pochodzi z recydingu. Zachęcamy uczestników do przyniesienia własnych elementów ozdobnych, np. nieużywanych koralików, które będzie można wykorzystać podczas ozdabiania swojego pająka. Wymagania warsztatowe: brak,

warsztat dostosowany do osób początkujących. Koszt: 17 zł/uczestnik, 1 zł/opiekun, bilety do kupienia online na stronie muzeum lub w kasie Centrum Edukacji Muzealnej od wt. do pt. w godz. 8.00–14.00.

Warsztaty bożonarodzeniowe dla grup zorganizowanych

Stworzymy papierowe ozdoby na choinkę. Będziemy inspirować się tradycyjnymi wzorami (np. bombka, gwiazda) i technikami. Stworzymy papierową bombkę oraz będziemy poszukiwać własnych form i kształtów na podstawie przykładowych ozdób. Techniki, które poznamy na warsztatach, są proste, a zarazem efektowne. Warsztaty poprzedzone będą krótkim wstępem nt. tradycyjnych ozdób bożonarodzeniowych i świątecznych tradycji w regionie. Koszt: 17 zł/uczestnik, 1 zł/opiekun. Więcej informacji: tel. 52 58 59 910, 52 58 59 911, edukacja@muzeum.bydgoszcz.pl.

- Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Warsztaty świąteczne towarzyszące wystawie *Wymarzone Muzeum.* *Cudowne leki z dawnej apteki*

Starszych i młodszych zapraszamy na zajęcia poświęcone tematyce „cudownych leków”. Dowiemy się, czy naprawdę istnieją, co sądzili na ten temat nasi przodkowie oraz co sądzą dzisiejsi specjaliści. Być może „cudowność” można znaleźć w naszej codzienności, szczególnie w ten świąteczny czas? Kubek własnoręcznie skomponowanej świątecznej herbaty może być dobrym początkiem. Podczas zajęć dowiemy się więcej o dawnych recepturach oraz podaniach traktujących o cudownych lekarskich: teriaku, łzach jednoróżca, bezoarze i kamieniu filozoficznym. Omówimy również XIX-wieczne „osobliwki” w kontekście dzisiejszych badań naukowych. W części warsztatowej skomponujemy własne herbatki z bakaliami i przyprawami kojarzonymi z Bożym Narodzeniem. Omówimy ich pochodzenie i historię. Będziemy również mieli możliwość malowania kubków i filiżanek, które mogą się stać wspólnym prezentem. Cena: 17 zł/uczestnik.

- 13–14 grudnia 2024, od godz. 10.00

Interdyscyplinarna konferencja naukowa *Neuronauka. Dzieje – problemy – perspektywy*

Konferencja będzie okazją do zaprezentowania zarówno dawniejszych, jak i najnowszych osiągnięć badawczych ośrodków reprezentowanych przez prelegentów. W centrum uwagi znajdą się zagadnienia związane z problemami neuronauki w kontekstach humanistycznym i medycznym. Cena: 1 zł/uczestnik.

- 15 grudnia 2024, niedziela, godz. 12.00

Zajęcia świąteczne w ramach obchodów drugich urodzin Apteki pod Łabędziem

Zapraszamy do rodzinnego świętowania drugich urodzin najmłodszego oddziału MOB. Jak

przystało na aptekę, nie zabraknie pierniczek i zdrowotnych naparów oraz innych cudowności. Obejrzymy róg jednoróżca i wysłuchamy bajki o lodowej krainie. Zainspirowani opowieścią stworzymy dekoracje bożonarodzeniowe w technice zimnej porcelany. Cena: 7 zł/uczestnik, 1 zł/opiekun. Obowiązują zapisy: tel. 52 888 97.

Spotkania i wykłady:

Liczba miejsc ograniczona. Bilety można zakupić w kasie muzeum oraz przez: bilety.muzeum.bydgoszcz.pl, w zakładce „Wydarzenia”. Decyduje kolejność zakupu biletów.

- 4.12.2024, środa, godz. 17.00, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4 (sala audiowizualna); wstęp: 1 zł od osoby

Wieczór autorski i promocja książki *Straty wojenne Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy* dr Gabrieli Frischke, Anny Kaszubowskiej, Moniki Leśniak-Skockiej i Anny Pruss-Świątek

- 11.12.2024, środa, godz. 17.00, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4 (sala audiowizualna); wstęp: 10 zł od osoby

Pamiętajmy o powstańcach wielkopolskich! – spotkanie tematyczne z oprawą artystyczną

- 13.12.2024, piątek, godz. 17.00, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4 (sala audiowizualna); wstęp: 10 zł od osoby

Klasycyzm: powrót do ideałów – harmonia, prostota i siła antyku – wykład dr. Szymona Owsiańskiego z cyklu *Historia sztuki dla uważnych*

- 18.12.2024, środa, godz. 17.00, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4 (sala audiowizualna); wstęp: 1 zł od osoby

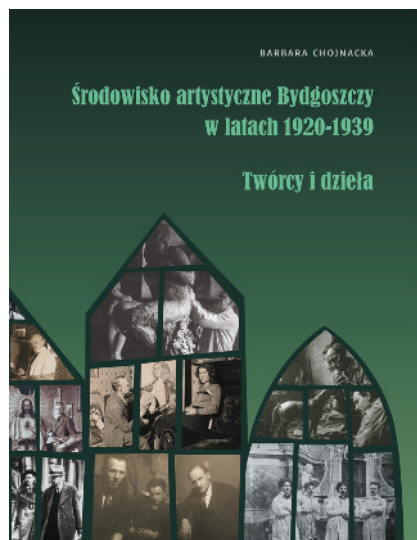
Wieczór autorski dr Barbary Chojnackiej i promocja książki pt. *Środowisko artystyczne Bydgoszczy w latach 1920–1939. Twórcy i dzieła*

Wydarzenia:

Premiera nowej publikacji dr Barbary Chojnackiej *Środowisko artystyczne Bydgoszczy w latach 1920–1939. Twórcy i dzieła*

Do rąk czytelników trafi w grudniu nowa książka dr Barbary Chojnackiej *Środowisko artystyczne Bydgoszczy w latach 1920–1939. Twórcy i dzieła*. To kontynuacja wydanego w ub. roku i świetnie przyjętego *Życia artystycznego w Bydgoszczy w latach 1920–1939*, które nagrodzono statuetką Strzała Łucniczki. Książka *Środowisko artystyczne Bydgoszczy w latach 1920–1939. Twórcy i dzieła* poświęcona jest szerokiej międzywojennej grupie artystów związanych z naszym regionem. Wśród nazwisk opi-

sywanych przez autorkę są malarze, rzeźbiarze i graficy działający na obszarze przedwojennych województw pomorskiego i poznańskiego, a więc nie tylko w mieście nad Brdą, ale również w Toruniu, Grudziądzu, Wąbrzeźnie, Chojnicach, Inowrocławiu i Nakle nad Notecią.

■ Zbiory Archeologiczne, ul. Mennica 2, Wyspa Młyńska

Godny Powrót. Nowa odsłona wystawy archeologicznej

Wystawa *Na pograniczu Wielkopolski i Pomorza. Bydgoszcz i region w zarania dziejów*, prezentowana od 2013 roku w Zbiorach Archeologicznych Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, przybliży najdawniejsze dzieje regionu, poczynając od przybycia pierwszych osadników (ok. 12–10 tys. lat p.n.e.), a kończąc na okresie wędrówek ludów (V–VI wiek n.e.). Ekspozycja pozwala lepiej zrozumieć, jak na dzisiejsze tereny Wielkopolski i Pomorza oddziaływały kontakty z klasyczną cywilizacją europejską. A trzeba pamiętać, że do takich międzykulturowych spotkań, m.in. z Rzymianami, dochodziło już w starożytności. To właśnie tę część ekspozycji, poświęconą wpływom kultury rzymskiej, poddano gruntownej modernizacji. Dotację na ten cel pozyskano ze środków MKiDN. Na zmodernizowaną ekspozycję archeologiczną trafiło ok. 50 nowych obiektów niedostępnych do tej pory zwiedzającym. Najważniejszym nowym eksponatem, który pojawił się na wystawie, jest datowany na II–III wiek rzymski sygnet z gemmą, w której wyryto wizerunki postaci ludzkiej oraz zwierzęcia. Po II wojnie światowej zabytek oficjalnie uznano go za zaginiony. Na sygnet natrafiono ponownie w drugiej dekadzie XXI wieku w związku z postępowaniem prowadzonym w ramach odzyskiwania strat wojennych. Do cennego pierścienia dołączyły importy rzymskie odkryte podczas badań prowadzonych na Pałkach, Wysoczyźnie Świeckiej, Pojezierzu Krajeńskim, a także w okolicach Bydgoszczy.

■ 7.12.2024, sobota, godz. 12.00, Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Wernisaż wystawy pokonkursowej

Wymarzone Muzeum. Cudowne leki z dawnej apteki

Mikołajki w Aptece pod Łabędziem w tym roku będziemy świętować w sposób wyjątkowy. W samo południe nastąpi rozstrzygnięcie konkursu plastycznego i otwarcie wystawy *Wymarzone Muzeum. Cudowne leki z dawnej apteki*. Wernisaż będzie okazją do rozważań, w jaki sposób możemy stać się ambasadorami muzeum. Porozmawiamy o tym, popijając własnoręcznie skomponowane herbatki oraz tworząc animację poklatkową promującą ekspozycję.

■ od 6 do 8 grudnia 2024, od godz. 19.30, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, sala audiowizualna

Świąteczny Festiwal Muzyki Współczesnej – Art Mintaka

W ramach 6. edycji Świątecznego Festiwalu zostaną prawykonane dzieła kameralne Zygmunta Krauzego, Joanny Wnuk-Nazarowej, Wojciecha Błażejczyka i Rafała Gorzyckiego zamówione przez fundację Art Mintaka. Interpretatorami tych utworów będą najwybitniejsi wykonawcy sceny polskiej muzyki współczesnej: Joanna Fraszela (sopran) oraz zespół Kwartludium.

Odbędą się także recitale znakomitych solistów i kameralistów: Ewy Liebchen, Wojtki Błażejczyka i Joanny Czapińskiej.

Oprowadzanie po wystawach:

■ Europejskie Centrum Pieniądza, ul. Mennica 4, Wyspa Młyńska

Wystawa Skarb Bydgoski

Grupy zorganizowane zapraszamy w każdy wtorek o godz. 12.00 (obowiązują zapisy: edukacja@muzeum.bydgoszcz.pl). Osoby indywidualne zapraszamy w każdą środę o godz. 12.00 (bez zapisów).

■ 27.12.2024, piątek, godz. 13.00, 15.00, 17.00, Dom Leona Wyczółkowskiego, ul. Mennica 7, Wyspa Młyńska

Oprowadzanie kuratorskie

27 grudnia 1936 roku zmarł Leon Wyczółkowski. Z okazji kolejnej rocznicy śmierci patrona naszego muzeum zapraszamy na oprowadzanie kuratorskie po poświęconej mu wystawie stałej, mieszczącej się w Domu Leona Wyczółkowskiego (ul. Mennica 7). Gości oprowadzi Anna Pruss-Świątek, zastępca dyrektora ds. ewidencji i kontroli zbiorów, pełniąca obowiązki kierownika Galerii Leona Wyczółkowskiego.

Wystawy czasowe:

■ od 7.12.2024, od godz. 12.00, Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Wystawa pokonkursowa Wymarzone Muzeum. Cudowne leki z dawnej apteki

Celem tegorocznego konkursu plastycznego organizowanego przez MOB było rozbudzenie potrzeby obcowania ze sztuką poprzez poznanie znaczenia kulturowego regionu, spuścizny materialnej i niematerialnej oraz ich obecności w życiu codziennym, a w szczególności w lokalnej

farmacji. W tym roku dzieci wykonywały prace przestrzenne – opakowania, np. leku, herbaty, syropu, maści, kremu, olejku czy tabletek. Wystawa potrwa do 22 stycznia 2025 roku. Miejsce wystawy: sala wystaw czasowych Apteki pod Łabędziem. Kuratorka: Ewa Widacka-Matoszko.

■ do 2.02.2025, Galeria Sztuki Nowoczesnej, ul. Mennica 8, Wyspa Młyńska

Dawno nie/widziane

Wystawa została przygotowana w oparciu o kolekcję fotografii artystycznej Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy z okazji jubileuszu 10-lecia powstania Międzynarodowego Festiwalu Miłośników Fotografii Analogowej Vintage Photo Festival. Od początku powstania bydgoskie muzeum gromadziło zdjęcia jako materiał ikonograficzny do badań nad historią miasta i regionu. Dopiero od 1995 roku kolekcjonowana jest fotografia artystyczna. W ramach wystawy przedstawionych zostało kilkadziesiąt prac ukazujących różnorodność formalną i tematyczną kolekcjonowanych w bydgoskim muzeum prac fotograficznych, które są rzadko prezentowane odbiorcom. Ekspozycja zatytułowana *Dawno nie/widziane* jest drugą odsłoną kolekcji, pierwszą zaprezentowaliśmy w 2010 roku z okazji jubileuszu 10-lecia powstania Muzeum Fotografii WSG w Bydgoszczy. W kolejnych latach wzbogacił się zbiór o nowe nabytki i depozyty, których część została przedstawiona w naszym mieście po raz pierwszy. Kuratorka: dr Monika Kosteczko-Grajek.

■ do 2.02.2025, Galeria Sztuki Nowoczesnej, ul. Mennica 8

Projekt Bydgoszcz i inne historie. Wystawa prac Hanny Oinonen, Laureatki MTG Kraków 2021

W swoich działaniach Oinonen wykorzystuje różne media i materiały, często nawiązując do świata natury, dawnego rękodzieła i fotografii. W Galerii Sztuki Nowoczesnej możemy zobaczyć obiekty i instalacje stworzone z żywych, suszonych i preparowanych roślin uprawnych oraz tych pochodzących ze środowiska naturalnego. Niektóre z realizacji zakomponowano z przedmiotów codziennego użytku – jak żyrandole, ławki czy krzesła – pozyskanych z recyklingu i przekształconych na potrzeby aranżacyjne. Artystka pragnie nadać im nową funkcję, przywrócić do życia. Wzbogaceniem dominujących motywów roślinnych są bardziej osobiste realizacje, np. „obrazy” haftowane ściegiem krzyżowym zatytułowane *Miejsca spotkań i pożegnań*. Idea sztuki Oinonen skupia się na wyrażeniu kruchości życia, pragnieniu uchwycenia przemijających chwil, zanikających miejsc wspomnień. Wiele jej prac zawiera wątki autobiograficzne, a do najczęściej powracających tematów należą czas i pamięć. Wystawa w programie towarzyszącym Międzynarodowego Triennale Grafiki Kraków 2024. Kuratorka: dr Barbara Chojnacka.

■ do 1.10.2025, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, sala kolumnowa

Dźwięki spod igły. Światowa kolekcja fonograficzna Ewy i Adama Mańczaków

Na ekspozycji zobaczymy najciekawsze eksponaty ze światowej kolekcji fonograficznej Ewy i Adama Mańczaków, którą na co dzień opiekuje się Pracownia Muzyczna działająca w ramach Działu Sztuki MOB. W rozbudowywanym od 2005 roku muzealnym zbiorze zabytków fonograficznych znajduje się ponad 100 urządzeń do odtwarzania i nagrywania dźwięku. Najcenniejszymi z nich są fonografy – pierwsze urządzenia, które pozwalały zarówno na zapis, jak i na odtwarzanie dźwięku. Kolekcja zawiera też płyty z utrwalonymi przed laty głosami wielu światowej sławy artystów. Melomani z pewnością docenią kompozycje instrumentalne w wykonaniu najlepszych solistów i orkiestr czy płyty akustyczne z lat 1890–1920 i elektryczne z okresu 1928–1959. Kurator: Sławomir Dolata.

Wystawy stałe:

- gmach główny MOB, ul. Gdańska 4

Obrazy nie-/rzeczywistości. Inspiracje i aspiracje Jan Stanisławski i uczniowie z kolekcji Wandy i Leonarda Pietraszaków

- Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Aptekarstwo bydgoskie

- Europejskie Centrum Pieniądza, ul. Mennica 4

Skarb Bydgoski (część numizmatyczna)

- Spichrz nad Brdą, ul. Grodzka 7–11

Od Starego Rynku do placu Wolności. Spacer ulicami międzywojennej Bydgoszczy

- Zbiory Archeologiczne, ul. Mennica 2

Na pograniczu Wielkopolski i Pomorza. Bydgoszcz i region u zarania dziejów

W grodzie Bydgosze. Tajemnice życia wczesnośredniowiecznych mieszkańców Bydgoszczy i okolic

- Dom Leona Wyczółkowskiego, ul. Mennica 7

Twórczość Leona Wyczółkowskiego (1852–1936)

- Exploseum, ul. Alfreda Nobla

Exploseum

Obiekt miesiąca

Od 28 listopada 2024, po przeprowadzonym w budynku przy ul. Mennica 2 remoncie i po pracach modernizacyjnych na wystawie *Na pograniczu Wielkopolski i Pomorza*, ponownie możemy poznawać najdawniejsze dzieje naszego regionu w oparciu o źródła archeologiczne. Prezentowane zbiory uzupełniono o ponad 50 obiektów, głównie o tzw. importy. Na szczególną uwagę zasługuje pierścień z gęmmą z niebieskiego szkła odkryty jeszcze w XIX wieku na Kujawach. Pierścień wykonano z brązu, a ramiona szyn ozdobił orna-

mentem rytm i punktowy. Oczko tworzą dwie warstwy: dolna – ciemna i górna z wizerunkiem wklęsłym – jasnoniebieska. Na oczku widoczna jest postać ludzka dosiadająca damskim sposobem zwierzę, a raczej mitycznego stwora. Pierścień taki mógł pełnić funkcję sygnetu pieczętnego, a to był atrybut wolnego obywatela Rzymu. Jest to wyjątkowe znalezisko tej kategorii na terenie ziem polskich. Liczna obecność przedmiotów z obszaru imperium w regionie bydgoskim jest potwierdzeniem, że dzieje tych ziem spłotyły się z cywilizacją europejską już w starożytności.

Na zdjęciu: pierścień i jego kopia / zbiory MOB.

Tekst: Józef Łoś
Zdjęcie: Łukasz Czyżewski

inf. Liwia Jezierska

Dom Kultury
"Modraczek"

Dom Kultury „Modraczek”

- 12.12.2024, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny

Kawiarnia Literacka – promocja piątego, jubileuszowego almanachu pt. Jesteśmy połączone ze spotkaniem z Elżbietą Kamińską-Zielińską

Zwienieczeniem spotkania będzie koncert Emilii Pawłowskiej z zespołem. Najnowszy almanach został wydany dzięki przyznanejmu dyrektor DK Modraczek Agnieszce Buzalskiej stypendium prezydenta miasta Bydgoszczy.

inf. Izabela Kaczyńska

Muzeum Fotografii
w Bydgoszczy

Wyższa Szkoła Gospodarki

Muzeum Fotografii – Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Wystawa Pozytyw. Spojrzenie

W grudniu zapraszamy na wystawę zbiorową realizowaną w ramach projektu *Pozytyw*. Tytuł wystawy, *Spojrzenie*, rozpatrywany jest tu na wielu płaszczyznach, dając odbiorcy możliwość wieloaspektowej interpretacji. Jako punkt widzenia, jako relacja pomiędzy fotografującym a fotografowanym, jako rodzaj refleksji nad kondycją świata, jako konfrontacja marzeń

z rzeczywistością, podróż w czasie itd. Wystawa podzielona będzie na dwie części. Pierwsza prezentować będzie wybrane archiwalia oraz fotografie zgromadzone przez 20 lat funkcjonowania muzeum, od XIX do XXI wieku. Wśród nazwisk znajdują się m.in. klasyki polskiej fotografii: Jan Bułhak, Edward Hartwig, Tadeusz Jankowski, Jerzy Wardak, Andrzej Maziec, Jerzy Riegel, Edward Cyrklaff. Druga część wystawy to prezentacja różnych postaw artystycznych związanych ze współczesną fotografią. Swoje prace zaprezentują artyści związani z naszym regionem i nie tylko, tj. Marcin Sauter, Józef Żuk Piwkowski, Dariusz Gackowski, Anna Ajtner, Kacper Buńkowski, Jakub Kwiatkowski, Marta Rosenthal, Marta Ipczyńska, Agata Faszczka, Andrzej Widerkiewicz, Marcin Szpak, Martyna Wenda, Zbysław, Jarosław Majewski, Łukasz Ulanowski, Filip Dziworski, Martyna Wiśniewska. W ramach projektu *Pozytyw* zapraszamy również na bezpłatne warsztaty fotograficzne z technik eco, eksperymentalnych oraz pokaz filmu popularyzującego sztukę fotografii w regionie kujawsko-pomorskim. Więcej informacji na FB Muzeum Fotografii w Bydgoszczy, Fundacji Gaudeamus, stronie muzeumfoto.byd.pl.

POZYTYW SPOJRZENIE

WYSTAWA ZBIOROWA W RAMACH PROJEKTU POZYTYW

wernisaż wystawy & koncert EASY Quartet

21 LISTOPADA / 18:00

wystawa czynna do 31.12.2024

Bydgoszcz, ul. Kujawska 52

www.muzeumfoto.pl

Lekcje fotografii

Zapraszamy do zapoznania się z naszą ofertą lekcji fotografii prowadzonych w Muzeum Fotografii w Bydgoszczy. Zajęcia dedykowane są przede wszystkim dzieciom i młodzieży oraz grupom zorganizowanym. W ofercie: *Z wizytą w dawnym atelier – historia fotografii w praktyce*, *Współczesna Laterna Magica*, *Techniki historyczne – cyjanotypia*, *Techniki historyczne – brąz Vandyke'a*, *Techniki historyczne – papier solny*, *Fotografia otworkowa – historia i współczesne zastosowania*. Więcej informacji na FB Muzeum Fotografii w Bydgoszczy, stronie muzeumfoto.byd.pl w zakładce edukacja, tel. 52 567 00 07.

inf. Kacper Buńkowski

Opera Nova w Bydgoszczy

■ 1.12.2024, niedziela, godz. 18.00

Alicja w Krainie Czarów – balet na podstawie powieści Lewisa Carrolla

Muzyka: Przemysław Zych, libretto, inscenizacja i choreografia: Robert Bondara, kierownictwo muzyczne: Jagoda Brajewska, scenografia i kostiumy: Martyna Kander, reżyseria światel: Maciej Igielski, charakteryzacja: Dariusz Kubiak, projekcje multimedialne: Adam Keller.

Szalonym herbatkowym przyjęciem, osobliwymi postaciami i niezwykłymi przygodami w świecie fantazji na scenie Opery Nova rozpoczyna się ostatni miesiąc kalendarzowego roku. Baletowa *Alicja w Krainie Czarów* bawi i zachwyca młodszych i starszych, ciesząc się dużym powodzeniem. Kto nie zdążył z zakupem biletów na grudniowy spektakl, na pocieszenie podpowiemy, że wraz z *Alicją*... przez króliczą norę do świata jak z baśni jest szansa wybrać się także w styczniu (16–19.01.2025) – bilety już w sprzedaży.

■ 2.12.2024, poniedziałek, godz. 19.00; bilety na koncert w sali kameralnej Opery Nova w cenie 35 zł (normalny) i 20 zł (ulgowy) w sprzedaży poprzez opera.bydgoszcz.pl oraz w kasie opery

Janusz Żak i Rozalia Kierc: *Ależ tak, pamiętam. Miłośzowi w 20. rocznicę śmierci* – koncert na finał VII Festiwalu Muzyka w Willi Blumwego

Janusz Żak, solista bas-baryton Opery Nova, sam dobrał program recitalu, w którym znajdują się cykle pieśni Maurice'a Ravela i Jacques'a Iberta napisane dla Fiodora Szalapina do filmu muzycznego o Don Kichocie z 1933 roku. W programie koncertu również cykl *To a poet* brytyjskiego kompozytora Geralda Finziego, w którym pojawiają się obrazy świata zniszczonego wojną oraz przeciwstawione im obrazy dziecięcej niewinności i piękna poezji. W związku z przypadającą w tym roku 20. rocznicą śmierci Czesława Miłosza podczas koncertu usłyszymy także utwory współczesnych polskich kompozytorów stworzone do wierszy noblisty.

■ 6.12.2024, piątek, godz. 19.00

■ 7.12.2024, sobota, godz. 19.00

■ 8.12.2024, niedziela, godz. 18.00

Giuseppe Verdi: *La Traviata* – opera w trzech aktach

Reżyseria: Bodo Igesz, kierownictwo muzyczne: Maciej Figas, scenografia: Łucja Kossakowska, choreografia: Vladimir Hlinskikh.

Opera inspirowana powieścią *Dama kameliowa* Aleksandra Dumasa zabiera widzów na salony XIX-wiecznego Paryża, gdzie stają się świadkami tragicznej miłości młodej kurtyzany Violetty Valery i poety Alfreda Germonta. 170 lat od weneckiej

Koncert sylwestrowy w Operze Nova, fot. Marek Chelminiak

prapremiery *Traviata* wciąż przyciąga widzów nie tylko melodramatyczną akcją, ale przede wszystkim piękną muzyką Verdiego. W roli Violetty Valery wystąpił znakomite śpiewaczki, nazywane królowymi włoskiego bel canta: Joanna Woś (w obsadzie piątkowego i niedzielного spektaklu) i Edyta Piasecka (na scenie w sobotni wieczór).

La Traviata, fot. Marek Chelminiak

■ 13.12.2024, piątek, godz. 12.00

■ 14.12.2024, sobota, godz. 12.00

■ 15.12.2024, niedziela, godz. 12.00

Giovanni Battista Pergolesi: *Służąca panią* – intermezzo w dwóch aktach

Kierownictwo muzyczne: Jagoda Brajewska, reżyseria: Jerzy Jan Połoński, scenografia i kostiumy: Mariusz Napierała, asystent reżysera: Dorota Borowicz.

Służąca panią, fot. Andrzej Makowski

W grudniu na kameralnej scenie pierwsze premierowe spektakle miniopery komicznej *Służąca panią*, która została wyreżyserowana przez Jerzego Jana Połońskiego w formule dotąd niespo-

tykanej na bydgoskiej scenie operowej. „Spektakle immersyjne to innowacyjna forma teatralna, która umożliwia odbiorcom zanurzenie się w świecie przedstawienia. Widzowie nie tylko pasywnie oglądają spektakl, ale i mają szansę na aktywne przeżywanie przedstawienia z aktorami. Ta forma staje się coraz bardziej popularna na całym świecie. Wchodzi również do świata opery. Publiczność znajduje się w samym środku akcji. Aktorzy chodzą pomiędzy widzami, jak trzeba, wchodzą z nimi w interakcję, jak również, czasami, zapraszają ich do aktywnego uczestnictwa w spektaklu” – wyjaśnia Połoński. Jak deklaruje reżyser, wszystko po to, by zdjąć koturny z formy operowej i przybliżyć ją do widza, by chciał się bawić samym przebywaniem w tak dużej bliskości do śpiewaków i spektaklu.

■ 28.12.2024, sobota, godz. 19.00

■ 29.10.2024, niedziela, godz. 16.00 i 20.00

■ 30.10.2024, poniedziałek, godz. 19.00

■ 31.10.2024, wtorek, godz. 16.00 i 20.00

■ 1.01.2025, środa, godz. 17.00

Koncerty Sylwestrowo-Noworoczne 2024/2025

Kierownictwo muzyczne: Maciej Figas, reżyseria: Sebastian Gonciarz, scenariusz: Szymon Jachimek, realizacja scenografii i kostiumów: Monika Ostrowska, światła: Wiktor Kuźma, przygotowanie chóru: Kaja Potrzebska.

Opera jak co roku zaprasza na przebojowy show ze scenariuszem, który jest niespodzianką. Gwarancją wymienionej zabawy na najwyższym poziomie są nazwiska realizatorów. Koncerty Sylwestrowo-Noworoczne cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. Warto jednak zaglądnąć na stronę internetową Opery (opera.bydgoszcz.pl/repertuar.html) i kontaktować się z Biurem Obsługi Widzów (tel. 52 325 16 55, 52 325 15 24, e-mail: bilety@opera.bydgoszcz.pl), gdyż do sprzedaży powrócić mogą jeszcze bilety z nieopłaconych rezerwacji.

inf. Justyna Tota

PAŁAC MŁODZIEŻY
BYDGOSZCZ

Pałac Młodzieży w Bydgoszczy

■ 2.12.2024, poniedziałek, godz. 16.30

Warsztaty profilaktyczne dla dwóch grup dzieci z ryzykiem dysleksji

■ 3.12.2024, wtorek, godz. 8.30, Koronowo

Warsztaty profilaktyczne w ramach zadania *Oblicza uzależnień*

■ 3.12.2024, wtorek, godz. 9.30,
sala konferencyjna 115

Poszerzanie Horyzontów Myślowych

Warsztat z fizjologii sportu dla najzdolniejszych uczniów szkół ponadpodstawowych pn. *Suplementacja mojego zawodnika: co, kiedy i ile?* Spotkanie poprowadzi dr Amit Batra. Uczniowie dowiedzą się m.in. jakie suplementy, w jakich dawkach i w jakim czasie stosować, aby wspierać optymalizację wyników sportowych zawodników. Będą także mieli możliwość zadawania pytań prowadzącemu. Liczba miejsc ograniczona. Udział w warsztatach jest bezpłatny. Zgłoszenia: malgorzata.mackowiak@palac.bydgoszcz.pl, tel. 52 321 00 81 wew. 310.

■ 4.12.2024, środa, godz. 9.30, Osielsko

Wykład z zakresu edukacji zdrowotnej w ramach zadania *Oblicza uzależnień*

■ 4.12.2024, środa

XIII Ogólnopolski Konkurs Literacki *17 gramów miłości pt. Tolerancja... – termin nadsyłania prac*

Zadaniem uczestników jest napisanie dowolnej pracy literackiej. Napiszcie, co oznacza dla was tolerancja, czym się objawia, czy jest ważna dla was. Jak uważacie, czy są granice tolerancji?

■ 5.12.2024, czwartek, godz. 9.00 i 11.15

Mikołajkowe kino szkolne dla zorganizowanych grup uczniów szkół podstawowych z klas 0, 1 i 2

Bilety: 8 zł. Informacje szczegółowe i obowiązkowa rezerwacja miejsc: tel. 607 611 242.

■ 5.12.2024, czwartek, godz. 19.15

Seans filmowy: *Sezony*

Reż. Michał Grzybowski, Polska 2024, 100 min. Marcin, egocentryczny aktor, musi zmierzyć się z nieoczekiwanym rozpadem długoletniego związku. Akcja toczy się podczas trzech różnych spektakli – sceniczna fantazja miesza się z prozą życia rozstającej się pary, a trudnym emocjom towarzyszy inteligentny humor. Na granicy fikcji i rzeczywistości Marcin zmagając się z własnymi

słabościami i dostaje szansę, żeby dojrzeć do nowego życiowego etapu. To historia o relacjach i uczuciach, rozgrywająca się w pełnym absurdów świecie teatru.

■ 6.12.2024, piątek, godz. 9.00 i 11.15

Mikołajkowe kino szkolne dla zorganizowanych grup uczniów szkół podstawowych z klas 0, 1 i 2

Bilety: 8 zł. Informacje szczegółowe i obowiązkowa rezerwacja miejsc: tel. 607 611 242.

■ 7.12.2024, sobota, godz. 16.00

Mikołajkowy Zabawowy Klub Filmowy Malucha Zygzak dla rodzin

Podczas mikołajkowego spotkania na ekranie pojawią się polskie filmy animowane dla dzieci. Oglądanie będzie przeplatane wspólnymi zabawami, animacjami i quizami. Czas trwania: ok. 60 min. Zapraszamy dzieci w wieku 3–7 lat wraz z opiekunem. Na spotkanie nie obowiązują zapisy, natomiast jest ono biletowane. Koszt biletu: 12 zł od dziecka, opiekun wchodzi bezpłatnie.

■ 9.12.2024, poniedziałek, godz. 10.30 i 12.00

Zabawowy Klub Filmowy Malucha dla przedszkoli

Podczas mikołajkowego spotkania przedszkolaki oglądają trzy polskie filmy animowane dla dzieci. Pokazy przeplatane są rozmową z dziećmi na temat filmu, a także licznymi tematycznymi zabawami ruchowymi i animacjami muzycznymi. Obowiązują wcześniejsze zapisy grup.

■ 10.12.2024, wtorek, godz. 8.30 i 11.00

Seans filmowy oraz warsztaty dla uczniów klas III–VI: *Lars jest LOL*

Reż. Eirik Sæter Stordahl, prod. Norwegia 2023, 89 min. Amanda nie może się doczekać rozpoczęcia szóstej klasy. Zgodnie ze szkolną tradycją ma otrzymać pod opiekę jakiegoś słodkie-

go pierwszoklasistę. Zamiast tego pod jej opiekę trafia Lars, nowy uczeń w klasie, który w dodatku ma zespół Downa. Czy z kimś takim można się zaprzyjaźnić? Jak ją będą traktować koleżanki i koledzy? Co na to powie Adam, który bardzo, ale to bardzo jej się podoba? Wstęp wolny. Obowiązuje rezerwacja miejsc: dominik.wierski@palac.bydgoszcz.pl.

■ 12.12.2024, czwartek, godz. 19.15

Seans filmowy: *Prawdziwy ból*

Reż. Jesse Eisenberg, USA 2024, 90 min. Historia kuzynów Davida (Jesse Eisenberg) i Benjiego (Kieran Culkin), którzy razem wybierają się do Polski, aby uczcić pamięć ukochanej babci. Podczas tej podróży odkrywają nie tylko nieznanne dotąd miejsca oraz fakty z historii ich rodziny, ale próbują też odbudować trudne i pełne napięć relacje.

■ 13.12.2024, piątek, godz. 8.30

Seans filmowy oraz warsztaty dla uczniów klas III–VI: *Lars jest LOL*

Reż. Eirik Sæter Stordahl, prod. Norwegia 2023, 89 min. Wstęp wolny. Obowiązuje rezerwacja miejsc: dominik.wierski@palac.bydgoszcz.pl.

■ 13.12.2024, piątek, godz. 9.30, sala 83

Poradnia Rozwoju Zdolności

Warsztaty wsparcia psychologicznego dla zdolnych uczniów szkół podstawowych, klasy VII i VIII, pn. *Stres i co dalej*. Uczestnicy zapoznają się z pojęciem stresu, rozwijają umiejętności rozpoznawania najbardziej typowych jego objawów oraz dowiedzą się o skutkach długotrwałego działania. Przedstawione zostaną techniki skutecznego panowania nad stresem. Uczestnicy będą mieli okazję przećwiczyć umiejętności odprężania i relaksacji, co pozwoli im lepiej radzić sobie ze stresem w trudnych momentach swojego życia. Prowadzące: panie psycholog Sonia Szczurek, Magdalena Borowska z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Bydgosz-

czy. Przewidywany czas spotkania – ok. 3 godz. dydaktycznych. Liczba miejsc ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń. Z jednej szkoły można zapisać maksymalnie 5 najzdolniejszych uczniów. Udział w warsztatach jest bezpłatny. Zgłoszenia prosimy kierować do 6.12.2024 na: małgorzata.mackowiak@palac.bydgoszcz.pl, tel. 52 321 00 81 wew. 310.

■ 13.12.2024, piątek, godz. 17.00, sala widowiskowa

Finał cyklicznej akcji *Listy do Świętego Mikołaja* organizowanej wspólnie z uczniami i nauczycielami VIII LO w Bydgoszczy

Już od 20 lat w grudniu młodzież z „ósemki” staje się pomocnikami św. Mikołaja – organizuje zbiórkę pieniędzy, odpowiada na listy i przygotowuje paczki świąteczne dla dzieci z Klubu Rozwijania Aktywności Dziecięcej „Promyczek”. Akcję kończy wspólna impreza połączona z kolędowaniem i wręczaniem prezentów.

■ 18.12.2024, środa, godz. 9.30 i 11.00

Świąteczna audycja muzyczna

Opłata: 5 zł od ucznia. Obowiązują zapisy: p.cywinska-gacka@palac.bydgoszcz.pl, tel. 660 448 499.

■ 19.12.2024, czwartek, godz. 16.00, sala widowiskowa; wstęp wolny

Koncert świąteczny

■ 19.12.2024, czwartek, godz. 19.15

Seans filmowy: *Ojciec roku*

Reż. Hallie Meyers-Shyer, USA 2024, 111 min. Andy Goodrich (Michael Keaton) to pochłonięty pracą handlarz dziełami sztuki, który niezbyt dobrze wywiązuje się z ojcovskich obowiązków względem dwójki 9-letnich bliźniaków. Pewnego dnia jego druga żona opuszcza go i rozpoczyna

na 90-dniowy program odwykowy, grożąc jednocześnie rozwodem. Goodrich zmuszony jest przejąć opiekę nad dziećmi i tym samym wejść w świat współczesnego rodzicielstwa, na co jest kompletnie nieprzygotowany.

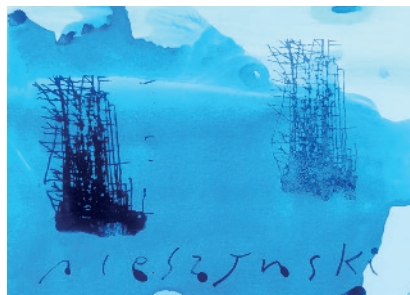
DKF Niespodzianka: bilet 11 zł, bilet ulgowy 8 zł, karnet 25 zł, karnet ulgowy 20 zł. Kontakt: Pałac Młodzieży w Bydgoszczy, tel. 52 321 00 81 wew. 317. Bilety i karnety do nabycia w portierni Pałacu Młodzieży (ul. Jagiellońska 27) przed seansami.

inf. Dominik Wierski

Galeria Pleszynski Kobra

■ 15.12.2024, niedziela, godz. 14.30, ul. Pomorska 86A

Podróże dalekie i w głąb

Wystawa akwarel i ilustracji Pleszynskiego powstałych podczas licznych artystycznych wyjazdów do Australii, Tajlandii, Wenecji, Afryki, Izraela, Niemiec, Rosji, Ukrainy, Włoch, Hiszpanii, Grecji oraz polskich miast: Gdańsk, Warszawa, Wrocław, Bydgoszcz i wielu in.

inf. Grzegorz Pleszynski

Stowarzyszenie Pracownia

■ ul. Gawędy 5

Kalendarz wydarzeń dostępny pod linkiem: <https://bit.ly/grafikCKF>.

inf. Konrad Kamiński

Otwarta Przestrzeń „Światłownia”

■ 6.12.2024, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15

Adela śpiewa Adele – koncert w ciemności

W absolutnych ciemnościach każdy z widzów będzie wprowadzany na salę koncertową przez... niewidomych. W absolutnych ciemnościach posłu-

chacie piosenek Adele. Sami zobaczycie, jak pięknie się słucha muzyki, kiedy nie przeszkadzają dodatkowe bodźce. Liczba miejsc ograniczona, polecamy rezerwację w Światłowni, telefonicznie lub e-mailem. Cegiełka na Fundację Światłownia: 40 zł.

Adela Konop – wokalistka, pedagog, autorka piosenek. Absolwentka wokalistyki jazzowej Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy, laureatka grand prix Ladies' Jazz Festival w Gdyni. Podczas koncertu w ciemności towarzyszyć jej będzie zdolny i wszechstronny pianista Jarek Gajewski.

■ 13.12.2024, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15

Daria Wójcik i Remigiusz Kuźmiński – koncert *Z jazzem i klasyką za pan brat*

Daria Wójcik – wokalistka, organistka i nauczycielka, magister pedagogiki, absolwentka UKW w Bydgoszczy o specjalności pedagogika, kształcenie zintegrowane i nauczanie muzyki. Remigiusz Kuźmiński – wokalista i dyrygent, magister sztuki, absolwent bydgoskiej Akademii Muzycznej o specjalnościach wokalistyka jazzowa, wokalistyka klasyczna, dyrygentura jazzowa i dyrygentura klasyczna. Oboje artyści ukończyli również wokalistykę klasyczną w Państwowej Szkole Muzycznej II stopnia w Inowrocławiu. Artyści wystąpią przede wszystkim jako soliści, ale dodatkowo urozmaicą koncert kilkoma utworami wykonanymi we wspólnej kooperacji artystycznej. Cegiełka na Fundację Światłownia: 25 zł.

■ 20.12.2024, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15

Gwiazdkowe melodie – koncert Bianki Berezowskiej

Bianka to wesoła 11-latką, która swoją przygodę z muzyką zaczynała już jako mała dziewczynka, a dziś rozwija swój talent w szkole muzycznej w Chełmży, w klasie fortepiano, pod okiem wspólnych nauczycieli. Śpiew i gra na instrumentach, takich jak pianino, ukulele czy flet, to dla niej prawdziwy balsam dla duszy. Jest laureatką wielu konkursów wokalnych, m.in. Festiwalu „Muzyka Otwiera Oczy”, Kujawsko-Pomorskiego Przeglądu Pieśni Patriotycznej, Festiwalu Musicalu Nad Słupią i in. Dziś jej największym marzeniem jest spędzić wyjątkowy wieczór z wami – wspólnie śpiewając kolędy, pastorałki i zimowe piosenki. Cegiełka na Fundację Światłownia: 25 zł.

■ 27.12.2024, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15

W tanecznych rytmach – Steffi Mal & Jurek Szychta

Steffi Mal (Stefania Malinowska) – bydgoska wokalistka, uzdolniona muzycznie i plastycznie. Animatorka imprez dla dzieci i dorosłych. Trenowała gimnastykę akrobatyczną na obiektach sportowych KKS Brda i WKS Zawisza. Obecnie instruktor gimnastyki tanecznej.

Jerzy Szychta (Jerry) – absolwent szkół muzycznych. Bydgoski muzyk sesyjny. Bywał często na kontraktach zagranicznych w Szwecji, Szwajcarii, Niemczech. Gra na saksofonie, instrumentach klawiszowych i śpiewa. Ma za sobą współpracę z wieloma zespołami lokalnymi i zagranicznymi. Kierunki muzyczne: pop, rock, jazz, country itp. Cegiełka na Fundację Światłownia: 25 zł.

inf. Grzegorz Dudziński

Teatr Kameralny w Bydgoszczy

■ 1.12.2024, niedziela, godz. 12.00

Ono

Ono to drugi w naszym repertuarze spektakl dla najmłodszych, czyli widzów w wieku od 1. do 4. roku życia. Poznamy dwójkę bohaterów, z których jeden żyje w świecie koła, a drugi w świecie kwadratu. Pomimo początkowej nieufności, stopniowo zaczną akceptować dzielące ich różnice i wspólnie tworzyć nowy świat, doskonale się uzupełniając. Spektakl pełen kolorów, kształtów i harmonijnych dźwięków, w którym – mając na względzie naszą widownię – słowa ograniczone są do absolutnego minimum. Stawiamy za to na interakcję i sensorykę: wszyscy mali widzowie zostaną zaproszeni do wejścia w nasz geometryczny świat.

■ 6.12.2024, piątek, godz. 9.30

■ 7.12.2024, sobota, godz. 16.00

■ 8.12.2024, niedziela, godz. 12.00

■ 10.12.2024, wtorek, godz. 9.00

Trzy świnki i przyjaciele

inf. Roman Bosiański

Klasyka baśni braci Grimm o trzech świnkach w nowej, zaskakującej odsłonie. Muzyczna opowieść o tym, że każdy z nas ma talent, którym

Kupon upoważniający czytelników „BIK-u” do 50% zniżki na spektakl *Trzy świnki i przyjaciele* 8 grudnia o godz. 12.00

warto podzielić się ze światem. I o tym, że różnice pomiędzy nami powinny nas wzbogacać, a nie dzielić. *Trzy świnki...* to spektakl pełen humoru, dynamicznych dialogów i wyjątkowych bohaterów. Na scenie oprócz Jagody, Adasia i Heleny – czyli rodzeństwa świnek – oraz wilka zobaczymy m.in. wróżkę, misia i krasnoludka. Będzie magia, śmiech, a nawet... rapujący guziec! Jeśli chcecie się dowiedzieć, jaka taksówka kursuje po lesie, która krowa jest najbardziej utalentowana i dlaczego sarny są największymi chuliganami w całym królestwie zwierząt, koniecznie odwiedźcie Teatr Kameralny w Bydgoszczy. Gwarantujemy świetną zabawę dla całej rodziny.

■ 14.12.2024, sobota, godz. 16.00

■ 15.12.2024, niedziela, godz. 12.00

■ 17.12.2024, wtorek, godz. 9.30

■ 18.12.2024, środa, godz. 9.30

■ 19.12.2024, czwartek, godz. 9.30

■ 20.12.2024, piątek, godz. 9.30

Opowieści z Narnii

inf. Piotr Nykowski

Spektakl w reżyserii Gabriela Gietzky'ego to epicka opowieść o starciu sił dobra i zła. W samym centrum wydarzeń znajdują się Łucja, Zuzanna, Piotr i Edmund, którym niełatwo będzie odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Widzowie, obserwując ich dojrzwienie, nauczą się razem z nimi, że każdy z nas dysponuje prawdziwymi magicznymi zdolnościami: odwagą, przyjaźnią i empatią.

■ 19.12.2024, czwartek, godz. 19.00

Kameralne improwizacje one: Pokaż mi swój prezent, a powiem ci kim jesteś – komedia impro

W grudniu rozpoczyna się światowy wyścig prezentowy... wymyślanie, szukanie, zamawianie, zwracanie, pakowanie. Prezenty wiele mó-

wią o osobach, które je przygotowały, oraz o osobach, które je dostają. Dzięki podarunkom, które przyniesie publiczność, będziemy mogli poznać bohaterów i relacje między nimi. Zapraszamy do zabrania różnych przedmiotów i zapakowania do torebek prezentowych, które będą stały na scenie. W trakcie spektaklu aktorki będą z tego korzystać, a pod koniec oddadzą zawartość.

inf. Weronika Garstecka

STOWARZYSZENIE

kolorOFFon

Stowarzyszenie Koloroffon

PAMIĘTNIK GAPIÓW 2024 BYDGOSZCZ JAKĄ PAMIĘTAM

■ 14.12.2024, sobota, godz. 19.00, kawiarnia Zakładka, BCOPW, ul. Gdańska 5

Pamiętnik gapiów 2024 – Bydgoszcz, jaką pamiętam – premiera książki i spotkanie

Pamiętnik gapiów. Bydgoszcz, jaką pamiętam to zbiór lokalnych opowieści z przeszłości, poszukujących indywidualnej i zbiorowej pamięci bydgoszczan. Cykl jest inspirowany hasłową formą starego pamiętnika prof. Zbigniewa Raszewskiego. W tym roku już po raz czwarty mieszkańcy miasta podzielili się swoimi wspomnieniami z młodości. Na kartach pamiętnika podróżujemy w czasie i przestrzeni między m.in. klubem Clan, dawnym placem Poznańskim, osiedlem Błonie, a także księgarnią Współczesna. Współfinansowanie: BCOPW – miasto Bydgoszcz.

inf. Krzysztof Nowicki

Towarzystwo Muzyczne im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy

■ 4.12.2024, środa, siedziba Towarzystwa Muzycznego

Koncert akordeonowy

Wykonawcy: studenci akordeonu z klasy prof. dr. hab. Jerzego Kaszuby oraz dr. hab. Stanisława Miłka.

■ 12.12.2024, czwartek, siedziba Towarzystwa Muzycznego

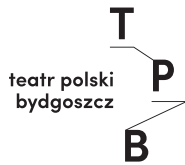
Wieczór poetycko-literacki w wykonaniu studentów Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy

■ 19.12.2024, czwartek, siedziba Towarzystwa Muzycznego

Koncert kolęd i pastorałek

Wykonawcy: uczniowie Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych im. A. Rubinsteina w Bydgoszczy, Chór Akademicki UKW w Bydgoszczy.

inf. Alicja Atlak

Teatr Polski w Bydgoszczy

■ 1.12.2024, niedziela, godz. 16.00, mała scena TPB

Fight Club, czyli męskie kręgi

Fight club, fot. Przemysław Jendroska

Reżyseria Marcel Osowicki, tekst, dramaturgia, kompozycje muzyczne Jakub Zalasa, scenografia, światło, wizualizacje Jakub Kotynia, kostiumy Kamila Wdowska, choreografia Martyna Dyląg, realizatorzy Bartłomiej Chmara, Daria Głowczyńska, Marcin Muszyński, producentka Magdalena Niedźwiecka, inspicjentka Hanna

ahat ili, fot. Natalia Kabanow

Gruszczyńska, występują Paweł L. Gilewski, Marian Jaskulski, Karol Franek Nowiński, Jerzy Pożarowski, Michalina Rodak, Marcin Zawodziński.

Peryferia. Pralnia Jutrzenka. Grupa mężczyzn z „marginesu społecznego” spotyka się na męskich kręgach. Porównują doświadczenia i dochodzą jednogłośnie do wniosku: nie załapaliśmy się na zmianę. Pełni gniewu postanawiają skonstruować własny porządek terapeutyczny, oparty na prostszych, ulicznych zasadach. Pragną obdaruć swoimi wnioskami cały świat, a przy okazji zapisać się na kartach historii. Spektakl stanowi odpowiedź na kultowy film *Fight Club* na podstawie powieści Chucka Palahniuka. Podejmuje tematy kryzysu męskości, wpływu popkultury na jednostkę oraz współczesnych postaw antysystemowych. Równocześnie spektakl jest próbą powołania do życia nowej narracji na temat męskości, opartej na afirmacji porażki.

■ 6.12.2023, piątek, godz. 10.00, mała scena TPB

■ 7.12.2023, sobota, godz. 16.00, mała scena TPB

■ 8.12.2023, niedziela, godz. 11.00, mała scena TPB

Czerwony Kapturek

Czerwony Kapturek, fot. Natalia Kabanow

Tekst Julia Holewińska, reżyseria, scenografia i kostiumy Wojciech Faruga, muzyka Radosław Duda, inspicjentka Hanna Gruszczyńska, występują Paweł L. Gilewski / Marcin Zawodziński, Katarzyna Pawłowska, Emilia Piech.

Czerwony Kapturek to muzyczna opowieść o dziewczynce podróżującej przez las do swojej chorej babci, gdzie spotyka głodnego i przebiegłego wilka. Ludowa baśń doczekała się niezliczonych wersji, jednak najczęściej interpretowano ją

jako ostrzeżenie przed zagrożeniami czającymi się w obcym świecie. Twórcy bydgoskiego przedstawienia pozostają z dala od archaicznej wizji wychowawczej i zbędnego moralizatorstwa. W muzycznej oprawie spektakl przybierze kształt dynamicznej i przewrotnej opowieści o strachu i odważnym stawianiu mu czoła. To również opowieść o bezinteresownej pomocy i o dobru, które ostatecznie zawsze wygra ze złem. Tekst wzbogacony został o zabawne piosenki, które będą atrakcyjne dla całych rodzin, nauczycieli i pedagogów.

■ 13.12.2024, piątek, godz. 19.00, mała scena TPB

■ 14.12.2024, sobota, godz. 19.00, mała scena TPB

■ 15.12.2024, niedziela, godz. 18.00, mała scena TPB

ahat ili. Siostra bogów

Tekst Olga Tokarczuk, reżyseria Anna Augustynowicz, scenografia Marek Braun, asystentka scenografa Matylda Graciano, muzyka Jan Marek Kamiński, wideoart, światło Wojciech Kapela, kostiumy Tomasz Armada, asystent kostiumografa Filip Holak, ruch sceniczny, choreografia Magdalena Marcinkowska „Madlen Revlon”, realizatorzy Daniel Dera, Daria Głowczyńska, Marcin Muszyński, inspicjent Adam Pakieła, producentka Magdalena Niedźwiecka, występują Zhenia Doliak, Adam Graczyk, Mirosław Guzowski, Dagmara Mrowiec-Matuszak, Paweł Paczesny, Michał Surówka, Małgorzata Witkowska.

Ile trzeba ludzkich poświęceń, żeby odkupić śmierć boga? Twórcy i twórczynie spektaklu próbują znaleźć odpowiedź na to i inne pytania, by każdy mógł odnaleźć w nich ich własny sens. Mit o sumeryjskiej bogini wojny i miłości, Inannie, która zstąpiła do podziemnej krainy umarłych, by po kilku dniach powrócić do świata żywych, zostawił ślad w tekstach starożytnego Babilonu, Grecji, a także w kulturze chrześcijańskiej. Na scenie główną bohaterką nie będzie jednak bogini, a jej służąca oraz przyjaciółka, zwykła śmiertelniczka Nina Szubur, która staje się przewodniczką po świecie bogów, niosąc w sobie poświęcenie za boginię płodności i wojny. Tekst zabiera nas w podróż przez tysiąclecia aż do postcywilizacji, odkrywając to, co w ludzkości jest niezmiennie od początku jej istnienia. Twórcy

i twórczynie, próbując zrozumieć, dlaczego Inanna zesłała do podziemi, sięgają w głąb ludzkiej otchłani, tym samym pomagając przetrwać lęk przed śmiercią – jest to tekst uzdrawiający. Zachęca nas, by nie bać się konfliktowości, która jest w nas wszystkich. Spektakl jest adaptacją książki Olgi Tokarczuk *ahat ili. Siostra bogów* zawierającej erudycyjny komentarz Zbigniewa Mikołajki – wybitnego religioznawcy.

inf. Jagoda Józwiak

TEATRALNY BILET DLA CZYTELNIKÓW „BIK-u”

Z grudniowym numerem „BIK-u” bilety na spektakl:

ahat ili. Siostra bogów

15 grudnia o godz. 18.00
w cenie 15 zł!

Jeden egzemplarz „BIK-u” uprawnia do zakupu maksymalnie 4 biletów na jeden spektakl w promocyjnej cenie.

Liczba miejsc objętych promocją jest ograniczona.

Wojewódzka i Miejska
Biblioteka Publiczna
w Bydgoszczy

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Bydgoszczy

Zimowe EkoDeko w Bibliotece u Betzy

Czysta Bydgoszcz wspólnie z WiMBP w Bydgoszczy zapraszają na zimową odsłonę warsztatów recyklingowych dla dzieci i dorosłych. Zajęcia bezpłatne, finansowane przez miasto Bydgoszcz. Wyłącznie na zapisy – limit miejsc.

■ 3, 5, 10, 11 i 12 grudnia 2024, wtorki i czwartki, godz. 9.00 i 11.00, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Oszaleli Anieli, cali w bieli od chmur... – warsztaty dla grup zorganizowanych

Chociaż sklepy oferują mnóstwo gotowych ozdób, po co wydawać pieniądze, skoro można stworzyć coś wyjątkowego własnoręcznie? Podczas zajęć wspólnie wykonamy aniołki na choinę

kę z wykorzystaniem starych płyt CD. To idealna okazja, by dać nowe życie niepotrzebnym przedmiotom, tworząc jednocześnie uroczę, świąteczne dekoracje. Zajęcia dla grup przedszkolnych i szkolnych (klasy 0–4), wyłącznie na zapisy: 512 806 564.

■ 7.12.2024, sobota, godz. 11.00,
Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Blask świąt: tworzymy magiczne ekolampiony – rodzinne warsztaty recyklingowe

Wspólnie stworzymy uroczę latarenki z materiałów, które na co dzień mogą wydawać się bezużyteczne – stoików, folii, papieru czy kawałków tektury. Pokażemy, jak w prosty sposób wyczarować piękne świąteczne dekoracje, które rozświetlą grudniową noc i wypełnią dom ciepłym, nastrojowym światłem. Zajęcia dla rodzin z dziećmi (od 5 lat), liczba miejsc ograniczona, wyłącznie na zapisy: 512 806 564.

■ 11.12.2024, środa, godz. 16.30,
Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Kraina lodu z natury i odzysku – warsztaty recyklingowe dla dorosłych

W miłej, inspirującej atmosferze poznasz proste techniki pracy z ekologicznymi materiałami i przekonasz się, jak z pozornie niepotrzebnych rzeczy wyczarować coś wyjątkowego. Korzystając z pałstrów drewna, tektury i innych surowców wtórnych, stworzysz malowniczy zimowy krajobraz. Zajęcia dla dorosłych, liczba miejsc ograniczona, wyłącznie na zapisy: 512 806 564

■ 14.12.2024, sobota, godz. 11.00–13.30,
Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Bałwanki DIY – od doniczki do Śnieżnego Przyjaciela! – rodzinne warsztaty recyklingowe

Lato już dawno za nami, a po roślinach jednorocznych zostały nam jedynie puste doniczki? My ich nie wyrzucamy! Przyjdź do nas i weź udział w kreatywnej zabawie dla całej rodziny, podczas której z materiałów recyklingowych stworzymy unikalne zimowe dekoracje. Zajęcia dla rodzin z dziećmi (od 5 lat), liczba miejsc ograniczona, wyłącznie na zapisy: 512 806 564

■ 18.12.2024, środa, godz. 16.30,
Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Zimowe makramki – drugie życie sznurków – warsztaty recyklingowe dla dorosłych

Na warsztatach poznasz podstawowe węzły i techniki makramy, a do pracy użyjemy surowców naturalnych i niepotrzebnych w domu przedmiotów, takich jak stare sznurki czy koralki. W kilka chwil w miłej atmosferze wpleciesz gwiazdkowe ozdoby, które będą nie tylko piękne i modne, ale co najważniejsze – przyjazne środowisku i w dodatku całkowicie darmowe! Zajęcia dla dorosłych, liczba miejsc ograniczona, wyłącznie na zapisy: 512 806 564

■ 21.12.2024, sobota, godz. 11.00–13.30,
Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Patyczkowa (nie)choinka – rodzinne warsztaty recyklingowe

Postaw na minimalistyczny i supermodny stożek! Ma odpowiedni kształt, możesz go dowolnie ozdobić, a nawet podświetlić! Weź udział w naszych warsztatach i stwórz taką dekorację z materiałów, które masz w domu. Patyczki do szaszłyków, tektura oraz inne drobne materiały wtórne wystarczą, by wykonać te wyjątkowe, ekologiczne aranżacje. Zajęcia dla rodzin z dziećmi (od 5 lat), liczba miejsc ograniczona, wyłącznie na zapisy: 512 806 564.

■ 4.12.2024, środa, barka „Lemara”,
ul. Spichlerza 1 (nabrzeże Brdy)

Świąteczne EkoDeko na barce „Lemara”: Choinkowy zawrót głowy

– godz. 9.00 i 11.00 – warsztaty dla grup zorganizowanych (5–12 lat);

– godz. 16.30 – recyklingowe warsztaty międzypokoleniowe.

Z drewniaków własnoręcznie zbudujesz wyjątkową świąteczną choinkę! To nie tylko szansa na twórczą zabawę, ale także okazja do stworzenia ekologicznej dekoracji. Ozdobimy nasze choinki przy użyciu materiałów z recyklingu, nadając im unikalny, osobisty charakter. Liczba miejsc ograniczona, zajęcia wyłącznie na zapisy: 512 806 564.

■ 4.12.2024, środa, godz. 18.00,
Biblioteka Główna

Bydgoska Środa Literacka

Gościem będzie Dominika Lewicka-Klucznik (1978) – animatorka, filolożka. Jest redaktorką, autorką wstępów, recenzji oraz materiałów promocyjnych. Publikuje w antologiach, pismach literackich i kulturalnych. *Rewir* (wyd. Fundacja Duży Format) jest jej 5. książką poetycką. Tom został wydany w ramach Stypendium Kulturalnego Prezydenta Miasta Elbląga. Społecznie związana z PSONI koło w Elblągu. Prowadzi stronę autorską lewickaklucznik.pl oraz projekt społeczny W@rsztatowe.

Zajęcia edukacyjne w filiach bibliotecznych

W grudniu w 21 filiach bibliotecznych WiMBP odbędzie się łącznie 71 imprez tematycznych, m.in.: zajęcia edukacyjne, literackie, teatralne, warsztaty plastyczne, konkursy plastyczne, czytelnicze i recytatorskie oraz cykliczne spotkania z książką połączone z elementami pedagogiki zabawy. Szczegółowy harmonogram dostępny na stronie: biblioteka.bydgoszcz.pl.

Gry planszowe

Gry wypożyczać można w Wypożyczalni Multimedia 39 (ul. Długa 39) oraz w wybranych filiach miejskich na terenie miasta. W naszych zbiorach posiadamy różne gry dla miłośników planszówek – od juniora do seniora. Bezpłatnie wypożyczać gry może każdy użytkownik biblioteki posiadający aktualną kartę biblioteczną

WiMBP w Bydgoszczy. Użytkownik może jednorazowo wypożyczyć maksymalnie 2 gry na okres 4 tygodni. Zbiór gier planszowych prezentowany jest w katalogu internetowym biblioteki.

Wirtualny spacer – Biblioteka Bernardynów

Biblioteka Bernardynów mieści się w gmachu WiMBP w Bydgoszczy. Poklasztorne zbiory należące niegdyś do bydgoskiego klasztoru bernardynów to najstarszy i największy z zachowanych w mieście księgozbiorów; jego początki sięgają schyłku XV wieku. Aby rozpocząć zwiedzanie online, wystarczy wejść na stronę: biblioteka.bydgoszcz.pl.

- czwartki i piątki, godz. 13.00 i 15.30, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24
- soboty, godz. 11.00, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Pokój zagadek „Stwór Nieczytek”

Niebezpieczeństwo zawisło nad Krainą Bajek! Zły Stwór Nieczytek uwięził wszystkie opowieści. Jesteście grupą śmiałków, która podjęła się misji rozwiązania łamigłówek i zagadek, aby uwolnić książki. Jednak spieszcie się! Na akcję ratunkową macie tylko 60 minut. Zapraszamy chętnych: rodziny, młodzież i dorosłych. Liczba miejsc ograniczona, wyłącznie na zapisy: 512 806 564.

inf. Jolanta Planer

MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY
w Bydgoszczy

Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy

- 3.12.2024, wtorek, godz. 10.00–16.30, sala kinowo-widowiskowa; wydarzenie otwarte dla publiczności – obowiązują zapisy, równoległe transmisja online

Bydgoszcz Music Summit – dzień 2: Focus on Policy

- 3.12.2024, wtorek, godz. 20.00, radiokultura.pl

Bogactwa przebrane (7): Archipelag Psa

Zagraniczna krytyka literacka wskazywała na teatralne powinowactwa – ostatniej jak dotąd przetłumaczonej na język polski – książki Philippe’a Claudela. „Żeby napisać Archipelag Psa – parabolę o kryzysie emigracyjnym – pisarz zapożyczył tyle samo z powieści, co z teatru” – sugerował dziennik „Le Monde”. „W tym jest Szekspir” – zachwycał się magazyn „Madame Figaro”. I faktycznie, Archipelag Psa, ze swoim archetypicznym zestawem postaci i z ich skłonnością do afektowanych przemów, przywołać może na myśl jakąś małoobsadową sztukę teatralną. Jak w klasycznym dramacie zresztą, Claudel skrupulatnie przestrzega tutaj również zasady trzech jedności:

miejsca (anonimowa wulkaniczna wyspa), czasu (zbliżonego do naszego – mowa jest tutaj np. o Internecie) oraz akcji (skupionej wokół znalezienia na plaży zwłok trzech afrykańskich uchodźców i znowy milczenia zasnuwającej akt pozbycia się ich poprzez wrzucenie do wulkanicznej rozpadliny). Należy jednak pamiętać, iż Claudel, prócz tego, że z powodzeniem para się słowem pisany, jest także człowiekiem filmu. Wyreżyserował m.in. Kocham cię od tak dawna czy Zdążyć przed chłodem, oba na podstawie własnego scenariusza i z Angielką Kristin Scott Thomas w rolach głównych. I właśnie Archipelag Psa, książka człowieka doskonale obznajomionego i w sztuce filmowej, i w historii kina, stanowi nade wszystko swoistą grę intertekstualną czy wariację na temat pewnego wielkiego, klasycznego dzieła włoskiego neorealizmu z lat 50. ubiegłego wieku, którego tropem podążymy już w najbliższym odcinku podcastu literackiego Emilii Walczak Bogactwa przebrane.

- 4.12.2024, środa, godz. 20.00, sala kinowo-widowiskowa; bilety dostępne na bieltyna.pl i w kasie MCK

Daria Ze Śląska – Jesień 2024

Po spektakularnym debiucie, który przyniósł jej dwa Fryderyki, Daria wraca na klubową scenę z nowym materiałem. Ta trasa koncertowa to doskonała okazja, by poznać bliżej wydany wiosną 2024 album *Na Południu bez zmian* i usłyszeć najnowsze, emocjonalne utwory w intymnej atmosferze. Drugi album artystki to kontynuacja lirycznej opowieści młodej dziewczyny z południa Polski, wzbogacony o intensywne doświadczenia z tras koncertowych i nowe brzmienia, które wciągną słuchaczy w emocjonalną podróż.

- 5.12.2024, czwartek, godz. 20.00, sala kinowo-widowiskowa; bilety dostępne na bieltyna.pl i w kasie MCK

Matylda/Łukasiewicz

Nowy mocny duet na polskim rynku muzycznym. Matylda Damięcka śpiewa, Radek Łukasiewicz produkuje. W 2022 Damięcka i Łukasiewicz zmierzili się z tematem przemijania, śmierci i żałoby na płycie *Polskich Znaków*. Radka znamy doskonale z zespołów Pustki czy Bisz/Radex, ale także z pisania dla innych, m.in. Brodki, Artura Rojka, Piotra Zioly. Matylda to dobrze znana kreska Instagrama, która otwiera oczy i konfrontuje Polaków z tematem niewygodnym.

- 6–8 grudnia 2024, piątek–niedziela

Akcja animacja, Animocje on tour

Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych Animocje wyrusza w trasę! Czego możecie się spodziewać? Przygotowaliśmy dla was 3 zestawy pełne najlepszych animacji, zebrane w blokach tematycznych, oraz animację w praktyce, czyli warsztaty dla dzieci i młodzieży. Zestawy filmowe to: *The Best of Animocje 2024* – filmy nagrodzone podczas 13. MFFA Animocje; *Umysły Równoległe* – zestaw filmów krótkometrażowych ze sztuczną inteligencją w tle; *Zielona planeta różnorodności* – familijny zestaw filmów animowanych. Warsztaty: *Rozmowy animowane* – warsztaty animacji poklatkowej dla osób w wieku

8–11 lat; *zAnimuj po swojemu* – warsztaty tworzenia animowanych GIF-ów przy użyciu narzędzi AI dla młodzieży od 15. roku życia. Gdzie się spotkamy: Bydgoszcz, 6–8 grudnia, MCK w Bydgoszczy, kino Orzeł i Dom Liter. Centrum Literatury i Pisma; Brześć Kujawski, 13–15 grudnia, Brzeskie Centrum Kultury i Historii Wahadło.

Szczegóły wydarzeń w Bydgoszczy:

- Warsztaty *Rozmowy animowane* – Miejskie Centrum Kultury, ul. Marcinkowskiego 12–14, Salonik Secesyjny, pok. 75, I piętro.
- Warsztaty *zAnimuj po swojemu* – MCK i Dom Liter. Centrum Literatury i Pisma (ul. Podwale 15).
- Projekcje – MCK, kino Orzeł, ul. Marcinkowskiego 12–14. Kino posiada pętlę indukcyjną. Bilety do kupienia w kasie kina Orzeł.

HARMONOGRAM:

- piątek, godz. 17.00–20.00: *Rozmowy animowane* – warsztaty animacji poklatkowej dla dzieci w wieku 8–11 lat, bilety: 20 zł za 2 dni, zapisy: weronika.placzek@mck-bydgoszcz.pl;
- piątek, godz. 17.00–20.00: *zAnimuj po swojemu* – warsztaty tworzenia animowanych GIF-ów przy użyciu narzędzi AI dla młodzieży od 15. roku życia, bilety: 30 zł za 3 dni, zapisy: weronika.placzek@mck-bydgoszcz.pl;
- sobota, godz. 9.00–12.00 (grupa I) i 12.30–15.30 (grupa II): *Rozmowy animowane* – warsztaty animacji poklatkowej dla dzieci w wieku 8–11 lat, część 2;
- sobota, godz. 10.00–14.30: *zAnimuj po swojemu* – warsztaty tworzenia animowanych GIF-ów przy użyciu narzędzi AI dla młodzieży od 15. roku życia, część 2;
- sobota, godz. 18.00: *Umysły równoległe*, zestaw filmów krótkometrażowych ze sztuczną inteligencją w tle, ok. 78 min, 14+, bilety: 12/15 zł, seans z napisami dla osób niesłyszących i audiodeskrypcją za okazaniem legitymacji PZN lub orzeczenia o niepełnosprawności – bilet w cenie 5 zł;
- niedziela, godz. 10.00–14.30: *zAnimuj po swojemu* – warsztaty tworzenia animowanych GIF-ów przy użyciu narzędzi AI dla młodzieży od 15. roku życia, część 3;
- niedziela, godz. 12.00: *Zielona planeta różnorodności*, zestaw filmów animowanych dla dzieci, ok. 52 min, 8+, bilety: 5 zł;
- niedziela, godz. 18.00: *The Best of Animocje 2024*, filmy nagrodzone i wyróżnione podczas festiwalu Animocje 2024, ok. 95 min, 14+, bilety: 12/15 zł, seans z napisami dla osób niesłyszących i audiodeskrypcją za okazaniem legitymacji PZN lub orzeczenia o niepełnosprawności – bilet w cenie 5 zł.

- 6.12.2024, piątek, godz. 19.00, Music Cafe Szpulka; wstęp wolny

Queerowe bingo

Szpulka zamieni się w wypełnioną świątecznymi przebojami i wyjątkową energią przestrzeń, którą dopełnimy grając wspólnie w bingo. W roli prowadzącej oczywiście nasza ulubiona drag queen Gloria Victis. Czeka nas mnóstwo queerowych

niespodzianek, zimowych cudów i szampańskiej zabawy, którą poprowadzą gwiazdy z House of The Bills. Karty do bingo pobierze się w Głorii po wrzuceniu tipa lub pokazaniu paragonu za napój kupiony w barze. Organizatorzy: Lato Wolnej Miłości, House of The Bills, Music Cafe Szpulka, Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy oraz SPLOT – Sekcja Równości i Innowacji Społecznych.

■ 7.12.2024, sobota, godz. 10.00–13.00, sala kinowo-widowiskowa; koszt: 100 zł, liczba miejsc ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń; zgłoszenia: splot@mck-bydgoszcz.pl, w tytule: „warsztaty impro”

Warsztaty z technik impro

Warsztaty skierowane do nauczycielek, opiekunów, wychowawczyń, animatorów. Jeśli pracujesz z młodzieżą, seniorami, różnymi grupami, zapraszamy po narzędzia, które ułatwią ci integrację, komunikację i zapewnią zabawę. Podczas spotkania uczestnicy nauczą się kilkunastu ćwiczeń i gier improwizacji teatralnej. Zajęcia poprowadzą Agnieszka Szałkowska i Jagoda Ptaszyńska, które mają 15 lat doświadczenia jako aktorki impro oraz prowadzące warsztaty. Podczas spotkania każdy otrzyma dodatkowo narzędziownik ze scenariuszami do 8 lekcji impro (przygotowanych na 1,5-godzinne zajęcia). Otrzymasz certyfikat uczestnictwa. Więcej szczegółów na Facebooku MCK oraz pod nr. tel. 52 325 55 45.

■ 9.12.2024, poniedziałek, godz. 19, Music Cafe Szpulka

Szlam-Jam Session

Czym jest Szlam-Jam Session? W skrócie: to kulturalna eksploracja poezji, muzyki i improwizacji. Jest to scena, na której zarówno poeci, jak i muzycy są równoważnymi członkami zespołu. Muzyka nie podporządkowuje się słowu ani słowo nie podporządkowuje się muzyce. Jest to partnerstwo, rozmowa, szukanie inspiracji w sobie nawzajem, wyrażanie siebie z poszanowaniem i wysłuchaniem drugiej strony. Jest to po prostu radość z tworzenia. Jeśli ktoś ma gotowy tekst/utwór, to jak najbardziej może go wykorzystać, poszerzyć, zacząć snuć dalej rozważania. Mówiąc kolokwialnie: mówić, co ślina na język przyniesie, grać, jak palce poprowadzą. Ważne są tu otwartość i chęć współpracy.

■ 14.12.2024, sobota, godz. 6.10, PKP Bydgoszcz Główna

Kultura na świeżym, wyprawy kobiece vol. 29: Wzdłuż Osy

Przedświąteczna wyprawa z Jabłonowa Pomorskiego do Grudziądza. Zbiórka o godz. 6.10 na dworcu PKP Bydgoszcz Główna. Do miejscowości Słup idziemy wzdłuż Osy, a potem skręcamy już na Grudziądz. Wycieczka 35 km. Połączenia: Bydgoszcz 6.34 – Toruń Główny 7.26, Toruń Główny 7.38 – Jabłonowo Pomorskie 8.28. Powrót: Grudziądz 18.43 – Laskowice Pomorskie 19.10, Laskowice Pomorskie 19.20 – Bydgoszcz Główna 19.57.

■ 14.12.2024, sobota, godz. 19.00 (bramki od 18.30), sala kinowo-widowiskowa; bilety cegiełki: 200 zł (uwaga: miejsca siedzące, nienumerowane!)

Grzegorz Turnau Solo – koncert charytatywny

Grzegorz Turnau zagra w Bydgoszczy koncert charytatywny, by pomóc dzieciom. Fundacja PVE Dobra Energia i Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy wspólnie organizują wyjątkowy koncert charytatywny w wykonaniu Turnaua. To jedyna okazja w tym roku, by usłyszeć artystę w naszym mieście. Turnau obchodził w tym roku 40-lecie swojej twórczości. Dotychczas wydał 16 albumów z własnym repertuarem i 3 płyty będące interpretacją utworów innych artystów. Gościnnie brał udział w wielu projektach fonograficznych i koncertowych, współpracując z licznymi solistami, instrumentalistami i orkiestrami. Turnau Solo to wielka gratka dla wszystkich doceniających intymną atmosferę koncertów artysty. W Emceku Turnau wystąpi solo przy fortepianie. To okazja do bliskiego kontaktu ze znanymi i lubianymi piosenkami. W tę wyjątkową, grudniową, przedświąteczną sobotę nie zabraknie także muzycznych niespodzianek. Zapowiada się wieczór pełen wzruszeń. Wydarzenie poprowadzi redaktor Kuba Strzyczkowski z Radia 357. Cała kwota ze sprzedaży biletów zostanie przeznaczona na odwiedzinę u dzieci w szpitalach i domach dziecka z „Teatrykami z Dobrą Energią”.

■ 15.12.2024, niedziela, godz. 7.10, PKP Bydgoszcz Główna

Kultura na świeżym vol. 127: Z Warlubia do Osia

Zbiórka o godz. 7.10 na dworcu PKP Bydgoszcz Główna. Dojedziemy do Warlubia i będziemy mieli 10 godzin z kawalkiem na przejście ok. 40 km w przepięknych okolicznościach przyrody. Atrakcje podczas tego spaceru to: jezioro Mątasek i Źródło Mątawy, rezerwat przyrody

Miedzno i Orli Dwór, rezerwat przyrody Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego (brzęk to bardzo rzadkie drzewo, a tu jest jego największe skupisko w Polsce i Europie Środkowej), rezerwat przyrody Dury. Kończymy w Osiu.

■ 15.12.2024, niedziela, godz. 15.30 i 18.30, sala kinowo-widowiskowa; bilet: 30 zł, do nabycia w kasie MCK

Koncert Bożonarodzeniowy Wigilijna noc...

Koncert w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Płomienie z MDK nr 4 oraz kapeli w składzie: Paulina Krakowian-Biernacka – skrzypce, Michał Stropa – akordeon, Michał Kwaśniak – skrzypce, Jacek Kwaśniak – perkusjonalia, Grzegorz Kuryta – akordeon, kontrabas, Kamil Szafranski – akordeon. Koncert odbędzie się w atmosferze pełnej świątecznego ciepła i radości. W repertuarze znajdują się najpiękniejsze polskie koledy i pastorałki w unikalnych aranżacjach, a całość dopełnią żywiołowe tańce z różnych regionów Polski. Barwne tradycyjne stroje ludowe, w których wystąpią artyści, nadadzą koncertowi autentyczny ludowy charakter, przybliżając widzom piękno polskiego folkloru.

■ 17.12.2024, wtorek, godz. 10.00, sala kinowo-widowiskowa; bilety do nabycia w kasie MCK, rezerwacja biletów: iza.grochowska@onet.eu

Koncert Bożonarodzeniowy Wigilijna noc... – dla szkół i przedszkoli

Zespół Płomienie zaprasza dzieci i młodzież ze szkół i przedszkoli na wyjątkowy koncert pełen świątecznych emocji. W magicznej atmosferze zbliżających się świąt Bożego Narodzenia młodzi widzowie będą mieli okazję poznać piękno polskich tańców ludowych oraz tradycyjnych koled i pastorałek. Barwne stroje, muzyka i taniec różnych regionów Polski sprawią, że ten koncert stanie się niezapomnianym przeżyciem, które przybliży dzieciom tradycję oraz radość wspólnego koledowania.

■ 20.12.2024, piątek, godz. 20.00, sala kinowo-widowiskowa; bilety dostępne na adria-art.pl i w kasie MCK

Natalia Przybysz – Prąd 10 lat

Natalia Przybysz zaprasza na wyjątkowe koncerty z okazji 10-lecia swojego przełomowego albumu *Prąd*. Ta nie tylko świętowanie rocznicy wydania płyty, ale także powrót do utworów, które przez ostatnią dekadę miały ogromny wpływ na twórczość artystki i jej rozwój artystyczny. 10 lat temu na płycie *Prąd* Natalia zaśpiewała utwory, które wciąż są dla niej niezwykle ważne. Podczas pracy nad tym materiałem wokalistka odkryła w sobie punkt, który wpłynął na całą jej kolejną twórczość. Dziś zamiast tradycyjnego urodzinowego tortu Przybysz zaprasza na koncerty, które będą nie tylko muzycznym powrotem do przeszłości, ale także okazją do wspólnego świętowania z fanami, którzy towarzyszyli jej przez ten czas.

NR 556 4. sobota, godz. 20.00, sala kinowo-widowiskowa; bilety dostępne na bieltyna.pl i w kasie MCK

Łąki Łan

Łąki Łan wraca na dobre. Z nowym człowiekiem na pokładzie i z nową muzyką. Łąki Łan to żywa legenda festiwalu. Przez wielu uważany jest za najlepszy zespół koncertowy w kraju nad Wisłą. Ten nietuzinkowy band przez lata wypracował charakterystyczne, niepodrabialne brzmienie, przepoczwarczając się w niezawodną ludzką maszynę koncertową. Maszynę z przekazem, którego nośnikiem są teksty wychwalające życie w zgodzie z naturą. Kostiumy i performance sceniczny tworzą znakomite widowisko, które mogli zobaczyć uczestnicy wielu festiwali w kraju i za granicą. Zespół wydał 5 albumów, z których 3 były nominowane do nagrody Fryderyk.

■ 29.12.2024, niedziela, godz. 17.00, sala kinowo-widowiskowa; bilety dostępne na bieltyna.pl i w kasie MCK

Metalowe Zakończenie Roku vol. X

Zapraszamy na jubileuszową, X edycję Metalowego Zakończenia Roku w Bydgoszczy. Rockowe-metalowe hymny, wspaniali goście, niespodzianki i Cochise Pawła Małaszyńskiego. Wystąpią także Polish Metal Alliance, Git Planeta oraz Chainsaw.

Zespół Pałacowo-Parkowy w Ostromecku

■ 2.12.2024, poniedziałek, Pałac Nowy w Ostromecku; część konferencyjna dostępna online dla publiczności

Bydgoszcz Music Summit – dzień 1: Focus on Cities

■ 15.12.2024, niedziela, godz. 12.00; bilety: eventon.click

Świąteczne musicale

Zapraszamy na musicale świąteczne, które powstały podczas warsztatów muzycznych z Kają Czabańską w placówkach Perpetuum Mobile. Poznacie naszych uczniów, muzyków i pedagogów pracujących w placówkach przy Mińskiej 15, w naszym muzycznym mieście Muzeopolis. Usłyszycie i obejrzyjecie dzieła inspirowane świętami Bożego Narodzenia, wpisujące się w obchody tego ulubionego przez nasze dzieci zimowego święta.

■ 21.12.2024, sobota, godz. 16.00; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona, obowiązuje rezerwacja miejsc: tel. 785 250 182, recepcja@palaceostromecko.pl

Koncert bożonarodzeniowy Magiczny czas...

Koncert w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Płomienie z MDK nr 4 oraz kapeli w składzie: Paulina Krakowian-Biernacka (skrzypce, suka biłgorajska), Krzysztof Biernacki (klarnet), Maciej Drapiński (akordeon), Jacek Kwaśniak (perskusjonalia), Michał Kwaśniak (skrzypce), Michał Stropa (akordeon).

DOM LITER

Dom Liter. Centrum Literatury i Pisma

■ 6–8 grudnia 2024, piątek–niedziela, ul. Podwale 15; dla młodzieży od 15. roku życia, bilety: 30 zł za 3 dni, zapisy: weronika.placzek@mck-bydgoszcz.pl

Akcja animacja, Animocje on tour: zAlnimuj po swojemu – warsztaty tworzenia animowanych GIF-ów przy użyciu narzędzi AI

Nowe technologie wymagają potężnego sprzętu, a tworzyć mogą tylko profesjonalści? Właśnie, że nie! W ramach warsztatów dowiedziecie się, jak wykorzystać moc waszych urządzeń domowych (telefony, tablety, laptopy), aby przy współpracy z nowinkami ze świata kreatywnego i technologicznego stworzyć animacje jak nikt inny. Zapraszamy wszystkich, którzy czują się zagubieni w ciągłym rozwoju algorytmów i chcieliby stworzyć coś ruchomego (krótki GIF lub animowany film festiwalowy), ale nie wiedzą, od czego zacząć. Postaramy się znaleźć metody ekspresji odpowiednie dla każdej i każdego z was. Weźcie ze sobą smartfony, tablety lub laptopy (albo wszystko, co z tego macie).

Prowadzący: Wojtek Siejak – motion designer, reżyser filmów animowanych, wykładowca akademicki. Pierwsze kroki stawiał w animacji 3D. Studia na uniwersytecie artystycznym otworzyły przed nim analogowe ścieżki rozwoju. Stanowisko art directora w Pigeon Studio popchnęło go w kierunku ilustracyjnego motion designu 2D. Ten zestaw doświadczeń obudził w nim radość z eksperymentu i łączenia technik. Aktualnie eksperymentuje z nowymi technologiami i stylami dynamicznie pojawiającymi się w świecie designu. Zaciekle próbuje skategoryzować i zrozumieć świat współczesnej grafiki i animacji.

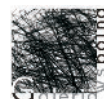
HARMONOGRAM:

- 6.12.2024, piątek, godz. 17.00–20.00 – część I
- 7.12.2024, sobota, godz. 10.00–14.30 – część II
- 8.12.2024, niedziela, godz. 10.00–14.30 – część III
- 21.12.2024, sobota, godz. 12.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny, bez zapisów

Co robi Łuczniczka w mieście Łuczniczki?

– oprowadzanie kuratorskie z Emilią Walczak

Jaka maszyna do pisania jest najmniejsza? A jaka największa? Która składa się wóół jak scyzoryk? Po co komu długi watek? Jak pisze piłka golfowa, a jak mignonek? Co to jest brajler? Która maszyna służyła w Wehrmachcie? W fabryce jakich maszyn do pisania utworzono obóz koncentracyjny? Która maszyna miała udział w słynnej aferze szpiegowskiej? Jakie maszyny skakały ze spadochronem i po co? Co wspólnego z maszynami do pisania ma Walter Gropius, a co Władysław Skoczylas? Na jakich maszynach pisali Ernest Hemingway, Aldous Huxley, Kurt Vonnegut, Italo Calvino, Julio Cortázar czy Bob Dylan? A na których Katherine Mansfield, Sylvia Plath, Ingeborg Bachmann, Clarice Lispector, Joan Didion i Lady Gaga? Kim była Gabriele? Dlaczego film *Wspaniała Régis'so* Roinsarda jest wspaniały? Odpowiedzi na te i inne pytania poznacie podczas oprowadzania kuratorskiego z Emilią Walczak, współtwórczynią Domu Liter. Centrum Literatury i Pisma Miejskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy i współwłaścicielką zgromadzonej tutaj kolekcji zabytkowych XX-wiecznych maszyn do pisania. Po części ekspozycji poświęconej książce eksperymentalnej i artystycznej oprowadzi Mona Grabarek. Czas trwania: ok. 1,5 godz.

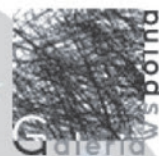
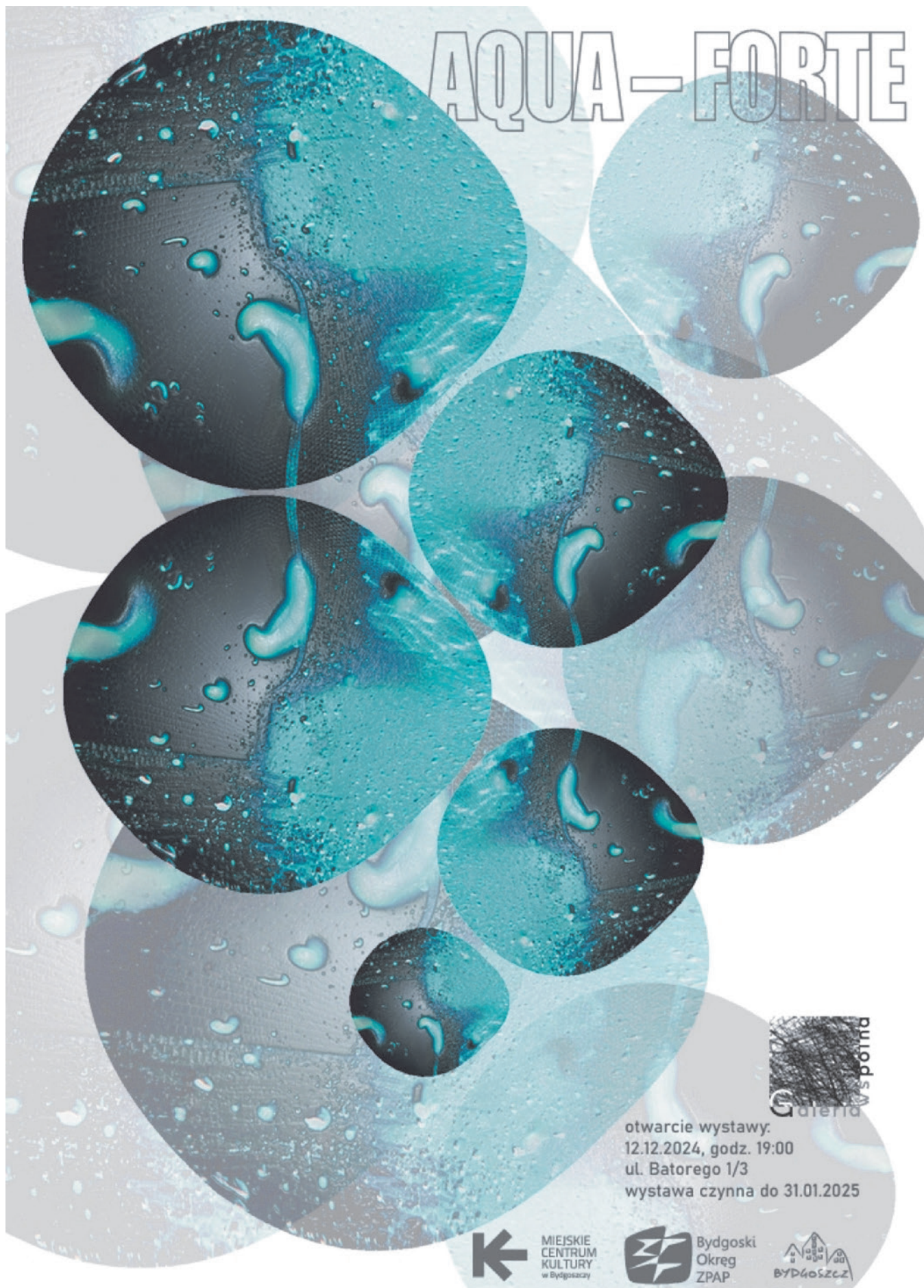
Galeria Wspólna

■ 12.12.2024, czwartek, godz. 19.00; wystawa potrwa do 31.01.2025

Aqua – Forte – wystawa artystów związanych z Bydgoszczą

Zapraszamy na coroczną wystawę zbiorową artystów związanych z Bydgoszczą. To prezentacja dzieł i aktualnych poszukiwań artystycznych lokalnych twórców, ale też okazja do refleksji nad wieloznacznym tytułem ekspozycji. W wystawie udział biorą: Piotr Badziąg, Anna Bochenek, Anna Bulla-Dembek, Ignacy Bulla, Agata Ciesielska-Shovkun, Ryszard Czajkowski, Aleksander Dętkoś, Anna Drejas, Jakub Elwertowski, Marta Filipiak, Dariusz Gackowski, Piotr Gojowy, Ewa Gordon, Jan Gordon, Grodzki Piotr Aleksander, Krystyna Grzybek, Inga Harasimowicz, Marta Ipczyńska, Marek Iwiński, Justyna Jułga, Wojciech Kowalczyk, Aleksandra Kucewicz-Wasilewska, Bogusław Kuraś, Jarosław Majewski, Waldemar Malak, Ewa Miller, Maryla Rakowska-Molenda, Marek Noniewicz, Darek Nycz, Łukasz Owczarzak, Łukasz Patelczyk, Grzegorz Pleszyński, Marta Rosenthal-Sikora, Jarosław Sankowski, Piotr Tołoczko, Katarzyna Tretyn, Radek Turek.

AQUA – FORTE

otwarcie wystawy:
12.12.2024, godz. 19:00
ul. Batorego 1/3
wystawa czynna do 31.01.2025

Bydgoszcz Music Summit 2024

2-3 grudnia

Zespół Pałacowo-Parkowy w Ostromecku (Pałac Nowy)
Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy

www.bydgoszczmusic.pl

